

Triodos Bank

Jaarverslag 2012

Het jaarverslag van Triodos Bank is ook online beschikbaar. Bezoek het Online Jaarverslag 2012 voor meer gedetailleerde informatie, inclusief interviews, samenvattingen van onze activiteiten in verschillende landen in Europa en daarbuiten, een uitgebreid sociaal en milieuverslag en nog veel meer.
www.triodos.nl/jaarverslag

Belangrijke gegevens voor de aandeelhouders
en certificaathouders van Triodos Bank:

Algemene Vergadering van Aandeelhouders	17 mei 2013
Ex-dividend datum	23 mei 2013
Betaaldatum dividend	24 mei 2013

Jaarverslag 2012 Triodos Bank N.V.

Pagina

Kerncijfers	4
Triodos Groep structuur 2012	6
Duurzaam bankieren	7
Verslag van de Directie	9
Corporate Governance	28
Bericht van de Raad van Commissarissen	32
Jaarrekening 2012 van Triodos Bank	45
Bericht van het Bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank	136
Over dit verslag	141
Colofon	142
Adressen	143

Kerncijfers in EUR

Bedragen in miljoenen euro's	2012	2011	2010	2009	2008
Financieel					
Eigen vermogen	565	451	362	318	204
Aantal certificaathouders	26.876	21.638	16.991	14.778	11.797
Toevertrouwde middelen	4.594	3.731	3.039	2.585	2.077
Aantal rekeningen	454.927	363.086	278.289	228.030	169.517
Kredieten	3.285	2.838	2.128	1.661	1.270
Aantal	24.082	21.900	17.283	14.438	9.381
Balanstotaal	5.291	4.291	3.495	2.985	2.363
Fondsen in beheer*	2.754	2.495	2.122	1.876	1.378
Totaal in beheer gegeven vermogen	8.045	6.786	5.617	4.861	3.741
Totaal baten	151,6	128,7	102,7	88,3	73,7
Bedrijfslasten	-100,1	-89,9	-78,0	-70,4	-55,5
Waardeveranderingen van vorderingen	-20,9	-15,8	-9,8	-5,0	-3,2
Waardeveranderingen van deelnemingen	0,2	-0,1	-0,1	-0,4	-1,0
Bedrijfsresultaat voor belastingen	30,8	22,9	14,8	12,5	14,0
Belastingen bedrijfsresultaat	-8,2	-5,6	-3,3	-2,9	-3,9
Nettowinst	22,6	17,3	11,5	9,6	10,1
Tier-1 kernkapitaalratio	15,9%	14,0%	13,8%	15,3%	11,6%
Solvabiliteit (BIS-ratio)	16,0%	14,4%	14,7%	16,5%	13,0%
Bedrijfslasten/totaal baten	66%	70%	76%	80%	75%
Rendement eigen vermogen in %	4,5%	4,3%	3,4%	4,1%	5,0%
Per aandeel (in EUR)					
Intrinsieke waarde ultimo	75	74	73	72	70
Nettowinst**	3,37	3,18	2,45	3,00	3,51
Dividend	1,95	1,95	1,95	1,95	1,95

	2012	2011	2010	2009	2008
Sociaal					
Aantal medewerkers ultimo***	788	720	636	577	477
Uitstroom	10%	9%	11%	10%	14%
Percentage vrouwen met managementfunctie	42%	37%	35%	27%	29%
Opleidingskosten per medewerker in euro's	1.731	2.020	1.897	1.318	1.240
Verhouding hoogste/laagste salaris****	9,4	9,8	8,5	8,5	7,7
Milieu					
CO ₂ -emissie (1000 kg)	2.986	2.885	2.800	2.604	2.097
Compensatie CO ₂	100%	100%	100%	100%	100%

* Inclusief fondsen in beheer bij gelieerde partijen die niet in de consolidatie zijn betrokken.

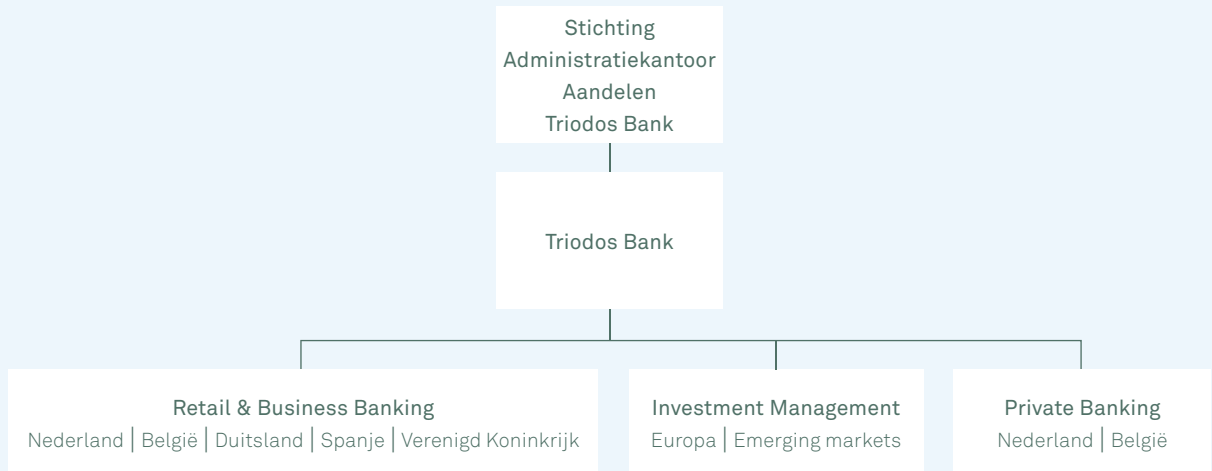
** De nettowinst per aandeel is berekend over het in het boekjaar gemiddeld aantal uitstaande aandelen.

*** Betreft alle medewerkers in dienst van Triodos Bank NV, exclusief medewerkers in dienst van de joint venture Triodos MeesPierson.

**** De toename in 2011 is het gevolg van een nieuwe lagere schaal die van toepassing is op een jonge medewerker.

De laagste salarissen liggen net iets hoger dan die in de markt.

Triodos Groep structuur 2012

Retail Banking

Ons doel is onze klanten via ons Europese vestigingsnetwerk betrouwbare diensten aan te bieden, zoals sparen, betalen, lenen en beleggen.

Business Banking

We lenen uitsluitend geld aan organisaties die een positieve en blijvende verandering willen bewerkstelligen. Met onze leningen richten we ons op drie kerngebieden:

- Natuur & Milieu
- Cultuur & Welzijn
- Sociale economie

'Impact Investing'

vindt plaats via beleggingsfondsen of beleggingsinstellingen die de naam Triodos dragen.

De 19 actieve fondsen zijn ondergebracht in bedrijfsonderdelen op basis van de thema's waarin ze beleggen:

- Energie en klimaat
- Emerging markets
- Real Estate
- Kunst & Cultuur
- Duurzame voeding & landbouw
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (SRI)

Private Banking

Private Banking biedt een breed pakket van financiële en niet-financiële diensten voor vermogende particulieren, stichtingen, verenigingen en religieuze instellingen.

Duurzaam vermogensbeheer vormt daarbij de kern, waarbij zowel Triodos beleggingsfondsen als individueel vermogensbeheer worden aangeboden.

Duurzaam bankieren

Triodos Bank financiert bedrijven, instellingen en projecten met een meerwaarde op sociaal, ecologisch en cultureel gebied, daartoe in staat gesteld door spaarders en beleggers die kiezen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en een duurzame samenleving.

De missie van Triodos Bank is

- bij te dragen aan een samenleving waarin levenskwaliteit wordt bevorderd en menselijke waardigheid centraal staat;
- het voor mensen, instellingen en bedrijven mogelijk te maken bewust met geld om te gaan en daarmee duurzame ontwikkeling te bevorderen;
- onze klanten van duurzame financiële producten en een goede service te voorzien.

Ambitie

Triodos Bank wil menselijke waardigheid, zorg voor de aarde en de kwaliteit van leven in het algemeen bevorderen. Met als sleutelbegrippen: maatschappelijk verantwoord ondernemen, transparantie en bewust omgaan met geld. Triodos Bank brengt duurzaam bankieren in de praktijk. Dat betekent op de eerste plaats het aanbieden van diensten en producten die duurzaamheid direct bevorderen. Geld speelt daarbij een sturende rol. Bewust omgaan met geld betekent investeren in een duurzame economie. Daarmee wordt op een bewuste wijze aan een kwalitatief betere samenleving gewerkt.

Markten en kernactiviteiten

Triodos Bank wil haar missie en strategie als duurzame bank op drie verschillende manieren realiseren.

Als relatiebank

De dienstverlening van Triodos Bank is gebaseerd op het verdiepen en ontwikkelen van langdurige relaties met haar klanten. Deze relatiegerichtheid is terug te vinden in de hele organisatie. De wijze waarop die relaties worden ontwikkeld, verschilt per land,

rekeninghoudend met culturele verschillen.

Triodos Bank onderhoudt haar klantrelaties via verschillende kanalen; lokale kantoren waar klanten kunnen worden ontvangen, telefonisch en in toenemende mate via internet.

Triodos Bank streeft naar een klantenbestand van zowel particulieren als bedrijven die nadrukkelijk voor Triodos Bank kiezen. Overigens verschilt het dienstenpakket per land waar Triodos Bank is gevestigd, mede afhankelijk van de ontwikkelingsfase waarin de betreffende vestigingen zich bevinden.

Duurzame dienstverlener

Een bankklant wil niet alleen duurzame producten en diensten, maar ook een goede prijsstelling en een goede service. Triodos Bank is van mening dat deze belangrijke klantwaarden niet los van elkaar kunnen worden gezien. Dit betekent concreet dat zij streeft naar het aanbieden van een adequaat pakket aan bancaire diensten waarmee direct of indirect duurzame ontwikkeling wordt bevorderd.

De combinatie van relatiebankieren en bancaire producten waarmee duurzame ontwikkeling wordt gefinancierd, leidt tot nieuwe productontwikkeling. Dat kan van land tot land verschillen. Een goed voorbeeld is dat spaarders ervoor kunnen kiezen hun rente (of een gedeelte daarvan) aan een maatschappelijk doel te schenken.

Een andere voorbeeld is de uitgifte van 'Social Impact Bonds' (maatschappelijke obligaties) die de Corporate Finance-afdeling van Triodos Bank in het Verenigd Koninkrijk heeft begeleid. De obligaties dienen ter financiering van bijvoorbeeld een organisatie die zich inzet voor de bestrijding van dakloosheid en terugdringing van de werkloosheid. Tegelijkertijd heeft de Nederlandse vestiging in 2012 's werelds eerste Mobiel Bankieren app op de markt gebracht die de gebruiker direct laat zien welke duurzame projecten de bank financiert. In Nederland brengt de bank ook diverse fondsen op de markt waarmee beleggers direct kunnen beleggen in sectoren zoals duurzame energie, kunst en cultuur

en financiële instellingen die zich richten op 'inclusive finance' in opkomende markten. Sommige van deze fondsen profiteren van belastingvoordelen die in het leven zijn geroepen om beleggingen in deze sectoren te bevorderen.

Referentie voor Duurzaam Bankieren

Triodos Bank wil het publieke debat over thema's als levenskwaliteit, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam bankieren bevorderen. Met haar meer dan 30 jaar ervaring wil de bank in het maatschappelijk krachtenveld mede richting geven aan duurzame ontwikkeling. De resultaten van dit publieke debat reiken veel verder dan de eigen activiteiten van Triodos Bank. Door haar visie en aanpak heeft Triodos Bank internationaal erkenning gekregen. Met deelname aan het publieke debat, veelal door middel van evenementen met een grote maatschappelijke impact, wordt zichtbaar waar Triodos Bank voor staat en wat haar visie is ten aanzien van belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen.

Verlag van de Directie

We leven in een tijd waarin de antwoorden op de vragen van morgen niet langer van bovenaf komen, maar steeds vaker van onderaf worden vormgegeven. Overall in de samenleving zien we ondernemende mensen en vernieuwende initiatieven die invulling geven aan een duurzame toekomst en aan een andere economie. Een economie die groener, menselijker en innovatiever is. Triodos Bank maakt deel uit van de groeiende beweging naar een duurzame economie. We financieren een positieve verandering in de samenleving en willen mensen bewustmaken van het feit dat ze met hun spaargeld of beleggingen bij kunnen dragen aan een samenleving waarin levenskwaliteit wordt bevorderd en menselijke waardigheid centraal staat.

Ondanks de groei en ontwikkeling van de bank, is Triodos Bank (nog) een relatief bescheiden speler in de bankensector. We zijn dan ook realistisch als het gaat om onze invloed. Toch is omvang niet allesbepalend. Ook kleine partijen kunnen het verschil maken, zeker als ze onderdeel zijn van een brede en dynamische beweging. In dit verslag geeft de Directie van Triodos Bank haar visie op de activiteiten en resultaten van de bank in 2012. Daarnaast gaat het verslag in op de mondiale macro-economische onzekerheden die het jaar kenmerkten en op de vraag hoe die de bank en de sectoren waarin zij actief is, hebben beïnvloed.

De internationale ontwikkelingen leidden in 2012 op verschillende vlakken tot een zoektocht naar nieuw evenwicht en naar herstel van vertrouwen. Burgers, bedrijven, banken, politici: allemaal hadden ze te maken met economische onzekerheden en probeerden ze om te gaan met de gevolgen ervan. Dit gold niet in de laatste plaats voor de Europese Unie, waar fundamentele vragen speelden rond de toekomst van de unie zélf.

Een van de belangrijke vraagstukken die op Europees niveau speelt betreft het gebrek aan monetair evenwicht. Sommige landen, met name in het zuiden van Europa, hebben te maken met grote overheidstekorten en als gevolg daarvan ingrijpende bezuinigingsmaatregelen. In andere landen was sprake van een teveel aan financiële middelen.

Dat geld is afkomstig van individuele spaarders die juist in onzekere tijden een veilige haven zoeken voor hun geld. Maatregelen die de economie moeten stimuleren, hadden slechts een beperkt effect. Door vraaguitval bij de consumenten en de daarmee samenhangende terugvallende groeicijfers overal in Europa, hadden banken eenvoudigweg te weinig mogelijkheden voor kredietverlening. En daar waar die mogelijkheden zich wél voordeden, zijn banken vanuit risicoafwegingen en de noodzaak om eerst de kapitaalsbasis te versterken, terughoudend.

Zoals gezegd, leidden de fundamentele vragen waar Europa zich voor gesteld zag, bij sommigen tot twijfels over de toekomst van de Europese Unie zélf. Triodos Bank heeft die twijfels niet. Integendeel: wij zijn juist overtuigd van de grondwaarden van het Europese project. Denk aan solidariteit, verbondenheid, de kracht van de interne vrije markt en het belang van culturele diversiteit en van de uitwisseling van ideeën. Het zijn deels dezelfde waarden die ook aan de basis van Triodos Bank liggen. Het zijn de waarden die aan de basis staan van een positieve ontwikkeling in Europa.

Eenheid in verscheidenheid

Triodos Bank is al vele jaren actief in vijf Europese landen en culturen: Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Duitsland. Daarnaast openden we eind 2012 een agentschap in Frankrijk. Het feit dat we actief zijn in verschillende landen, versterkt de bank en legt een verdere basis voor onze duurzame benadering. In de landen waar we werken verbinden we ons op een intensieve manier met de lokale, reële economie. Daarbij richten we ons specifiek op de sectoren die vanuit het oogpunt van duurzaamheid van belang zijn.

De verschillende vestigingen van Triodos Bank zijn verantwoordelijk voor het aantrekken van kapitaal in hun eigen land. Ook in 2012 zijn we daartoe prima in staat gebleken. Verder willen spaarders en kredietnemers met elkaar te verbinden. Juist die verbinding vormt een belangrijke basis van het veranderingsproces naar een eerlijke en groene economie. Door spaarders en certificaathouders

zicht te geven op aan wie krediet wordt verleend, kan de bank toetsen of de ondernemers en projecten die worden gefinancierd, ook relevant gevonden worden. Het gebeurt regelmatig dat klanten reageren op specifieke projecten of bedrijven die de bank heeft gefinancierd. Transparantie werkt!

Alle landen waarin de bank actief is, hadden in 2012 te maken met macro-economische uitdagingen en onzekerheden. Ook Triodos Bank voelde daar vanzelfsprekend de effecten van. Toch kunnen we concluderen dat de individuele vestigingen van Triodos Bank én de bank als geheel zich goed staande heeft weten te houden. Juist de verbinding met de reële economie en de relatie met onze klanten, vormen de basis van de positieve ontwikkeling van de bank. In 2012 groeide ons balanstotaal met meer dan 20% en trokken we EUR 96 miljoen nieuw kapitaal aan. Er kwamen in 2012 82.000 nieuwe klanten bij.

Klanten (certificaathouders, spaarders, kredietnemers en beleggers) zien Triodos Bank als een sterke en transparante bank met een inzichtelijk spaar- en kredietverleningsmodel. Een bank bovendien die zorgt voor een effectieve en kwalitatief goede financiële dienstverlening, zo horen wij van klanten.

Onze klanten herkennen dat we ons engageren met de duurzame sectoren. We kennen de ondernemers die we financieren persoonlijk en zijn juist daarom vaak in staat de risico's goed in te schatten en binnen de perken te houden. Deze benadering is een belangrijke kracht van de bank.

Positieve businesscase

Onze benadering en manier van werken delen we met een groeiend aantal andere succesvolle, waardegedreven banken overal ter wereld. Triodos Bank was in 2009 medeoprichter van de Global Alliance for Banking on Values (GABV), een internationaal netwerk van eenentwintig waardengedreven banken.

In 2012 publiceerde de GABV een onderzoek waarin de financiële resultaten van duurzame banken werden vergeleken met die van 25 grootste internationale financiële instellingen in de wereld. De GABV concludeerde dat duurzame banken op vrijwel alle financiële criteria beter presteren dan de grootbanken. Ze laten betere groeicijfers zien en hebben ze een sterkere kapitaalspositie. Het onderzoek toont verder aan dat waardegedreven banken een hoger percentage van hun balanstotaal wegzetten als krediet. De verhouding tussen kredieten en activa bedroeg bij duurzame banken gemiddeld 72%. Dat was bijna het dubbele van die bij de grote banken (41%). Het onderzoek van de GABV had betrekking op de periode 2002–2011 en beperkt zich bewust niet tot de periode na de crisis in 2008 maar neemt ook de bloeiperiode daarvoor mee in haar beschouwingen.

Naar een veerkrachtige financiële sector

Binnen de financiële wereld is lang uitgegaan van de vooronderstelling dat groot altijd beter is. De uitkomsten van het GABV-onderzoek wijzen daar niet op. Banken en financiële instellingen spelen een onmisbare rol in economie en samenleving. Juist daarom is een veerkrachtige en stabiele financiële sector van groot belang. De toekomst is niet gebaat bij een bankenlandschap dat wordt gedomineerd door een relatief beperkt aantal grote instellingen. Een ruime variëteit in karakter en omvang van banken vergroot stabiliteit, duurzaamheid en veerkracht van het financiële systeem en van de economie. Diversiteit is bovendien van belang als we een herhaling van de financiële problemen uit het verleden willen voorkomen en als we een economie willen opbouwen die eerlijker en duurzamer is.

Banken zoals Triodos Bank zijn een noodzakelijke verrijking van het bankenlandschap. Als het gaat om het belang van variëteit en diversiteit, kunnen we een vergelijking maken met de natuur. Ook daar leidt biodiversiteit tot veerkrachtige ecosystemen en tot het vermogen om verstoringen op te vangen.

Evenwichtige en gezonde groei

Triodos Bank ontwikkelde zich in 2012 op een evenwichtige en gezonde manier. Onze kredietportefeuille nam toe met 16%. Een veel snellere groei is in de ogen van de bank niet wenselijk. We waren ook in 2012 in staat om meer ondernemers te financieren in de verschillende sectoren waarin we actief zijn. Zo konden we opnieuw een wezenlijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van de economie.

Groei is voor Triodos Bank geen doel op zich. Toch is gezonde groei ook voor onze bank van belang en is het een belangrijk uitgangspunt van onze toekomststrategie. Groei is immers een teken van maatschappelijke relevantie. Het geeft aan dat de bank inspeelt op een concrete financieringsbehoefte in de samenleving. En het is een indicator dat burgers, bedrijven en investeerders zich willen verbinden met een bank die geld op een bewuste manier inzet voor het financieren van positieve verandering. Tot slot bewijst de groei van Triodos Bank en andere waardengedreven banken dat een andere manier van bankieren daadwerkelijk mogelijk en winstgevend is.

In 2012 groeide het balanstotaal van de bank met ruim 23%. Dat is in lijn met de ambities. De bank ontwikkelt zich ook internationaal positief. Uitbreiden van het aantal landen waarin we actief zijn, is voor Triodos Bank daarbij echter geen doelstelling op zichzelf. De bank richt zich niet primair op vergroten van het aantal internationale vestigingen. Toch staan we ook niet afwijzend tegenover een uitbreiding in een nieuw land. Daarbij is wel van groot belang dat er in dat land bankiers zijn die de Triodos benadering op professionele en authentieke wijze kunnen vertalen naar de situatie in hun eigen land. Deze benadering leidde in 2012 tot de opening van het eerder genoemde agentschap van Triodos Bank in Frankrijk. De afgelopen jaren is via de Belgische vestiging een portefeuille met duurzame energie projecten in Frankrijk opgebouwd. Vanuit Frankrijk zullen deze activiteiten worden ondersteund en wordt de haalbaarheid voor de oprichting van een volledige bankvestiging in Frankrijk onderzocht.

Triodos Bank streeft naar een gezond evenwicht tussen spaargeld en kredietverlening. In de praktijk trekt de bank echter méér spaargeld aan, hoewel dat beeld van land tot land enigszins varieert. Het bereiken van een gezondere verhouding tussen de hoeveelheid spaargeld en de omvang van de kredietportefeuille, is daarom een belangrijke uitdaging voor de toekomst. Concreet betekent dit dat we momenteel bezien in hoeverre we, naast zakelijke kredietverlening, ook op andere manieren het toevertrouwde spaargeld kunnen inzetten voor duurzame ontwikkeling. Denk aan het aanbieden van particuliere hypotheeklen voor duurzame woningen.

Daarnaast willen we ook de groep van certificaathouders verder verbreden zodanig dat ook het vlak van de kapitaalsbasis van de bank een evenwichtige internationale verdeling ontstaat. Ook bieden we investeringsmogelijkheden via de beleggingsfondsen van Triodos Bank, zoals het 'Triodos Sustainable Pioneer Fund'. Dat fonds richt zich specifiek op investeringen in innovatieve duurzame bedrijven.

Ook giften kunnen een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen. Schenkgeld kan die initiatieven mogelijk maken die niet van de grond zouden komen als ze afhankelijk waren van bancaire krediet, en kan voorkomen dat initiatiefnemers gedwongen worden om schulden aan te gaan die ze niet kunnen dragen. Via stichtingen in onze verschillende vestigingen kunnen we giften ontvangen die het financieren van nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken.

De uitweg uit de crisis

Als uitvloeisel van de kredietcrisis kreeg de financiële sector te maken met meer toezicht en striktere regulering, vaak bedoeld om de fundamentele weeffouten in het financiële systeem aan te pakken. Triodos Bank voldoet aan de eisen en bepalingen die voortkomen uit de striktere regelgeving, hoewel die ons in praktische zin soms voor uitdagingen stellen. We zullen daarnaast ook in de komende jaren een constructieve bijdrage leveren aan discussies met beleidsmakers over het ontwikkelen van een antwoord op de diepere

oorzaken van de financiële crisis. We zijn ervan overtuigd dat het model en de werkwijze van duurzame banken als inspiratie kan dienen voor dat antwoord.

Begin oktober 2012 publiceerde de 'High-level Expert Group on reforming the structure of the EU banking sector' haar eindrapport. De groep werd voorgezeten door oud-eurocommissaris Erkki Liikanen. Het rapport vormt een waardevolle bijdrage aan de discussie over het ontwikkelen van een gezonde en gedifferentieerde financiële sector die een meerwaarde heeft voor samenleving, economie en milieu.

Liikanen onderstreept het belang van een gedifferentieerde vorm van regulering van financiële instellingen en banken, en concludeert dat daar op dit moment nog te weinig sprake van is. Het rapport stelt dat banken die risicovol opereren en daarmee bijdragen aan onzekerheden in het financiële systeem, aan striktere regelgeving zouden moeten worden onderworpen dan andere banken. Bovendien zou de mate van regulering ook rekening moeten houden met de vraag in hoeverre een bank zich daadwerkelijk bezighoudt met het financieren van de reële economie. Het rapport stelt daarnaast dat er in het huidige financiële systeem sprake is van concurrentievervalsing doordat grote banken profiteren van impliciete overheidsgaranties. Dat is onterecht, met name omdat juist veel van die grote banken zich niet in eerste instantie richten op het financieren van de reële economie. Bovendien zijn grote banken bijzonder complex waardoor verstremgeling van belangen relatief makkelijk mogelijk is.

Cultuurverandering

Regulering speelt een belangrijke rol bij het veranderen van de financiële sector. Het kan daar echter niet bij blijven. Echte verandering kan niet van buitenaf worden geforceerd, maar moet van binnenuit komen. Willen we komen tot een gezond en veerkrachtig financieel systeem, dan zullen daarom ook cultuur en gedrag in de sector moeten veranderen.

De financiële crisis heeft tot nog toe echter vooral geleid tot een forse toename van regelgeving. Het zijn pogingen om verandering van buitenaf af te dwingen. Door het accent op meer regels zijn banken vaak druk doende om aan al die regels te voldoen. Cultuurverandering krijgt daardoor weinig prioriteit. Dat moet de komende jaren veranderen.

Dat regelgeving alléén onvoldoende is, werd ook het afgelopen jaar nog eens duidelijk zichtbaar door incidenten rond misleidende verkoop van financiële producten en het manipuleren van LIBOR-rentetarieven. Deze gebeurtenissen wijzen er eens te meer op dat de financiële sector eenzijdig is gericht op winstmaximalisatie. Er is onvoldoende aandacht voor de belangen van klanten en van de samenleving als geheel. Die eenzijdigheid is alleen te doorbreken door een verandering van cultuur en gedrag. Maar dan wel van binnenuit.

Een cultuurverandering kost tijd. Maar ze is noodzakelijk. Scheppen van helderheid over de rol en de functie van banken in de samenleving is het startpunt van cultuurverandering in de sector. Pas bij helderheid op dit vlak en bij duidelijke grenzen aan het speelveld waarop banken opereren, kan een bedrijfscultuur ontstaan die maatschappelijke dienstbaarheid als uitgangspunt heeft.

Niet alleen in de financiële sector zou een cultuur van maatschappelijke dienstbaarheid uitgangspunt moeten zijn, ook breder in de samenleving is het nemen van individuele verantwoordelijkheid van steeds groter belang. De economische en ecologische crises onderstrepen de noodzaak van ander gedrag, niet alleen van bankiers maar ook van burgers en bedrijven.

Op dit vlak is onmiskenbaar sprake van een positieve ontwikkeling. Steeds meer mensen realiseren zich dat ze met hun eigen initiatieven de kwaliteit van de samenleving kunnen versterken. Soms gaat het om persoonlijke keuzes, zoals het besluit om biologische producten uit eigen regio te kopen of om duurzame energie te gebruiken. Soms gaat het om grotere initiatieven, zoals een ondernemer die een duurzaam bedrijf opzet, vaak gefinancierd door een duurzame bank.

Triodos Bank is één van die banken. Zoals gezegd, maken we deel uit van de groeiende beweging van burgers en bedrijven die streven naar een duurzame samenleving en die investeren in levenskwaliteit. Dat wij, net zoals andere duurzame banken, relatief bescheiden zijn in omvang, heeft uiteraard nadelen. Maar het biedt ook kansen. Er is ruimte voor groei en we kunnen goed anticiperen op de duurzame ontwikkelingen bij het MKB en de samenleving in bredere zin.

Resultaten

Triodos Bank zet zich in voor duurzame ontwikkeling. Daarbij staat de aandacht voor de levenskwaliteit van mensen centraal. Bij levenskwaliteit gaat het niet alleen om het welzijn van mensen zelf, maar ook om de onderlinge sociale relaties en de manier waarop we met het milieu omgaan. Levenskwaliteit, succesvol ondernemerschap en het boeken van een goed financieel rendement, gaan hand in hand.

De bredere maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben geleid tot een grotere belangstelling voor levenskwaliteit, voor mensen en voor het milieu. Triodos Bank speelt daarop in door haar activiteiten verder te verbreden en te verdiepen.

In aanvulling op het overzicht van kerncijfers aan het begin van dit verslag, vindt u hieronder de belangrijkste resultaten van Triodos Bank in 2012. Bovendien vindt u nadere gegevens over de divisies van de bank, haar producten, diensten en bredere impact. Ook presenteert dit hoofdstuk de vooruitzichten voor de komende jaren.

8,0 miljard

Het totale beheerd vermogen van Triodos Bank inclusief de beleggingsfondsen en Private Banking is met EUR 1,3 miljard (19%) gestegen tot EUR 8,0 miljard.

Triodos Bank (Groep)

De inkomsten van Triodos Bank zijn in 2012 met 18% gestegen tot EUR 152 miljoen (2011: EUR 129 miljoen). De bijdrage van Triodos Investment Management bedroeg EUR 23 miljoen (2011: EUR 23 miljoen). De provisie-inkomsten in 2012 bedroegen 31% (2011: 35%) van de totale baten. Dat is conform de verwachtingen.

Het totale beheerd vermogen – bestaande uit Triodos Bank, de Triodos beleggingsfondsen en Private Banking – is met EUR 1,3 miljard (19%) gestegen tot EUR 8,0 miljard.

Het balanstotaal van Triodos Bank steeg met 23% tot EUR 5,3 miljard dankzij een gestage groei van de toevertrouwde middelen en een geslaagde aandelen-emissie. De verwachte groei bedroeg 15 tot 20%.

Het totaal aantal klanten van Triodos Bank steeg met 23%. De verwachte groei was 15 tot 20%. Eind 2012 bedroeg het aantal klanten van Triodos Bank ruim

437.000. De groei geeft aan dat steeds meer mensen bewust willen bankieren.

De verhouding bedrijfslasten ten opzichte van totale baten was eind 2012 66% (2011: 70%). Dit is het gevolg van hogere rente- en provisiebaten uit kredietactiviteiten in combinatie met strikte kostenbeheersing.

De winst vóór belastingen en toevoegingen aan kredietvoorzieningen steeg van EUR 38,8 miljoen naar EUR 51,5 miljoen. Dit is te danken aan de groei van zowel de balans als van de fondsen in beheer. Tevens speelde het verbeteren van de efficiëntie een rol. De nettowinst van EUR 22,6 miljoen was 31% hoger (2011: EUR 17,3 miljoen). De voorzieningen voor dubieuze debiteuren waren iets hoger, namelijk 0,67% van de gemiddelde kredietportefeuille (2011: 0,63%).

Het rendement op eigen vermogen van Triodos Bank bedroeg 4,5% in 2012 (2011: 4,3%). De doelstelling op middellange termijn is om het rendement op het

5,7 miljoen

In 2012 hebben 5,7 miljoen mensen culturele evenementen en podia bezocht die door Triodos Bank zijn gefinancierd.

eigen vermogen van Triodos Bank te laten stijgen tot 7%, bij normale economische omstandigheden. Dit is een realistisch langetermijngemiddelde voor het type bancaire activiteiten van Triodos Bank. De verschillende vestigingen van de bank hebben in het recente verleden aangetoond dit niveau van winstgevendheid te kunnen bereiken onder stabiele economische- en financiële omstandigheden. De huidige economische omstandigheden leiden ertoe dat centrale banken de rentetarieven kunstmatig laag houden. Dat pakt ongunstig uit voor Triodos Bank. De economische crisis verklaart een bovengemiddeld voorzieningenniveau voor slechte kredieten. De winst bleef in 2012, zoals verwacht, daardoor lager dan 7%.

De termijn waarbinnen Triodos Bank de winstdoelstelling van 7% haalt, is ook afhankelijk van de kansen die de bank kan benutten in een markt waarin het thema duurzaamheid de komende jaren sterk in de belangstelling staat. Onder de huidige marktomstandigheden verwacht Triodos Bank dit doel nog niet binnen de komende drie jaar te bereiken. Dit ondanks de voortdurende aandacht die de bank geeft aan het verhogen van haar winstgevendheid.

De winst per aandeel – berekend over het in het boekjaar gemiddelde aantal uitstaande aandelen – bedroeg EUR 3,37 (2011: EUR 3,18). Dit is een stijging van 6%. De winst staat ter beschikking van de aandeelhouders.

Triodos Bank stelt voor een dividend te betalen van EUR 1,95 per aandeel (2011: EUR 1,95). De pay-out ratio (het gedeelte van de winst dat als dividend wordt uitgekeerd) komt daarmee op 58% (2011: 61%).

Triodos Bank verhoogde haar aandelenkapitaal met EUR 96 miljoen (25%). Deze verhoging werd gerealiseerd dankzij campagnes voor de uitgifte van certificaten van aandelen. Die campagnes waren in de eerste plaats gericht op particuliere beleggers en liepen gedurende heel 2012 in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk en Spanje.

Het aantal certificaathouders is gestegen van 21.638 naar 26.876. Het eigen vermogen groeide met 25% (van EUR 451 miljoen tot EUR 565 miljoen). Deze groei bestaat uit netto nieuw kapitaal en uit winst (minus dividend). De interne markt voor de aan- en verkoop van certificaten van aandelen, functioneerde opnieuw goed. De intrinsieke waarde per certificaat van aandeel bedroeg eind 2012 EUR 75 (eind 2011: EUR 74).

De solvabiliteitsratio (BIS-ratio) wordt met ingang van 2008 berekend volgens de Basel II-richtlijnen. Eind 2012 bedroeg de BIS-ratio 16,0% (2011: 14,4%). Triodos Bank streeft naar een solvabiliteitsratio van ten minste 12%. De Core Tier I-ratio (kernkapitaal-ratio) bedroeg 15,9% (2011: 14,0%).

Onze impact

Triodos Bank meet de bredere maatschappelijke, culturele en ecologische impact van haar financieringsactiviteiten. De criteria daarvoor zijn in 2012 doorontwikkeld en verder aangescherpt. Deze aanscherping en de strakkere manier van meten leidde op een aantal vlakken tot lagere impactscores ten opzichte van voorgaande jaren.

Zie www.triodos.nl/jaarverslag voor meer achtergrond bij de gebruikte methodologie.

De manier waarop we onze impact meten wordt ook in 2013 verder ontwikkeld.

Ons online jaarverslag bevat nadere gegevens over de niet-financiële impact van Triodos Bank. Daarbij gaat het concreet om de impact binnen de sectoren energie en klimaat, ouderenzorg, cultuur, micro-financiering, biologische landbouw en voeding, en onderwijs. Hoewel deze cijfers op zich uiteraard niet alles zeggen, bieden ze weldegelijk een kwantitatief beeld van de impact van Triodos Bank.

Wanneer u meer wilt weten over de mensen en verhalen achter de cijfers, kijk dan op www.triodos.nl/mijngeldgaatgoed.

Triodos Bank financiert onder andere ondernemingen die duurzame energieprojecten ontwikkelen en exploiteren. Daarnaast richt de bank zich op projecten op het gebied van energiebesparing en schoner gebruik van fossiele brandstoffen.

Eind 2012 financierden de Triodos Groep en haar beleggingsfondsen gezamenlijk 346 van deze projecten in heel Europa (361 in 2011). De gezamenlijke opwekkingscapaciteit van deze projecten was 2.038 MW (2.134 MW in 2011). Dit is voldoende om een jaar lang 1.300.000 Europese huishoudens van energie te voorzien.

Mede dankzij de kredietverlening en investeringen door Triodos Bank konden in 2012 5,7 miljoen bezoekers in Europa genieten van podiumkunsten, van kunst en cultuur in theaters en van musea (2011: 6,8 miljoen).

Dankzij de kredieten die Triodos Bank via haar vestigingen uitgezette, konden 9.840 mensen (2011: 10.331) gebruikmaken van faciliteiten op het gebied van ouderenzorg. Deze zorg vond plaats in de 150 door Triodos Bank gefinancierde zorghuizen.

De microfinancieringsfondsen van Triodos Investment Management verstrekten in 2012 leningen aan 99 (2011: 96) microfinancieringsinstellingen en andere financiële partijen. Deze instellingen waren gevestigd in 45 verschillende landen (2011: 43). Gezamenlijk bereikten ze in 2012 in totaal 6,4 miljoen spaarders (2011: 7,5 miljoen) en 6,9 miljoen leningnemers (2011: 7,9 miljoen).

De biologische landbouwbedrijven die Triodos Bank financiert, produceerden in 2012 het equivalent van ruim 18 miljoen gezonde maaltijden. Dat is voldoende om 16.800 mensen gedurende een jaar te voorzien van gezond voedsel (2011: 16.500).

In 2012 maakten in totaal 65.800 mensen gebruik van scholen en andere educatieve instellingen die door Triodos Bank zijn gefinancierd. Dit impactcijfer gebruikt de bank dit jaar voor het eerst.

Vooruitzichten

Onvoorziene omstandigheden buiten beschouwing gelaten, verwacht Triodos Bank over 2013 een hogere winst te behalen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat de economische recessie als gevolg van de financiële crisis zich in 2013 zal voortzetten. Dit kan een negatieve invloed hebben op de resultaten van de bank.

Ook komend jaar zullen we een actieve bijdrage blijven leveren aan de ontwikkeling van een duurzamere samenleving. We zullen inspelen op de sociale, ecologische en culturele uitdagingen waarvoor we ons op zowel korte, middellange als lange termijn geplaatst zien. Bovendien zullen we het bewust(er) omgaan met geld verder bevorderen en willen we bouwen aan het besef dat duurzaam bankieren van groot belang is en het verschil kan maken.

We verwachten een groei in onze financiering van duurzame energieprojecten en van andere innovaties die de samenleving minder afhankelijk maken van fossiele brandstoffen. Onze activiteiten in de milieusector betreffen overigens slechts een deel van onze toenemende impact. Zo verwachten we een verdere uitbreiding van onze activiteiten in de sociale en culturele sector.

We zullen onze invloed zowel via financieringen als via onze bijdrage aan het publieke debat verder vergoten. In dit kader is onze rol als 'change agent' van belang: een partij die duurzame ondernemingen financiert die op hun beurt weer blijvende voordelen bieden aan mens en milieu.

Samenvatting sociaal jaarverslag

Een organisatie kan zich alleen krachtig ontwikkelen als medewerkers ruimte en gelegenheid krijgen om zich zowel professioneel als persoonlijk te ontwikkelen. Die overtuiging ligt ten grondslag aan het sociaal beleid van Triodos Bank. Kernwaarden van onze visie op dit vlak zijn: authenticiteit, samenwerking, ondernemerschap en een professionele aanpak.

Resultaten in 2012

Ook in 2012 was Triodos Bank een aantrekkelijke en betrouwbare werkgever die een bijdrage levert aan belangrijke ontwikkelingen in de samenleving. In 2012 namen de verschillende vestigingen en businessunits van Triodos Bank in totaal 144 nieuwe medewerkers aan. Dit getal bevat tijdelijke aanstellingen en de vervanging van vertrekkende medewerkers.

Triodos Bank organiseert jaarlijks twee bijeenkomsten die als doel hebben om de groei van de bank te begeleiden en de betrokkenheid van medewerkers verder te vergroten. In 2012 ging het allereerst om een bijeenkomst van de International Management Council. Deze bijeenkomst besprak de grondwaarden en de ambities van Triodos Bank. Dat gesprek leidde onder meer tot de organisatie van vergelijkbare bijeenkomsten in de businessunits en op het hoofdkantoor. Ten tweede ging het om de jaarlijkse medewerkersbijeenkomst 'Connecting in a Changing World'. In 2012 werd deze bijeenkomst georganiseerd door de Nederlandse vestiging van de bank. Er namen 117 medewerkers aan deel. De deelnemers waren afkomstig uit alle landen en waren werkzaam op alle functies binnen de bank.

Medewerkers

Het is voor Triodos Bank van belang dat medewerkers zich verbonden voelen met de missie van de bank. Medewerkers dragen de waarden van de bank in hun dagelijks werk uit. De verbondenheid van medewerkers komt onder andere duidelijk tot uiting in de wekelijkse maandagochtendbijeenkomst voor alle medewerkers. Ook de gedegen inwerkprocedure voor nieuwe medewerkers van Triodos Bank geeft aan hoezeer de bank hecht aan de band met medewerkers.

De Triodos Academy organiseert verschillende trainingen en opleidingen, zoals het Values seminar, het Management Development Programme en het Visionary Leadership Program. Die bijeenkomsten hebben zowel een internationale als lokale focus en zijn gericht op het ontwikkelen en versterken van de kwaliteiten van onze medewerkers.

Het totaal aantal medewerkers steeg in 2012 met 9% (van 720 naar 788). De man-vrouw-verhouding bleef vrijwel constant: in 2012 waren er 404 vrouwen (51,3%) en 384 mannen in dienst bij Triodos Bank.

Triodos Bank streeft naar een evenwichtige man-vrouw verdeling binnen Directie en het management. Het aantal vrouwen op managementposities steeg. Het bedraagt nu 42% (2011: 37%). Ook de komende periode blijft Triodos Bank zich

richten op het verder in evenwicht brengen van de man-vrouw-verhouding, met name ten aanzien van commerciële managementfuncties.

Het ziekteverzuim steeg in 2012 naar 3,0% (2011: 2,2%). Dat was ten dele het gevolg van enkele langdurig zieken. Triodos Bank streeft naar een ziekteverzuimpercentage onder de 3%.

De Directie van Triodos Bank is zo samengesteld, dat zij in staat is om haar taken effectief uit te voeren. Net als bij de andere directies en managementposities, is een goede man-vrouw-verdeling van belang. Triodos Bank streeft ernaar dat niet meer dan 70% van de Directie uit alleen mannen of alleen vrouwen bestaat. Vanaf 1 maart 2013 wordt aan dat doel voldaan als gevolg van de benoeming van een nieuwe COO.

Het personeelsverloop is licht gestegen tot 9,6% (2011: 8,8%). Voor zowel de vestigingen als de businessunits is dat percentage aanvaardbaar.

De verhouding tussen het hoogste en het laagste salaris in de Nederlandse vestiging was 9,4 (2011: 9,8). In de andere vestigingen was de verhouding lager. Dat laatste is het gevolg van de kleinere omvang van de kantoren daar en van het feit de internationale Directie van Triodos Bank op het hoofdkantoor in Nederland is gevestigd.

De betrokkenheid van haar medewerkers bij de ontwikkeling van de organisatie, is voor Triodos Bank een groot goed. De verschillende vestigingen van de bank geven de betrokkenheid van medewerkers vorm via formele en informele bijeenkomsten tussen management en medewerkers. De vestiging in Nederland heeft bovendien een ondernemingsraad.

Vooruitzichten 2013

Ook in de toekomst zijn hooggekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers voor Triodos Bank van onschatbare waarde. De bank verwacht in 2013 een toename van het medewerkersbestand van dezelfde orde van grootte als in 2012. De bank investeert ook in 2013 in de verdere ontwikkeling van haar medewerkers. De Triodos Academy organiseert in 2013 het Values seminar en het Management

Development Programme. Bovendien wordt het Visionary Leadership Program voortgezet in verbeterde vorm. Ook besteedt de bank extra aandacht aan de verdere ontwikkeling en training van commerciële medewerkers, met name binnen de afdeling zakelijke kredietverlening. Triodos Bank streeft naar een personeelsverloop van maximaal 10%. De bank zet in op behoud van een ziekteverzuim van maximaal 3%.

De samenwerking en communicatiemogelijkheden van medewerkers worden verder bevorderd door de inzet van nieuwe technologie. Uitbreiding van de technische mogelijkheden op dit vlak is met name belangrijk gezien het international karakter van de bank en haar voortdurende groei.

Als gevolg van de financiële crisis, zullen steeds meer mensen die bij banken werken, zoeken naar werk dat past bij hun eigen, persoonlijke waarden. Dit gegeven helpt Triodos Bank bij de werving en selectie van getalenteerde medewerkers.

Per 1 maart 2013 treedt Jellie Banga toe tot de internationale Directie (Executive Board) van Triodos Bank. Jellie Banga gaat de functie van Chief Operating Officer (COO) vervullen. Zij volgt Michael Jongeneel op, die begin 2012 is benoemd tot directeur van Triodos Investment Management. Vanuit haar brede ervaring zal Jellie Banga een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van Triodos Bank. Ze wordt binnen Triodos Bank verantwoordelijk voor de centrale Operations, ICT en de internationale coördinatie van de sterk groeiende Personal Banking activiteiten.

Samenvatting milieujarverslag

De grootste positieve impact van Triodos Bank op het milieu is de resultante van de financiering van ondernemers die innovatieve manieren ontwikkelen om klimaatverandering tegen te gaan. De bank is ook verantwoordelijk voor de gevolgen van haar eigen milieu-impact.

Resultaten 2012

In 2012 is een benchmark ontwikkeld die de milieuprestaties van Triodos Bank vergelijkt met die van andere, vergelijkbare organisaties. Als het gaat om energieverbruik en de duurzaamheid van het woon-werkverkeer van medewerkers, zijn de resultaten van de bank goed. De resultaten wat betreft zakenreizen en papierverbruik zijn echter voor verbetering vatbaar.

In 2012 besteedde Triodos Bank veel aandacht aan het verder terugdringen van het papier- en energieverbruik. Bovendien onderzocht de bank manieren om het aantal vlieguren van medewerkers te beperken. Randvoorwaarde is dat een dergelijke beperking niet mag leiden tot minder intensieve contacten tussen medewerkers onderling en tussen medewerkers en klanten in verschillende delen van de wereld.

Energieverbruik

Triodos Bank streeft naar het gebruik van 100% groene stroom in al haar kantoren. Als een nieuw kantoor in gebruik wordt genomen dat nog geen gebruik maakt van groene stroom, wordt dit zo snel mogelijk gerealiseerd. Eind oktober gebruikten alle kantoren duurzame energie.

Om het energieverbruik van haar datacenter- en IT-activiteiten terug te dringen, maakt Triodos Bank gebruik van 'thin clients'. Dit speelt specifiek in het nieuwe kantoor in het Verenigd Koninkrijk en in het kantoor in België. Deze technologie leidt tot een besparing van 10% in energieverbruik door computers. Dit geldt zelfs bij een toename van het aantal medewerkers (en dus van het aantal computers). In het Verenigd Koninkrijk en Nederland zijn nieuwe, duurzame printers in gebruik genomen. Dit leverde een energiebesparing op van 40%.

Reizen

Triodos Bank stimuleert medewerkers om op een zo milieuvriendelijk mogelijke manier van en naar het werk te reizen.

Medewerkers maken zoveel mogelijk gebruik van het openbaar vervoer. Maar wanneer een auto noodzakelijk is, heeft de bank de beschikking over bedrijfsauto's die optimaal scoren op milieuprestatie. De maximaal toegestane CO₂-uitstoot voor bedrijfsauto's is in 2012 naar beneden bijgesteld (naar 130gr). De gemiddelde CO₂-uitstoot van het wagenpark van Triodos Bank daalde van 120gr in 2011 naar 115gr in 2012.

Triodos Bank Nederland stimuleert medewerkers om elektrische fietsen te gebruiken voor langere afstanden. Aan dit programma deden 18 medewerkers mee. Samen legden ze 90.000 km per fiets af in plaats van per auto.

Papiergebruik

Triodos Bank streeft ernaar de milieuoetafdruk van papierverbruik en prints te verkleinen. Waar mogelijk maakt de bank gebruik van kringlooppapier en milieuvriendelijke printprocessen en -materialen. Denk aan waterbesparend printen en plantaardige inkt. Triodos Bank stimuleert klanten om zoveel mogelijk op een milieuvriendelijke manier met de bank te communiceren. Dat wil zeggen: vooral via telefoon, e-mail en internet.

Klimaatneutraal ondernemen

Triodos Bank is volledig CO₂-neutraal. De bank vermindert de uitstoot van broeikasgassen op drie manieren. Ten eerste via energiebesparing. Ten tweede door de noodzakelijke energie waar mogelijk af te nemen van duurzame leveranciers. Tenslotte door eventueel resterende CO₂-uitstoot te compenseren.

Meer informatie over de inspanningen van Triodos Bank om haar milieuoetafdruk te verkleinen, vindt u op www.triodos.nl/jaarverslag.

Divisies en resultaten Triodos Bank

De activiteiten van Triodos Bank zijn onderverdeeld in drie divisies:

- Retail- en Business Banking, dat haar diensten aanbiedt via een netwerk van Europese vestigingen en verantwoordelijk is voor 77% van de nettowinst van Triodos Bank in 2012.

- Triodos Investment Management, dat goed is voor 19% van de nettowinst van de bank.
- Triodos Bank Private Banking, dat zich richt op vermogende particulieren en instellingen. Triodos Bank Private Banking is als jongste divisie op dit moment alleen actief in Nederland en België.

Deze divisies bieden verschillende producten en diensten aan spaarders en beleggers. Op hun beurt geven de spaarders en beleggers Triodos Bank de mogelijkheid om nieuwe en bestaande ondernemingen te financieren. Daarbij gaat het om ondernemingen die bijdragen aan milieuverbetering of die toegevoegde waarde hebben op maatschappelijk of cultureel gebied. Nadere gegevens over deze producten en diensten volgen in de desbetreffende hoofdstukken hieronder.

Europees vestigingsnetwerk (Retail- en Business Banking)

Het ontwikkelen van een netwerk van vestigingen in Europa is van doorslaggevend belang voor Triodos Bank. Het stelt ons in staat om expertise op te bouwen en uit te wisselen. De snel groeiende Triodosgemeenschap kan daarvan profiteren. Via een Europees vestigingsnetwerk kan Triodos Bank diensten verlenen aan duizenden zakelijke en particuliere klanten en de impact van duurzaam bankieren verder vergroten.

De kernwaarden van de bank verbinden onze klanten en medewerkers. Toch zijn er ook belangrijke verschillen per land. Regelgeving, fiscale stimuleringsmaatregelen en overheidsbeleid op het gebied van duurzaamheid, variëren. Specifieke culturele kenmerken beïnvloeden de manier waarop wij werken in een bepaald land of een bepaalde lokale markt. De culturele kenmerken verschillen zowel binnen landen als tussen landen.

Onze retailactiviteiten vertoonden ook in 2012 een forse groei. Mensen willen verandering, niet passief blijven toekijken bij wat de crisis voor gevolgen heeft. Dat geldt ook voor de relatie met hun bank. Triodos Bank is een bewuste keuze voor anders en duurzaam bankieren.

Toevertrouwde middelen

Toevertrouwde middelen (spaargelden) stellen Triodos Bank in staat tot het financieren van ondernemingen en organisaties met een sociale, culturele of ecologische meerwaarde. De groei van de toevertrouwde middelen is een belangrijke indicator voor de maatschappelijke relevantie van Triodos Bank en van de door haar gefinancierde ondernemers.

Zoals eerder aangegeven, bieden de vestigingen een breed pakket diensten aan. We spelen in op de wensen van onze klanten en bieden steeds vaker een breed en volledig productenpakket aan.

De toevertrouwde middelen namen met EUR 863 miljoen toe (23%). Een groei van 15 tot 20% was verwacht. Triodos Bank groeit op alle fronten waar de bank actief is. Deze groei is deels toe te schrijven aan een duidelijkere profilering van de bank. Maar dat niet alleen: de bank is ook steeds beter in staat tot efficiënte en klantvriendelijke dienstverlening. Belangrijke verklaring voor de groei van de bank is daarnaast het toenemend aantal mensen dat bewust omgaat met geld.

Het groeipercentage van de bank was ook dit jaar het meest opvallend in Spanje. Daar steeg het aantal klanten tot 105.000 en werden in de loop van het jaar twee nieuwe bijkantoren geopend. In Nederland heeft Triodos Bank 219.000 klanten. Ook dat cijfer wijst op een gezonde groei in 2012.

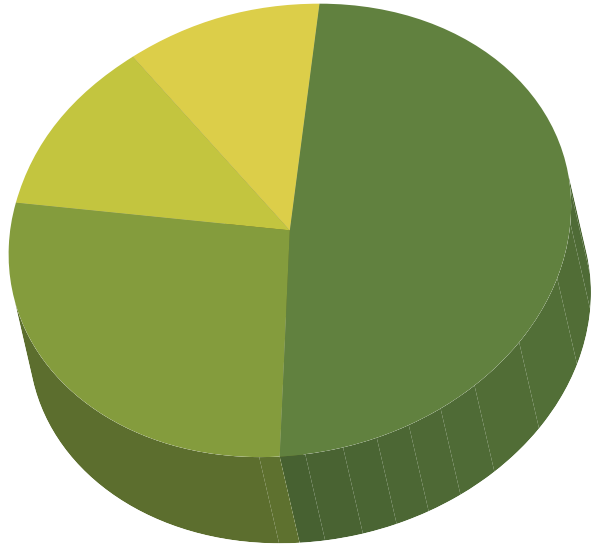
Triodos Bank biedt spaarders in een aantal landen de mogelijkheid om een deel van de rente die zij ontvangen, te bestemmen voor een goed doel. Met dat geld worden jaarlijks vele maatschappelijke organisaties ondersteund. In 2012 ontvingen 404 organisaties in totaal een bedrag aan schenkingen van EUR 0,5 miljoen (2011: 440 organisaties en EUR 0,5 miljoen).

Kredieten

De groei van de kredietportefeuille is een belangrijke indicator voor de impact van Triodos Bank op het verduurzamen van de economie. Alle sectoren waarop de bank zich richt, worden als duurzaam

Uitstaande kredieten per sector in 2012

MILIEU 49%
SOCIAAL 28%
CULTUUR 12%
GEMEENTE & OVERIG 11%

gekwatificeerd. De ondernemingen en projecten die de bank financiert dragen bij aan het realiseren van de missie van Triodos Bank.

Triodos Bank wil er zeker van zijn dat zij inderdaad alleen duurzame initiatieven financiert. De bank beoordeelt potentiële kredietnemers daarom nauwkeurig. We kijken allereerst naar de toegevoegde waarde op het vlak van duurzame ontwikkeling. Vervolgens beoordelen we het ondernemingsplan en of de onderneming op een verantwoorde wijze bancair gefinancierd kan worden. De criteria die Triodos Bank hanteert bij de beoordeling van ondernemingen, zijn te vinden op de website van de bank.

Triodos Bank concentreert zich op drie sectoren, waarin zij inmiddels een aanzienlijke expertise heeft opgebouwd. Daarbij gaat het om:

Milieu (49%, 2011: 49%)

Deze sector bestaat uit energiebesparingsprojecten en uit projecten op het gebied van duurzame energie (zoals wind- en zonne-energie, biomassa en waterkracht). De sector omvat verder initiatieven binnen de biologische landbouw. Daarbij gaat het om activiteiten in de hele keten: van landbouw-productiebedrijven tot productverwerking, en van groothandelsondernemingen tot natuurvoedingswinkels. Ook milieutechnologie is in deze sector vertegenwoordigd (denk aan kringloopbedrijven en natuurbehoudprojecten).

Sociaal (28%, 2011: 28%)

Deze sector omvat kredietverlening aan ambachtelijke bedrijven en non-profitorganisaties. Verder gaat het om sociaal relevante en innovatieve dienstverleners. Denk bij die laatste categorie aan dienstverleners in de sociale woningbouw. Maar ook aan partijen die eerlijke handel financieren. Verder kan het gaan om initiatieven die de sociale integratie bevorderen van mensen met een handicap of van

mensen die anderszins buitengesloten dreigen te worden. Tot slot vallen zorginstellingen binnen deze sector.

Cultuur (12%, 2011: 12%)

Deze sector omvat kredietverlening aan bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, meditatiecentra, religieuze groeperingen, kunstenaars, en culturele centra en organisaties.

Het resterende deel van de kredietportefeuille bestaat onder andere uit kortlopende kredieten aan gemeenten en uit particuliere hypotheeklen voor duurzame woningen.

Bovengenoemde kredietsectoren zijn de belangrijkste sectoren waar Triodos Bank bij betrokken is. Deze sectoren worden door zowel Triodos Bank als door de Triodos beleggingsfondsen gefinancierd (zie onderstaande beleggingen).

De kredietportefeuille als percentage van het bedrag aan toevertrouwde middelen, daalde in 2012 tot 72%

16%

De groei van de kredietportefeuille bedroeg EUR 448 miljoen (16%).

(2011: 76%). Triodos Bank streeft ernaar om 70 tot 80% van de toevertrouwde middelen uit te lenen.

De kwaliteit van de kredietportefeuille bleef over het geheel genomen goed, ondanks de economische recessie. Uitzondering was de portefeuille biomassa projecten. Deze sector had te lijden onder het sterk fluctuerende aanbod van grondstoffen en onder de grote prijsschommelingen als gevolg daarvan. Bovendien speelden kinderziektes in de relatief nieuwe technologie de sector parten. De afgelopen twee jaar besteedde Triodos Bank extra aandacht aan de risico's die de bank loopt in deze sector. Voor het grootste deel zijn die risico's inmiddels door voorzieningen gedekt. Dit leidde tot een stijging van 0,67% in de voorzieningen voor dubieuze debiteuren (2011: 0,63%).

Onze lange-termijn interne benchmark voor voorzieningen is 0,25%. Deze voorzieningen zijn nodig in verband met verliezen op kredieten als kredietnemers in gebreke blijven.

De groei van de kredietportefeuille bedroeg EUR 448 miljoen (16%). De verwachting was een groei van 15 tot 20%. De concurrentie tussen banken in de kredietmarkt is afgenomen. Dit is het gevolg van de financiële crisis en van hogere kapitaaleisen aan banken.

Tegelijkertijd zien veel banken duurzaamheid als een opkomende markt waarvan ze graag deel willen uitmaken.

De kredietverlening aan diverse duurzame ondernemingen steeg in alle vestigingen. De groei was vooral aanzienlijk in het Verenigd Koninkrijk (17%), België (18%) en Spanje (22%). De Duitse vestiging verstrekte in haar derde volledig operationele jaar kredieten tot een bedrag van EUR 189 miljoen. Daarmee overtrof de vestiging haar doelstelling voor 2012.

936 miljoen

Het beheerd vermogen van Private Banking steeg met 27% naar EUR 936 miljoen.

Vooruitzichten Retail en Business Banking in Europa

Het balanstotaal van Triodos Bank zal naar verwachting met 15 tot 20% stijgen.

Alle vestigingen verwachten dat hun klantenbestand zal groeien. De groei van het aantal klanten van de Groep als geheel zal naar verwachting 15 tot 20% bedragen.

De kredietportefeuille en de toevertrouwde middelen zullen naar verwachting met 15 tot 20% toenemen. Triodos Bank heeft een gezonde groeiambitie. Maar de bank wil niet groeien tegen elke prijs. In 2013 zullen we ons extra inspannen om in het bijzonder de koplopers te financieren: de ondernemers die de duurzame sectoren van de toekomst ontwikkelen. We verwachten dat het niveau van de kredietvoorzieningen stap voor stap zal afnemen.

Triodos Investment Management

Beleggingen vinden plaats via beleggingsfondsen of beleggingsinstellingen die de naam Triodos dragen en die worden beheerd door Triodos Investment Management BV. Dit is een 100% dochteronderneming van Triodos Bank.

Triodos beleggingsfondsen beleggen op basis van verschillende thema's. Denk aan microfinanciering, duurzame handel, biologische landbouw, klimaat en energie, duurzaam vastgoed, en kunst en cultuur. Óf ze beleggen in beursgenoteerde ondernemingen die bovengemiddeld presteren op het gebied van milieu, maatschappelijke verantwoordelijkheid en governance (de ESG-benadering: Environment, Social, Governance).

Deze fondsen en beleggingen staan niet op de balans van Triodos Bank. Zij publiceren elk hun eigen jaarverslag en de meeste fondsen hebben ieder een eigen Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Triodos Investment Management is verantwoordelijk voor 19 beleggingsfondsen voor zowel particuliere als institutionele beleggers. Het totaal aan beheerd vermogen bedraagt EUR 2,2 miljard. De groei van de

gezamenlijke beleggingsfondsen bedroeg EUR 137 miljoen (een stijging van 7%). De groeidoelstelling was 10 tot 15%. Marktontwikkelingen en overheids-bezuinigingen op met name duurzame energieprojecten in verschillende landen in Europa, beperkten de groei van de fondsen meer dan verwacht.

Steeds meer beleggers zijn geïnteresseerd om te beleggen in belangrijke maatschappelijke thema's. Dat blijkt uit de stijging van het totale bedrag dat aan Triodos Investment Management is toevertrouwd.

Vooruitzichten Triodos Investment Management

Triodos Investment Management is goed gepositioneerd voor verdere groei. Dit dankzij een groeiende vraag naar 'impactbeleggingen'. Beleggers hebben zowel belangstelling voor bestaande beleggingsfondsen als voor nieuwe fondsen op verschillende terreinen. Denk aan energiebesparing, duurzame energie, kunst en cultuur, en duurzame landbouw en voeding.

De groeivoorzichten van het grootste Triodos beleggingsfonds, Triodos Groenfonds, zijn positief. Dit onder meer vanwege het feit dat de Nederlandse overheid besloot het fiscale voordeel te handhaven op 1,9%. Ook de groeiverwachtingen voor de fondsen die investeren in duurzame energie, microfinancieringsfondsen en in beursgenoteerde bedrijven, zijn positief. In totaal voorziet Triodos Investment Management een groei van 10 tot 15% in beheerd vermogen.

Triodos Bank Private Banking

Triodos Bank Private Banking biedt een breed pakket aan diensten voor vermogende particulieren, stichtingen, verenigingen en religieuze instellingen. Duurzaam vermogensbeheer vormt de kern van de dienstverlening van Triodos Bank Private Banking en omvat zowel Triodos beleggingsfondsen als individueel vermogensbeheer.

Het beheerd vermogen van Private Banking steeg met 27% naar EUR 936 miljoen. De groeidoelstelling was 20 tot 25%. EUR 379 miljoen van het beheerd

vermogen wordt beheerd door Triodos Bank Private Banking maar staat op de balans van de Nederlandse vestiging van de bank.

Vooruitzichten Triodos Bank Private Banking

Triodos Bank Private Banking verwacht aanhoudende belangstelling voor haar dienstverlening in Nederland en België. De bank voorziet voor 2013 een groei van 20 tot 25%.

Kijk voor meer informatie over de lokale vestigingen van Triodos Bank, onze Triodos Investment Management activiteiten, en Triodos Bank Private Banking in het online jaarverslag van Triodos Bank (www.triodos.nl/jaarverslag).

Risico en compliance

Risicomanagement

Risicomanagement is een fundamenteel onderdeel van bankieren. Risicomanagement bij Triodos Bank moet ervoor zorgen dat de bank haar langetermijnstrategie kan uitvoeren en daarbij voldoende robuust is om tegenslagen op te kunnen vangen.

Risicomanagement is in de gehele organisatie verankerd. Directie en management zijn primair verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering, maar krijgen bij de beoordeling en beheersing van risico's steun van risicomangers. Op groepsniveau worden de risico's ingeschat om het risicoprofiel van Triodos Bank af te stemmen op haar risicobereidheid. Bij 'risicobereidheid' gaat het om het risiconiveau waarop de bank bereid is haar zakelijke doelstelling te bereiken (de zogenaamde 'risk appetite').

Ten behoeve van de risico-inschattingen voert elke businessunit een strategische risicobeoordeling uit. Daarmee worden potentiële risico's vastgesteld en wordt aangegeven op welke manier die beheerst kunnen worden. De uitkomsten van deze exercities worden geconsolideerd en gebruikt als input voor de risicobeoordeling door de Directie, en voor het bepalen van de risicobereidheid van Triodos Bank.

De uitkomst van deze beoordelingen is benut om stressscenario's vast te stellen die zijn gebruikt om de solvabiliteit, liquiditeit en winstgevendheid van Triodos Bank te toetsen. De uitkomsten van deze tests waren bevredigend.

Er is een volledig geïntegreerd risicomanagementverslag ontwikkeld. Dat biedt inzicht in het risicoprofiel van Triodos Bank (afgezet tegen de risicobereidheid). Het verslag geeft helderheid over specifieke risicothema's en biedt daarnaast een integraal risicobeeld op bedrijfsunitniveau. Het verslag wordt vier keer per jaar gemaakt en besproken in de Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen.

Het Asset and Liability Management-systeem geeft het maandelijkse Asset and Liability Committee meer inzicht in renterisico, liquiditeitsrisico, valutarisico en kapitaalbeheer.

De kredietrisicofunctie is belangrijk bij het bepalen van de risico's van kredietenaanvragen. Verder speelt het een cruciale rol bij het managen en beheersen van het kredietrisico van de gehele kredietportefeuille. Het bepalen van het risico van een kredietaanvraag hangt sterk samen met het profiel van de aanvrager. Daarom is het in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de vestigingen van de bank. De centrale kredietrisicofunctie stelt normen, beoordeelt grote kredietaanvragen en speelt een belangrijke rol bij het monitoren van het kredietrisico van de volledige kredietportefeuille van Triodos Bank.

Het hoofdstuk Risicomanagement van de jaarrekening van Triodos Bank beschrijft de belangrijkste risico's met betrekking tot de strategie van de onderneming. Het beschrijft bovendien het ontwerp en de effectiviteit van de interne risicomanagement- en controlesystemen voor de belangrijkste risico's gedurende het boekjaar. Er zijn in het boekjaar geen grote gebreken in de interne risicomanagement- en controlesystemen aan het licht gekomen. De ontwikkelingen van de belangrijkste risico's binnen Triodos Bank zijn regelmatig besproken met de Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen.

Kapitaaleisen en Basel III-richtlijnen

Regelgeving is steeds nadrukkelijker gericht op het realiseren van een robuuste bankensector.

Deze koers wordt vormgegeven door strengere solvabiliteits- en liquiditeitseisen aan banken.

Dergelijke aanscherpingen vinden onder meer hun plek in de richtlijnen van het Basel Comité van Banktoezichthouders. Triodos Bank voldoet aan de liquiditeits- en kapitaaleisen die zijn neergelegd in Basel III (uitgaande van de meest actuele informatie rond de aanscherpingen).

De kapitaalpositie van Triodos Bank is sterk. Dit is een belangrijk punt van aandacht geworden sinds de kapitaaleisen zijn verscherpt in de nasleep van de financiële crisis en door de Basel III-regelgeving. Triodos Bank streeft naar een solvabiliteitsratio van 12 tot 14%. Dit is ruim boven het economisch kapitaal dat volgens onze eigen berekeningen nodig is om een gezond en veilig risicoprofiel te garanderen. Van belang in dit verband zijn de kwaliteit van het kapitaal en de solvabiliteit. Ruim 99% van de solvabiliteit van Triodos Bank is afkomstig van vermogen. Het economisch kapitaal wordt berekend volgens het jaarlijkse Internal Capital Adequacy Assessment Process. Daarop houdt De Nederlandsche Bank toezicht.

In 2012 zijn we er in geslaagd om meer dan EUR 96 miljoen kapitaal aan te trekken. Dat overtrof de doelstelling ruimschoots. Mede hierdoor konden we onze solvabiliteitsratio eind 2012 houden op 16,0%, ruim boven de voor ons geldende eisen.

De financiële positie van Triodos Bank bleef in 2012 zeer liquide. Ons beleid is om het overschot aan liquiditeiten in principe te beleggen in uiterst liquide activa in de landen waar we de liquide middelen ook hebben aangetrokken. In Nederland hebben we onze liquiditeiten vooral belegd in Nederlandse staatsobligaties, gemeenten, banken en de Europese Centrale Bank. In België hebben we onze liquiditeiten voornamelijk belegd in Belgische staatsobligaties en banken. In Spanje zijn de middelen belegd in Spaanse staatsobligaties. In de andere landen waar Triodos Bank actief is, hebben we ons overschot aan liquiditeiten belegd bij andere banken.

De Liquidity Coverage Ratio (LCR) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR) zijn beiden ruim boven de minimumeisen van Basel III.

In control-verklaring

De Directie is verantwoordelijk voor het ontwerpen, implementeren en handhaven van een adequate interne controle met betrekking tot financiële verslaglegging. Financiële verslaglegging is het resultaat van een gestructureerd proces dat door diverse functies en in de vestigingen wordt uitgevoerd. Het staat onder leiding en toezicht van het financieel management van Triodos Bank.

De Directie is verantwoordelijk voor de risicomanagement- en compliancefunctie. De risicomanagementfunctie werkt samen met het management om risicobeleidsregels en -procedures te ontwikkelen en uit te voeren met betrekking tot het vaststellen, meten, beoordelen, beperken en monitoren van de financiële en niet-financiële risico's. De compliancefunctie speelt een sleutelrol bij het toezicht op een correcte naleving van de externe regels, regelgeving en interne beleidsregels door Triodos Bank. Het adequaat functioneren van de risicomanagement- en compliancefunctie als onderdeel van het interne controlesysteem, wordt regelmatig besproken met de Audit and Risk Committee. De interne auditfunctie van Triodos Bank biedt onafhankelijke en objectieve zekerheid van de corporate governance, interne controles en compliance en risicomanagementsystemen van Triodos Bank. De Directie is, onder toezicht van de Raad van Commissarissen en de Audit and Risk Committee, verantwoordelijk voor het vaststellen van het algehele systeem van interne audit-activiteiten en voor het toezicht op de integriteit van deze systemen.

Het raamwerk voor het risicomanagement vormt de basis voor een integraal proces van in control-verklaringen. De Directie verwacht dat dit proces in de komende jaren zal leiden tot positieve verklaringen.

De Directie van Triodos Bank verklaart dat er geen aanwijzingen zijn dat de risicomanagement- en controlesystemen in 2012 niet toereikend en/of effectief hebben gefunctioneerd.

De risicomanagement- en controlesystemen bieden redelijke, maar geen absolute, zekerheid inzake de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en inzake de voorbereiding en getrouwe presentatie van de jaarcijfers.

Compliance en integriteit

Triodos Bank hanteert interne beleidsregels en procedures om te waarborgen dat de bedrijfsvoering voldoet aan relevante wet- en regelgeving met betrekking tot klanten en zakelijke partners. Daarnaast voert de afdeling Compliance onafhankelijk toezicht uit op de mate waarin Triodos Bank haar eigen regels en procedures naleeft. De externe aspecten van de afdeling Compliance hebben voornamelijk betrekking op de procedures rond het accepteren van nieuwe klanten, het toezicht op financiële transacties en het voorkomen van witwaspraktijken. De interne aspecten betreffen voornamelijk het controleren van privétransacties van medewerkers, het voorkomen en zo nodig op transparante wijze beheersen van tegenstrijdige belangen en het afschermen van vertrouwelijke informatie. Voorts betreffen zij het verhogen en handhaven van bewustzijn op het gebied van bijvoorbeeld financiële regelgeving, compliance-procedures en fraude- en anti-corruptiemaatregelen. Triodos Bank heeft een Europees complianceteam dat wordt geleid vanuit het hoofdkantoor in Zeist. Op iedere vestiging zijn compliancemedewerkers werkzaam. Het hoofd van de afdeling Compliance rapporteert aan de Directie en staat in rechtstreeks contact met de voorzitter van de Raad van Commissarissen.

In 2012 zijn er geen significante incidenten geweest op het gebied van compliance en integriteit. Triodos Bank is niet betrokken geweest bij noemenswaardige gerechtelijke procedures of sancties die samenhangen met het niet-nakomen van wet- en regelgeving op het gebied van financieel toezicht,

corruptie, reclame-uitingen, mededinging, privacy of productaansprakelijkheid.

Transparantie en verslaglegging

Sinds 2001 maakt Triodos Bank gebruik van de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI).

GRI is in 1997 opgericht door de Verenigde Naties en de Coalition for Environmentally Responsible Economies (CERES). Het wil duurzaamheidsverslaglegging op een consequente wijze inrichten en daarmee prestaties objectiveren en de vergelijkbaarheid bevorderen. Triodos Bank is een 'organisational stakeholder' van GRI. In dit jaarverslag wordt gebruik gemaakt van de G3.1 richtlijnen en de nieuwe richtlijnen voor de financiële sector die in 2008 zijn ontwikkeld. We streven naar een verslaglegging op het constant hoogste niveau van GRI (A+). Nadere gegevens van GRI-maatregelen en hoe we daar verslag over uitbrengen, vindt u in het online jaarverslag van Triodos Bank op www.triodos.nl/jaarverslag.

Duurzaamheidsbeleid

Aandacht voor duurzaamheid is in alle activiteiten van Triodos Bank terug te vinden en vormt een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering. Bij alle beslissingen die de bank neemt worden de sociale en milieuaspecten meegewogen. In tegenstelling tot veel andere organisaties heeft Triodos Bank daarom geen aparte afdeling die zich bezighoudt met duurzaamheid of Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

Om de duurzaamheid van de producten en diensten te kunnen waarborgen, werkt Triodos Bank met specifieke criteria. De bank hanteert daarbij zowel positieve criteria (om te garanderen dat zij actief het goede doet) als negatieve (uitsluitings)criteria om te garanderen dat zij geen schade aanricht. De negatieve criteria sluiten leningen of beleggingen uit in sectoren of activiteiten die schadelijk zijn voor de samenleving. Door de positieve criteria worden koplopers geïdentificeerd en gestimuleerd om bij te dragen aan een duurzame samenleving. Twee keer

per jaar worden de gebruikte criteria getoetst en eventueel aangepast. Ook heeft Triodos Bank voor de interne organisatie duurzame uitgangspunten geformuleerd. Deze zijn terug te vinden in de Business Principles. Alle genoemde duurzaamheidscriteria zijn te vinden op www.triodos.com/businessprinciples.

De Code Banken

Sinds 1 januari 2010 is de Code Banken van kracht. Triodos Bank onderschrijft de code, heeft deze in 2010 geïmplementeerd, en staat volledig achter de doelstelling van de code om een meer transparante en verantwoordelijke manier van bankieren te ontwikkelen. De volledige 'pas toe of leg uit'-verklaring die de Code Banken vereist, is te lezen op www.triodos.com/bankingcode.

Zeist, 26 februari 2013

Triodos Bank Directie
Pierre Aeby*
Peter Blom*, Voorzitter

* Statutair Directeur

Biografieën

P. Aeby (1956), CFO

Pierre Aeby (CFO) is sinds 2000 statutair directeur van Triodos Bank NV en lid van de Directie van Triodos Bank. Daarnaast is hij bestuurslid van Stichting Triodos Holding, statutair directeur van Triodos Ventures BV, bestuurslid van Stichting Hivos Triodos Fonds, bestuurslid van Stichting Triodos Doen, lid van de Raad van Commissarissen van Triodos Fair Share Fund, directeur van Triodos Fonds Vzw, bestuursvoorzitter van Triodos SICAV I en van Triodos SICAV II. Pierre Aeby heeft de Belgische nationaliteit en bezit 21 certificaten Triodos Bank.

P. Blom (1956), CEO

Peter Blom (CEO) is sinds 1989 statutair directeur van Triodos Bank NV en is voorzitter van de Directie van Triodos Bank. Daarnaast is hij bestuurslid van Stichting Triodos Holding, statutair directeur van Triodos Ventures BV, lid van de Raad van Commissarissen van Triodos Groenfond NV, lid van de Raad van Commissarissen van Triodos Vastgoedfond NV, lid van de Raad van Commissarissen van Triodos Cultuurfonds NV, bestuurslid van Stichting Hivos Triodos Fonds, bestuurslid van Stichting Triodos Doen, bestuursvoorzitter van Stichting Triodos Foundation, voorzitter van Stichting Global Alliance for Banking on Values, bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Banken, bestuurslid van de stichting Sustainable Finance Lab, bestuurslid van het Nationaal Restauratiefonds, bestuurslid van Stichting Natuur College, lid van de Scientific Advisory Council for Integrated Sustainable Agriculture and Food en lid van de Club van Rome. Peter Blom heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit 1 certificaat Triodos Bank.

Corporate Governance

Triodos Bank heeft een Corporate Governance-structuur die haar missie weerspiegelt en beschermt en die voldoet aan alle relevante wettelijke verplichtingen. Algemene informatie over de naleving door Triodos Bank van de Nederlandse Corporate Governance Code en de Code Banken vindt u verderop in dit verslag. Nadere gegevens over de governancestructuur van Triodos Bank vindt u op www.triodos.com/governance.

Intern bestuur Triodos

Triodos Bank is een Europese bank met vestigingen in Nederland (Zeist), België (Brussel), het Verenigd Koninkrijk (Bristol), Spanje (Madrid) en Duitsland (Frankfurt). Het hoofdkantoor bevindt zich in Zeist. Dit is tevens de statutaire vestigingsplaats.

Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank

Triodos Bank vindt het van groot belang haar missie en identiteit zoveel mogelijk te waarborgen. Om die reden zijn alle aandelen van Triodos Bank ondergebracht bij Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (hierna te noemen Administratiekantoor). Het Administratiekantoor geeft op zijn beurt certificaten van aandelen van Triodos Bank uit aan particulieren en instellingen. Deze certificaten belichamen de economische aspecten van de aandelen van Triodos Bank. Daarnaast oefent het Administratiekantoor het stemrecht uit op de aandelen Triodos Bank. In zijn stemgedrag laat het bestuur van het Administratiekantoor zich leiden door de ideële

Overzicht aantal certificaten per certificaathouder

Bedragen in miljoenen euro's	Certificaathouders		Certificaathouders	
	2012	2011	2012	2011
1-50	11.876	10.069	16,3	13,7
51 – 500	12.886	10.067	165,1	125,0
501 – 1.000	1.354	983	70,3	50,4
1.001 en meer	760	519	313,6	262,0
Totaal	26.876	21.638	565,3	451,1

Aantal certificaten per land

	Certificaten × 1.000		Certificaathouders	
	2012	2011	2012	2011
Nederland	4.954	4.226	15.421	13.014
België	1.359	1.103	4.604	3.794
Verenigd Koninkrijk	165	117	1.604	1.301
Spanje	1.024	652	5.210	3.502
Duitsland	16	16	37	27
Totaal	7.518	6.114	26.876	21.638

doelstelling en missie van de bank, het belang van de certificaathouders en het belang van de bank als onderneming. De certificaten Triodos Bank zijn niet beursgenoteerd. Triodos Bank onderhoudt zelf een interne markt ten behoeve van haar certificaathouders.

Certificaathouders

Certificaathouders hebben stemrecht in de Algemene Vergadering van Certificaathouders tot een maximum van 1.000 stemmen per certificaathouder. De Algemene Vergadering van Certificaathouders benoemt de leden van het Bestuur van het Administratiekantoor, op diens voordracht. Voor deze voordracht is de goedkeuring van de Statutair Directeuren van Triodos Bank vereist. Een certificaathouder kan maximaal 10% van alle uitgegeven certificaten in bezit hebben.

Raad van Commissarissen

Triodos Bank heeft een Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op de bedrijfsvoering van de bank, staat de Directie met raad en daad ter zijde, en handelt daarbij in het belang van de bank als onderneming. Nieuwe leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering, op voordracht van de Raad van Commissarissen.

Overzicht instellingen met een belang van 3% of meer

in procenten	2012	2011
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank BA	6,6	4,1
Delta Lloyd Levensverzekering NV	4,7	5,6
Stichting Grafische Bedrijfspensioenfondsen	3,5	4,2
Stichting Pensioenfonds ABP	3,3	3,9
NAGRON Nationaal Grondbezit BV	2,6	3,2
Friesland Bank NV	–	3,9

Bovenstaande instellingen zijn de grootste van de in totaal 9 (2011: 11) instellingen met een belang van ten minste 1%. Hun totale belang bedraagt 28,3% (2011: 34,0%).

Directie van Triodos Bank

De Directie is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van Triodos Bank. De Directie bestaat uit de Statutair Directeuren en een of meer managers die door de Statutair Directeuren worden benoemd. De Statutair Directeuren zijn formeel verantwoordelijk voor het bestuur van Triodos Bank en worden benoemd door de Raad van Commissarissen.

Stichting Triodos Holding

Stichting Triodos Holding is niet juridisch, maar wel organisatorisch verbonden met Triodos Bank NV. De Stichting is 100% aandeelhouder van Triodos Ventures BV, een investeringsfonds voor risicodragende en strategisch belangrijke nieuwe activiteiten die nauw samenhangen met de missie en activiteiten van Triodos Bank. Het bestuur van Stichting Triodos Holding en de Directie van Triodos Ventures bestaan uit de Statutair Directeuren van Triodos Bank NV. Stichting Triodos Holding kent een Raad van Toezicht die op voordracht van het Bestuur van het Administratiekantoor wordt benoemd.

Stichting Triodos Foundation

Stichting Triodos Foundation is een zusterinstelling van Triodos Bank NV, die niet juridisch, maar wel organisatorisch is verbonden met de bank. Op dit moment bestaat het Bestuur van Stichting Triodos Foundation uit medewerkers van Triodos Bank NV. De Stichting doet donaties aan initiatieven die bijdragen aan de ideële doelstellingen van Triodos Bank NV. In België, het Verenigd Koninkrijk en Spanje bestaan vergelijkbare stichtingen.

Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code ('de Code') is alleen van toepassing op organisaties waarvan de aandelen zijn genoteerd aan een gereguleerde beurs. Ondanks het feit dat de certificaten van aandelen van Triodos Bank aan geen enkele gereguleerde beurs zijn genoteerd, onderschrijft de bank de beginselen en best practices van de Code. De gehele onder de Code vereiste 'pas toe of leg uit'-verklaring is te lezen op de website van Triodos Bank (www.triodos.com/governance).

Triodos Bank voldoet in algemene zin aan de beginselen en best practices van de Code. Zij heeft echter een weloverwogen beslissing genomen om op een aantal specifieke punten van de Code af te wijken.

Het eerste punt heeft betrekking op het stemrecht op aandelen. Om de continuïteit van de doelstelling en missie van Triodos Bank zo veel mogelijk te waarborgen, hebben certificaathouders niet zelf het recht het stemrecht op de onderliggende aandelen uit te oefenen, maar is dat recht ondergebracht bij het Administratiekantoor. Om diezelfde reden kunnen certificaathouders ook geen voordracht doen voor de benoeming van leden van het Bestuur van het Administratiekantoor.

Het tweede punt betreft de zittingstermijn van de leden van de Statutair Directeuren. Deze periode is niet beperkt tot vier jaar, aangezien Triodos Bank van mening is dat dit de ontwikkeling van de organisatie op lange termijn niet ten goede komt.

Het derde punt heeft betrekking op het feit dat Triodos Bank om praktische redenen haar beleid op het gebied van tegenstrijdige belangen heeft gewijzigd voor gevallen waarin de bank voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon waar een lid van de Directie een bestuurs- of toezichthoudende functie vervult. Indien een dergelijk tegenstrijdig belang betrekking heeft op een rechtspersoon buiten de Triodos Groep en voor de groep van materieel belang is, voorziet het gewijzigde beleid in controlemechanismen (bijvoorbeeld door de betrokkenheid van de Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen) en garandeert het beleid voldoende transparantie. Indien een dergelijk tegenstrijdig belang betrekking heeft op een rechtspersoon binnen de Triodos Groep gelden geen regels. Dit is in overeenstemming met de laatste ontwikkelingen in regelgeving en jurisprudentie. Voor andere (persoonlijke) tegenstrijdige belangen van leden van de Directie (zoals gedefinieerd in bestpracticebepaling II.3.2, onder i) en ii) van de Code) geldt het bepaalde in de Code.

Het vierde punt heeft betrekking op het feit dat de Raad van Commissarissen van Triodos Bank geen afzonderlijke nominatiecommissie en beloningscommissie heeft, maar wel een geïntegreerde Nomination and Compensation Committee. De relatief bescheiden omvang van Triodos Bank ligt hieraan ten grondslag.

Voorts wijkt Triodos af van de best practice van de Code door alle voorstellen inzake wezenlijke wijzigingen in de Statuten als afzonderlijke agendapunten voor te leggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Om praktische redenen wenst Triodos Bank de mogelijkheid te behouden om naar keuze van de Directie en de Raad van Commissarissen een voorstel voor meervoudige wijzigingen in de Statuten als één agendapunt voor te leggen indien de voorgestelde wijzigingen onderling sterk gerelateerd zijn.

Ten slotte is een aantal bepalingen van de Code inzake beloningen van directieleden niet van toepassing op Triodos Bank, aangezien zij geen

aandelen- of optieregelingen kent. De totale kosten voor beloningen van de Directie, die voor het overgrote deel bestaan uit gewoon loon en pensioenelementen, zijn opgenomen in dit jaarverslag.

Code Banken

Op 1 januari 2010 is de Code Banken van kracht geworden. De code bestaat uit een aantal aanbevelingen en principes om het optimaal functioneren van banken te bevorderen. In de Code Banken wordt grote nadruk gelegd op goed bestuur (governance) en staan de belangen van de klant centraal. Dit past volledig bij de visie en de uitgangspunten (Business Principles) van Triodos Bank. De klant is bij alle activiteiten en de missie van Triodos Bank een belangrijke stakeholder.

Triodos Bank leeft de beginselen van de Code Banken in het algemeen na. Hierbij geldt echter één uitzondering: Triodos Bank keert geen variabele beloningen uit op basis van vooraf vastgestelde financiële doelstellingen of prestaties. Dit om te voorkomen dat een cultuur waarin meer risico genomen wordt in de hand wordt gewerkt. Triodos Bank houdt voortdurend toezicht op de naleving van de Code Banken. Daar waar de bank afwijkt van deze Code, wordt dit duidelijk aangegeven en gemotiveerd. Meer informatie over de implementatie door Triodos Bank van de Code Banken, en de gehele onder de Code Banken vereiste 'pas toe of leg uit'-verklaring vindt u op de website van Triodos Bank (www.triodos.com/governance).

Verklaring Corporate Governance Code en Code Banken

Conform het Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften voor de inhoud van het jaarverslag (zoals gewijzigd op 20 maart 2009) en het Besluit van 1 juni 2010 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag van banken, heeft de Directie van Triodos Bank NV een Verklaring Corporate Governance Code en Code Banken opgesteld. Deze verklaring is te lezen in het online jaarverslag en op www.triodos.com/statements.

Bericht van de Raad van Commissarissen

Inleiding

De belangrijkste taak van de Raad van Commissarissen is het houden van toezicht op de ontwikkelingen van de bank, zowel bedrijfsmatig als voor wat betreft het realiseren van haar missie. Daarnaast staat de Raad de Directie met adviezen terzijde.

Triodos Bank en het economische en financiële klimaat

Tegen de achtergrond van aanhoudende onrust op de economische en financiële markten doet het de Raad van Commissarissen genoegen dat Triodos Bank erin is geslaagd te blijven groeien en zich positief te blijven ontwikkelen. De bank is in staat geweest een zeer acceptabel niveau van winstgevendheid te behouden en is een voorbeeld voor degenen die op zoek zijn naar een vernieuwende, geloofwaardige manier van bankieren.

2012 werd gekenmerkt door een krachtige trend van nieuwe (inter)nationale wet- en regelgeving voor de bancaire sector, zoals hogere kapitaaleisen en nieuwe vereisten op het gebied van risicomanagement en beloningen. Die nieuwe regelgeving is nodig, maar is slechts een deel van de oplossing voor de fundamentele problemen van structurele en culturele aard waar de sector mee worstelt.

Hoogtepunten 2012

2012 was het eerste jaar van het strategisch driejarenplan dat in 2011 werd vastgesteld. Ondanks de veranderingen in de externe omstandigheden werden fundamentele wijzigingen van het plan niet nodig geacht. Duidelijkheid van richting en duurzame groei op basis van realistische winstniveaus vormen de kern van het plan. Zij vloeien voort uit de missie van de bank en de overtuiging dat duurzaam bankieren in een reële behoefte voorziet.

De Raad van Commissarissen is steeds op de hoogte gehouden van belangrijke kwesties waarmee de bank te maken kreeg. De Raad onderschrijft o.a. het belang van het onderzoeken van nieuwe sectoren die passen in de strategie van de bank. Maar de Raad wil

ook weten welke risico's daarbij worden gelopen en welke lessen met de bestaande kredietverlening zijn geleerd.

De Raad is geïnformeerd over de resultaten van de omvangrijke risico-beoordelings en management-informatiesystemen die in 2011 zijn ingevoerd. Naar aanleiding van de aanzienlijke afboekingen op projecten in de sector biomassa, zijn deze grondig besproken met het management.

Activiteiten van de Raad van Commissarissen

De toezichthoudende activiteiten van de Raad van Commissarissen zijn gebaseerd op kwartaalverslagen van de Directie en op presentaties van managers van verschillende vestigingen en business units. Deze uitvoerige presentaties zijn zo gepland dat alle activiteiten van Triodos Bank in een periode van twee jaar de revue passeren.

In 2012 zijn presentaties gegeven door het management van de vestigingen in Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk. Door deze presentaties verkreeg de Raad van Commissarissen een goed inzicht in de activiteiten van Triodos Bank en ontstond een goede gelegenheid om het lokale senior management beter te leren kennen.

Terugkerende onderwerpen tijdens de bijeenkomsten en contacten met de Directie waren onder andere:

- Financiële en economische ontwikkelingen en de mogelijke impact daarvan op de activiteiten van Triodos Bank; de strategie van Triodos Bank; financiële resultaten, risico-management en audit-bevindingen, met inbegrip van feedback en notulen van de Audit and Risk Committee; accountantsrapporten; het aantrekken van nieuw kapitaal; kwartaalverslagen; kredietrapportages; zaken betreffende De Nederlandsche Bank (DNB) en de Basel III-regelgeving;
- De Eurocrisis en de mogelijke impact daarvan op de activiteiten van Triodos Bank;
- Corporate governance en compliance;
- Human Resource Management, management

development, organisatorische veranderingen en bedrijfscultuur;

- Ontwikkelingen en nieuwe markten in de verschillende landen en bij Triodos Investment Management.

Ook zijn in 2012 intensieve besprekingen gevoerd over en goedkeuringen gegeven aan, onder andere:

- Het wervingsproces voor een nieuwe voorzitter, onder leiding van de Nomination and Compensation Committee, waarbij alle leden van de Raad van Commissarissen, de Directie en het Bestuur van het Administratiekantoor betrokken waren;
- De topmanagementstructuur van de bank. Door de groei van de activiteiten en complexiteit van de organisatie wordt op langere termijn een vierhoofdige Directie voorzien, bestaande uit twee Statutair Directeuren en twee directeuren die verantwoordelijk zullen zijn voor de dagelijkse bedrijfsvoering van bepaalde onderdelen;
- Het werkplan 2013;
- Het jaarverslag 2011 en de managementletter, in het bijzijn van de externe accountant;
- Het halfjaarverslag;
- De risicobereidheid ('risk appetite') van Triodos Bank;
- Wijzigingen in het management van Triodos Investment Management;
- Het beloningsbeleid van Triodos Bank: de leden van de Nomination and Compensation Committee waren belast met de voorbereidende werkzaamheden, en derhalve actief betrokken bij besprekingen over dit onderwerp;
- De ontwikkeling van de Global Alliance for Banking on Values (GABV), waarvan Triodos Bank medeoprichter en de huidige voorzitter is. De Raad van Commissarissen ziet dit als een cruciaal instrument voor het realiseren van de missie van de bank;
- Het oprichten van een agentschap in Frankrijk om toekomstige mogelijkheden op de Franse markt te onderzoeken en zo mogelijk een vestiging van de bank te openen. De Raad volgt nauwgezet de plannen en ontwikkelingen voor nieuwe vestigingen en activiteiten in het buitenland en ziet er op toe dat deze in lijn zijn met de ontwikkeling van de bedrijfsresultaten van de bank;

- De implementatie van nieuwe vereisten van De Nederlandsche Bank met betrekking tot de expertise en technische competenties van de individuele commissarissen, en die van de Raad van Commissarissen als geheel, waren in 2012 onderwerp van gesprek in zowel de Nomination and Compensation Committee als in de Raad. De resultaten van deze discussie zullen bij (her) benoemingen worden gebruikt om de geschiktheid van de te (her)benoemen commissarissen te beoordelen;
- De omvang en samenstelling, waaronder de diversiteit, van de Raad is aan de orde geweest. Een geactualiseerd profiel is met de Ondernemingsraad besproken en aan de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders gepresenteerd;
- Een update van het interne reglement van de Raad van Commissarissen en de Directie;
- De rollen en verantwoordelijkheden van het Bestuur van het Administratiekantoor, de Raad van Commissarissen en de Directie ten opzichte van elkaar. De uitvoerige besprekingen hierover zijn in het tweede halfjaar 2012 aangevangen en zullen in 2013 worden voortgezet.

De activiteiten van individuele commissarissen in 2012 bestonden onder andere uit:

- Bijwonen van vergaderingen op locatie bij klanten en/of certificaathouders in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk en Spanje;
- Commissarissen die in de landen wonen (of woonden) waarin Triodos Bank actief is, onderhielden informele contacten met lokale Managing Directors en senior medewerkers, waardoor ze meer inzicht kregen in het werk van die lokale vestiging;
- De voorzitter heeft een vergadering bijgewoond met de andere voorzitters van Raden van Commissarissen van Nederlandse banken om de voortgang van de implementatie van de Code Banken te bespreken. De conclusie was dat de Code inmiddels grotendeels is geïmplementeerd, maar dat reputatieherstel van de sector nog op zich laat wachten;
- Periodieke vergaderingen tussen de voorzitters van het Bestuur van het Administratiekantoor, de Raad van Commissarissen en de Directie;

- De voorzitter van de Raad heeft – op uitnodiging – een vergadering met de Ondernemingsraad bijgewoond. Daarbij werd onder andere het medewerkertevredenheidsonderzoek besproken.

Activiteiten van de Audit and Risk Committee

De Audit and Risk Committee (ARC) is in 2012 vier keer bijeengekomen. Elke bijeenkomst werd bijgewoond door de Chief Financial Officer, het Hoofd Interne Audit en het Hoofd Risicomanagement van Triodos Bank. Twee bijeenkomsten werden bijgewoond door de externe accountant.

Tijdens haar besprekingen heeft de commissie onder andere het algehele risico- en controlekader van Triodos Bank, de jaarrekening en de kwartaalresultaten, de bevindingen van de interne auditor, belangrijke administratieve beslissingen en het liquiditeitsbeheer beoordeeld. Ook heeft de commissie toezicht gehouden op de voortgang met betrekking tot informatiebeveiliging en het beheersen van risico's op het gebied van cybercrime.

Daarnaast is er eenmaal in afwezigheid van de Directie met de externe accountant gesproken. De voorzitter van de Audit and Risk Committee heeft ook van tijd tot tijd afzonderlijke besprekingen met de externe accountant gevoerd. Er zijn naar aanleiding van deze besprekingen geen bijzonderheden te melden.

De commissie is in het algemeen tevreden met de voortgang die in 2012 is geboekt. Er werden verbeteringen geconstateerd op het gebied van het meten en beheersen van risico's, het bepalen van de risicobereidheid ("risk appetite") van Triodos Bank en de invoering van een meer samenhangende verslagleggingsmethode. De financiële afdeling is in verband daarmee verder versterkt.

De commissie is verheugd met de opname van niet-financiële risico's in het totale risicoraamwerk en de specifieke aandacht die is besteed aan compliance en operationele risico's. In de loop van 2012 zijn een toereikende Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) en Internal

Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) uitgevoerd.

Kredietverliezen, met name in de biomassasector, blijven een gebied dat de aandacht behoeft van de Directie en de Raad. Hoewel de centrale verantwoordelijkheid voor kredietrisico's nu stevig is verankerd op Groepsniveau, zijn er nog verbeteringen te realiseren met betrekking tot de tijdige revisie van kredieten.

De ARC heeft de managementletter met de externe accountant besproken, met daarin onder andere de bevindingen van de externe accountant ten aanzien van de interne controle. De Raad was tevreden dat de interne controle van de bank als toereikend werd beoordeeld, een en ander op basis van uitgebreide informatie zoals interne en externe audits, en compliance- en risico-management rapportages. De interne audit functie is in de loop van 2012 verder geprofessionaliseerd. Er wordt een intern audit programma gevolgd dat de bank ondersteunt bij haar totale risico-benadering. In toenemende mate fungeert deze functie als een effectieve verdedigingslinie binnen de interne controlestructuur.

Activiteiten van de Nomination and Compensation Committee

De Nomination and Compensation Committee is in 2012 elf keer bijeengekomen. Een van de belangrijkste taken van deze commissie is het adviseren van de Raad van Commissarissen inzake het beloningsbeleid van Triodos Bank in het algemeen en bij het vaststellen van het beloningspakket van de Statutaire Directeuren. Ook adviseert de commissie de Raad van Commissarissen over de goedkeuring van de beloning van het management direct onder de Statutaire Directie. Beide leden van de Nomination and Compensation Committee hebben ervaring op senior management niveau en goede kennis van performance management en beloningen in het algemeen. Daarnaast winnen zij in specifieke gevallen advies in bij onafhankelijke, externe deskundigen.

In 2011 is begonnen met de coördinatie van de werving van een opvolger van de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Ook in 2012 was dit een belangrijke activiteit van de commissie, en deze zal in 2013 worden voortgezet.

De commissie heeft een tweedaagse sessie voor het programma voor permanente educatie georganiseerd voor de Raad van Commissarissen en de Directie. Dit programma van permanente educatie voldoet aan de eisen die de Code Banken stelt aan permanente educatieprogramma's. In 2012 zijn in het programma onder leiding van een extern adviseur de ontwikkelingen op het gebied van risicomangement en regelgeving aan de orde gesteld, alsmede de ideeën die ten grondslag liggen aan de missie van de bank en de persoonlijke en professionele relevantie ervan. Verder zijn de ontwikkelingen in het Europese bankklimaat besproken aan de hand van een uitgebreide inleiding door de directeur van de Nederlandse Vereniging van Banken, die tevens voorzitter is van de European Banking Federation.

In 2012 heeft de commissie de Raad van Commissarissen geadviseerd over de evaluatie van het internationale beloningsbeleid van Triodos Bank. Het beleid is nu volledig in lijn met de Europese en Nederlandse regelgeving met betrekking tot het beloningsbeleid voor banken. De Raad van Commissarissen heeft op grond van de evaluatie helaas moeten constateren dat de uitwerking van de wijzigingen op een aantal punten in strijd is met de geest en doelstellingen van het beloningsbeleid van Triodos Bank, dat tot doel heeft om uitsluitend uitzonderlijke resultaten te belonen, en wel op volledig discretionaire basis. Deze regelgeving is het resultaat van wetgeving die is opgesteld voor banken die er een heel andere filosofie voor wat betreft beloningen op nahouden dan Triodos Bank. De Raad van Commissarissen heeft deze kwestie onder de aandacht gebracht van De Nederlandsche Bank.

Nadere informatie over het internationale beloningsbeleid vindt u op pagina 78 van de jaarrekening.

De commissie heeft ter voorbereiding van bespreking in de Raad tevens de structuur en de hoogte van de beloningen van de managementlaag direct onder de Statutaire Directie besproken met de Statutair Directeuren, een extern adviseur en de directeur Human Resources.

Bestaande arbeidscontracten voor de twee Statutair Directeuren zijn geactualiseerd, om deze in lijn te brengen met nieuwe regelgeving.

Tijdens de bijeenkomsten van de Commissie is verder gesproken over:

- Het profiel van de nieuwe Chief Operating Officer;
- De competentiematrix van de Raad van Commissarissen;
- De omvang van de Raad van Commissarissen;
- Jaarlijkse evaluaties met Statutair Directeuren.

Interne organisatie

Samenstelling van de Raad van Commissarissen

De statuten van Triodos Bank bepalen dat de Raad van Commissarissen uit drie of meer leden bestaat. Op dit moment heeft de Raad van Commissarissen acht leden, met de Nederlandse, Belgische, Britse, respectievelijk Spaanse nationaliteit. In 2012 is de samenstelling van de Raad niet gewijzigd. De heer Eguiguren Huerta is tijdens de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Triodos Bank herbenoemd voor een tweede termijn. Daarbij is gebruikgemaakt van een nieuwe interne procedure voor de beoordeling van voordrachten en herbenoemingen.

Evenwichtige participatie man/vrouw

De Raad van Commissarissen streeft naar brede diversiteit in haar samenstelling, door een evenwichtige verdeling van zetels naar nationaliteit, leeftijd, ervaring, achtergrond en sexe. Meer in het bijzonder streeft hij naar een situatie waarin niet meer dan 70% van de zetels wordt bezet door mannen en niet meer dan 70% van de zetels door vrouwen.

In 2012 bestond de Raad van Commissarissen uit zes mannelijke leden (75%) en twee vrouwelijke leden (25%). Man/vrouw diversiteit is een belangrijk element geweest in de besluitvorming rondom de herbenoeming van een lid van de Raad in 2012. Na zorgvuldige afweging is echter de heer Eguiguren Huerta door de Raad van Commissarissen unaniem als meest geschikte kandidaat bevonden en voor herbenoeming voorgedragen. Het streven naar een evenwichtige verdeling van zetels over mannen en vrouwen zal in de toekomst een belangrijke rol blijven spelen in de procedures ten aanzien van herbenoeming, werving en selectie van leden van de Raad van Commissarissen.

Commissies van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft twee commissies, zoals uiteen gezet in het hoofdstuk Corporate Governance: de Audit and Risk Committee en de Nomination and Compensation Committee. Beide commissies zijn in de loop van het jaar separaat bijeengekomen. Hun belangrijkste overwegingen en conclusies zijn gedeeld met de volledige Raad van Commissarissen, waar de formele besluitvorming plaatsvindt.

De samenstelling van de commissies is als volgt:

Audit and Risk Committee

- mevrouw M.A. Scheltema, Voorzitter
- de heer M. Eguiguren Huerta
- mevrouw C. van der Weerd

Nomination and Compensation Committee

- de heer M.M. Frank, Voorzitter
- de heer H. Voortman

Voor nadere informatie over de commissarissen zie de biografieën op pagina 42 van dit verslag.

De competentiematrix (zie pagina 40), die in 2011 voor de eerste keer werd toegepast, is geactualiseerd. In de matrix staan de vakgebieden waarin commissarissen aanzienlijke expertise hebben; met behulp van de matrix kan worden beoordeeld of de Raad van Commissarissen over de juiste vaardigheden beschikt om zijn taken te verrichten. De matrix is gebaseerd op de vereisten zoals vermeld in het collectieve profiel van de Raad van Commissarissen, dat regelmatig wordt bijgewerkt.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

Alle bijeenkomsten werden gezamenlijk met de Directie gehouden. Elke bijeenkomst werd voorafgegaan door een interne bijeenkomst uitsluitend voor commissarissen. Een interne vergadering was gewijd aan een bespreking van het interne evaluatieverslag en aan de beoordeling van de Statutair Directeuren.

Zoals in 2011 is besloten, komt de Raad van Commissarissen jaarlijks ten minste één keer bijeen in een land waar de bank een vestiging heeft. In 2012 is de Raad van Commissarissen één keer bijeengekomen in het nieuwe kantoor van de Britse vestiging van Triodos Bank. De Raad van Commissarissen heeft de opening gevierd samen met de Britse medewerkers en de Directie, en heeft de gelegenheid aangegrepen om de Britse medewerkers te ontmoeten. Er werden presentaties gehouden en besprekingen gevoerd met het senior

management van de vestiging, waardoor de Raad meer inzicht kreeg in de Britse activiteiten van de bank.

Gedurende heel 2012 hebben de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Directie regelmatig contact met elkaar gehad om de lopende zaken te bespreken. De voorzitter van de Audit and Risk Committee heeft regelmatig en nauw contact onderhouden met de Chief Financial Officer, en de voorzitter van de Nomination and Compensation Committee met de voorzitter van de Directie.

Aanwezigheid

Aanwezigheid van de commissarissen bij de bijeenkomsten in 2012:

Onafhankelijkheid

Gedurende heel 2012 waren alle commissarissen in de zin van de bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code onafhankelijk van Triodos Bank. De samenstelling van de Raad was zodanig, dat leden kritisch en onafhankelijk van elkaar, van de Directie en van enig belang konden handelen.

Tegenstrijdige belangen

In overeenstemming met de vereisten van de Nederlandse Corporate Governance Code beschikt de Raad van Commissarissen over interne regels die gelden voor feitelijke of potentiële tegenstrijdige belangen van commissarissen.

Leden van de Raad van Commissarissen	Bijeenkomst Raad van Commissarissen	Bijeenkomst Audit and Risk Committee	Bijeenkomst Nomination and Compensation Committee
Hans Voortman	6/6	6/6	11/11
Margot Scheltema	6/6	4/4	
David Carrington	6/6		
Marcos Eguiguren Huerta	6/6	4/4	
Marius Frank	6/6		11/11
Mathieu van den Hoogenband	6/6		
Jan Lamers	6/6		
Carla van der Weerd	6/6	4/4	

In 2012 heeft één commissaris niet deelgenomen aan een bespreking in verband met mogelijke belangenverstrengeling.

Educatie

Als onderdeel van het programma voor permanente educatie organiseert de Raad van Commissarissen jaarlijkse bijeenkomsten met externe deskundigen om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in de maatschappij en de sectoren die van belang zijn voor de activiteiten van Triodos Bank. Nadere gegevens treft u aan in bovenstaand verslag van de Nomination and Compensation Committee.

Zelfevaluatie

De jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Commissarissen vond eind 2012 plaats. Hierbij is voortgeborduurd op de bevindingen van een onafhankelijk adviseur, die deze taak in 2011 op zich heeft genomen. In 2010 is besloten iedere twee jaar een onafhankelijk adviseur bij de evaluatie te betrekken. In 2012 is de evaluatie verricht onder toezicht van de voorzitter.

Onder deze evaluatie viel zowel het functioneren van de Raad van Commissarissen als geheel, als dat van de individuele commissarissen en de commissies. De resultaten van deze bijeenkomst zijn besproken tijdens de vergadering van de Raad in december 2012 en zijn net als in 2011 bevredigend bevonden. Er is enige vooruitgang geboekt bij diverse aspecten van de interactie tussen de twee raden, zij het minder dan voorzien. De Raad van Commissarissen is voornemens meer tijd te nemen voor diepgaande discussies en reflectie, met name inzake onderwerpen als strategie, bedrijfscultuur en kwesties die te maken hebben met de waarden die Triodos Bank vertegenwoordigt. Zowel de Raad van Commissarissen als de Directie wenst hun besprekingen hierover te intensiveren, met name op het gebied van strategische planning en het delen en bespreken van dilemma's. De Raad is voornemens van een ratificerende en onderzoekende rol, geleidelijk over te gaan op een meer betrokken

benadering. Dit vereist van de Raad meer diepgang bij het vervullen van zijn kerntaken.

De voorzitter bespreekt de individuele evaluaties met de individuele commissarissen. Deze evaluaties zijn begin 2013 afgerond. Daarnaast is de evaluatie van de voorzitter verzorgd door de vicevoorzitter en hebben deze de resultaten met elkaar besproken.

Tijdens de bijeenkomst van de Raad in december 2012 is tevens gesproken over een voorlopige evaluatie van de Statutair Directeuren, die zal worden afgesloten met de evaluatie van de resultaten van het businessplan 2012 en van de assessments persoonlijke prioriteiten van de individuele Statutair Directeuren voor 2012. Deze resultaten zullen tijdens de bijeenkomst van de Raad van Commissarissen in februari 2013 worden besproken en vervolgens door de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Nomination and Compensation Committee worden geëvalueerd met de individuele Statutair Directeuren.

Ontwikkelingen in 2013

Tijdens zijn bijeenkomst in februari 2013 heeft de Raad van Commissarissen het jaarverslag 2012, inclusief de jaarrekening, met de Directie besproken in aanwezigheid van de externe accountants. De accountantsverklaring is besproken, evenals de kwaliteit van de interne risicomanagement en controlesystemen.

De Raad van Commissarissen is van mening dat de jaarrekening en het verslag van de Directie een getrouw beeld geven van de positie van Triodos Bank. Hij stelt voor dat de aandeelhouders de jaarrekening 2012 goedkeuren en de Statutair Directeuren decharge verlenen voor het gevoerde beleid van Triodos Bank, en de Raad van Commissarissen voor het door de Raad uitgeoefende toezicht in 2012.

De Raad van Commissarissen steunt het dividendvoorstel van de Directie van EUR 1,95 (per certificaat van aandeel).

Tot slot

De Raad van Commissarissen wil graag alle stakeholders van Triodos Bank bedanken voor hun vertrouwen in Triodos Bank en de Directie, en alle medewerkers van de bank bedanken voor hun inzet. De Raad van Commissarissen heeft er alle vertrouwen in dat Triodos Bank de uitdagingen in 2013 het hoofd zal kunnen bieden en zal blijven dienen als referentiepunt voor duurzaam bankieren.

Zeist, 26 februari 2013

Hans Voortman, Voorzitter
Margot Scheltema, Vice-voorzitter
David Carrington
Marcos Eguiguren Huerta
Marius Frank
Mathieu van den Hoogenband
Jan Lamers
Carla van der Weerd

Competentiematrix Raad van Commissarissen

Onderstaande matrix bevat de kerncompetenties van de afzonderlijke commissarissen, van belang voor hun toezichthoudende functie.

Een kandidaat-commissaris dient over de volgende drie kwalificaties te beschikken:

- affiniteit met de missie en waarden van Triodos Bank;
- ervaring op seniormanagementniveau, en
- internationale ervaring.

Alle commissarissen voldoen aan deze criteria.

Onderstaande tabel vermeldt verdere competenties op sleutelgebieden, zoals beschreven in het profiel van de Raad van Commissarissen.

Naam (nationaliteit)	Geboortejaar	Geslacht	Land waarop de commissaris zich richt	Duurzame ontwikkeling	Banking
Carrington (UK)	1946	M	Verenigd Koninkrijk	•	
Eguiguren Huerta (SP)	1959	M	Spanje		•
Frank (NL)	1947	M	Nederland, Frankrijk		
Lamers (BE)	1948	M	België, Frankrijk		
Scheltema (NL)	1954	F	Nederland		
Van den Hoogenband (NL)	1944	M	Nederland, Duitsland	•	
Van der Weerd (NL)	1964	F	Nederland		•
Voortman (NL)	1944	M	Nederland	•	•

Belangrijkste expertisegebieden

Risico
Management

Multi-Stakeholder
relaties

Financiën,
Administratie en
Interne controle

Overige functionele en sectorexpertise

	•		'Impact'-beleggingen, CG in de sociale sector
•		•	
		•	Strategie, Leiderschap ontwikkeling
	•	•	Marketing, Media, Cultuur
•		•	Corporate Governance, Juridische Zaken
			Consumentenmarkt
•		•	
•	•		Natuurbehoud

Biografieën

D.J. Carrington (1946)

David Carrington is voor het eerst benoemd in 2009 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Hij is sinds 2001 zelfstandig adviseur en is gespecialiseerd in de ontwikkeling van filantropie en maatschappelijk verantwoord financieren en in het besturen van charitatieve instellingen en sociale ondernemingen. David Carrington kan putten uit 25 jaar ervaring in senior-managementfuncties bij charitatieve instellingen – waarvan de afgelopen 13 jaar als Chief Executive – en als bestuurslid bij een scala aan organisaties in het Verenigd Koninkrijk. Hij is toezichhoudend bestuurder van Big Society Capital, directeur van Creative Sector Services Community Interest Company (CIC) en voorzitter van de Programme Board of Inspiring Impact. Daarnaast is hij voorzitter en oprichter/directeur van de Alliance Publishing Trust en Bridges Charitable Trust en lid van de Raad van Advies van het Amerikaanse Centre for Effective Philanthropy. David Carrington heeft de Britse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

M.M. Frank (1947)

Marius Frank is voor het eerst benoemd in 2005 en zijn huidige termijn eindigt in 2013. Hij is tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen van Triodos Cultuurbank BV en voorzitter van de Nomination and Compensation Committee van Triodos Bank. Marius Frank is zelfstandig Bestuursadviseur en Executive Coach. Sinds maart 2009 is hij voorzitter van de Raad van Commissarissen van Seyster Veste te Zeist. Daarnaast is hij lid van Stichting Administratiekantoor Hofpoort Holding, Utrecht (houdstermaatschappij van o.a. Van der Wal Transport, sinds december 2009). Marius Frank heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

M.J.M van den Hoogenband (1944)

Mathieu van den Hoogenband is voor het eerst benoemd in 2007 en zijn huidige termijn eindigt in 2015. Hij is voormalig directievoorzitter van Weleda Groep AG te Arlesheim, Zwitserland. Mathieu van den Hoogenband is lid van het Aandeelhouderscollege Rhea Holding B.V. (Eosta B.V.), voorzitter van de Raad van Commissarissen van Triodos Cultuurbank BV, voorzitter van de Raad van Commissarissen van Stichting Widar centrum voor eerstelijns gezondheidszorg, lid van de Adviesraad Antroposofische Medische Faculteit van de particuliere universiteit Witten/Herdecke. Daarnaast doceert hij Leiderschap en Ethiek aan de SRH Hochschule in Berlijn en de Alanus Hochschule in Bonn-Alfter. Mathieu van den Hoogenband heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit 906 certificaten Triodos Bank.

M. Eguiguren Huerta (1959)

Marcos Eguiguren is voor het eerst benoemd in 2008 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2016. Hij is lid van de Audit and Risk Committee van Triodos Bank. Daarnaast is Marcos Eguiguren is partner van Grupo Inmark, een Spaanse professionele dienstverlener met dochterondernemingen in Portugal en diverse landen in Latijns-Amerika en uitgebreide ervaring op het gebied van advisering van financiële entiteiten. Ook vervult hij leidinggevende functies bij Barclays Bank en BBVA en is hij Universitair Hoofddocent in bedrijfskunde aan de Politechnische Universiteit van Catalonië. Marcos Eguiguren heeft de Spaanse nationaliteit en bezit 194 certificaten Triodos Bank.

J. Lamers (1948)

Jan Lamers is voor het eerst benoemd in 2002 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2014. Hij is voormalig bestuursvoorzitter van Uitgeversbedrijf Tijd en vicepresident van de Europese Vereniging van Dagbladuitgevers. Daarnaast is hij bestuursvoorzitter van Lamers-Media C&P, voorzitter CultuurNet Vlaanderen, bestuursvoorzitter Wereldmediahuis Vzw en lid van de Raad van Commissarissen van I-Propellor NV. Jan Lamers heeft de Belgische nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

M.A. Scheltema (1954), Vice-voorzitter

Margot Scheltema is voor het eerst benoemd in 2006 en haar huidige benoemingstermijn eindigt in 2014. Zij is voorzitter van de Audit and Risk Committee van Triodos Bank. Margot Scheltema was tot eind 2008 financieel directeur van Shell Nederland BV. Zij is lid van de Auditcommissie van Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds en lid van de Raad van Commissarissen van ASR NV, Schiphol NV, TNT Express NV en van Lonza Group Ltd. Margot Scheltema is vervangend raadslid in de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Daarnaast is zij lid van de Raad van Toezicht van het Rijksmuseum en lid van de Raad van Toezicht van ECN. Margot Scheltema heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

H. Voortman (1944), Voorzitter

Hans Voortman is voor het eerst benoemd in 2001 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Hij is lid van de Nomination and Compensation Committee van Triodos Bank. Hans Voortman is voormalig algemeen directeur van Wereld Natuur Fonds Nederland en voormalig vennootschappelijk directeur van MeesPierson. Daarnaast is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van Ark Natuurontwikkeling, bestuurslid van Pan Parks en bestuurslid van het Blijdorp Thandiza Fonds. Hans Voortman heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

C.J. van der Weerd-Norder (1964)

Carla van der Weerd is voor het eerst benoemd in 2010 en haar huidige benoemingstermijn eindigt in 2014. Zij is eigenaar/Directeur van Accent Organisatie Advies and Accent Finance & Accountancy. Ze heeft vijftien jaar bij ABN AMRO Bank NV gewerkt, onder andere als CFO/COO van Global Transaction Banking, als wereldwijd hoofd Operationeel Risicomanagement en als wereldwijd hoofd Risicomanagement & Compliance in Vermogensbeheer. Zij is lid van de Raad van Commissarissen en voorzitter van de Auditcommissie van Saxion Hogeschool. Carla van der Weerd heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

Deze pagina is bewust blanco gelaten.

Geconsolideerde balans per 31 december 2012	46
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012	47
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over 2012	48
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2012	50
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2012	52
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	53
Segmentrapportage	84
Solvabiliteit	92
Risicomanagement	95
Vennootschappelijke balans per 31 december 2012	122
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2012	123
Vennootschappelijk mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2012	124
Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	126
Overige gegevens	134

Geconsolideerde balans per 31 december 2012

voor winstverdeling in duizenden euro's	Verwijzingen*	31.12.2012	31.12.2011
Activa			
Kasmiddelen	1	380.497	51.631
Overheidspapier	2	–	15.000
Bankiers	3	561.167	670.649
Kredieten	4	3.285.359	2.837.818
Rentedragende waardepapieren	5	896.530	573.096
Aandelen	6	4	4
Deelnemingen	7	7.594	3.166
Immateriële vaste activa	8	12.285	13.475
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	9	38.647	36.063
Overige activa	10	18.874	16.045
Overlopende activa	11	89.926	73.608
Totaal activa		5.290.883	4.290.555
Passiva			
Bankiers	12	62.799	34.902
Toevertrouwde middelen	13	4.593.501	3.730.708
Overige schulden	14	12.368	9.302
Overlopende passiva	15	50.971	48.725
Voorzieningen	16	675	452
Achtergestelde schulden	17	5.300	15.300
Eigen vermogen	18	565.269	451.166
Totaal eigen vermogen en passiva		5.290.883	4.290.555
Voorwaardelijke schulden	19	60.860	64.542
Onherroepelijke faciliteiten	20	606.960	700.966
		667.820	765.508

* De verwijzingen hebben betrekking op de toelichting die begint op pagina 53. Deze vormt een integraal onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012

in duizenden euro's	Verwijzingen*	2012	2011
Baten			
Rentebaten	21	158.363	127.927
Rentelasten	22	-55.218	-44.675
Rente		103.145	83.252
Provisiebaten	23	48.989	45.740
Provisielasten	24	-1.845	-1.188
Provisie		47.144	44.552
Resultaat uit financiële transacties	25	433	275
Overige baten	26	844	582
Overige baten		1.277	857
Totaal baten		151.566	128.661
Expenses			
Personeels- en andere beheerkosten	27	93.694	84.364
Afschrijvingen en waardeveranderingen op materiële en immateriële vaste activa	28	6.392	5.513
Bedrijfslasten		100.086	89.877
Waardeveranderingen van vorderingen	29	20.911	15.801
Waardeveranderingen van deelnemingen		-218	107
Totaal lasten		120.779	105.785
Bedrijfsresultaat voor belastingen		30.787	22.876
Belastingen bedrijfsresultaat	30	-8.161	-5.552
Nettowinst		22.626	17.324
Bedragen in euro's			
Nettowinst per aandeel		3,37	3,18
Dividend per aandeel		1,95	1,95

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over 2012

in duizenden euro's	2012	2011
Nettoresultaat	22.626	17.324
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen	-41	-10
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen	-151	52
Totaalbedrag rechtstreeks verantwoord in het eigen vermogen	-192	42
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	22.434	17.366

Deze pagina is bewust blanco gelaten.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2012

in duizenden euro's	Aandelen- kapitaal	Agio
Eigen vermogen per 1 januari 2011	249.352	57.566
Uitbreiding aandelenkapitaal	51.619	23.385
Stockdividend	4.717	-4.717
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen		
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen		
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves		
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend		
Dividend niet in contanten uitgekeerd		
Overboeking naar wettelijke reserve ontwikkelingskosten		
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen		
Resultaat boekjaar		
Eigen vermogen per 31 december 2011	305.688	76.234
Uitbreiding aandelenkapitaal	64.540	31.075
Stockdividend	5.653	-5.653
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen		
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen		
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves		
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend		
Dividend niet in contanten uitgekeerd		
Aan de vennootschap vervallen dividend		
Overboeking naar wettelijke reserve ontwikkelingskosten		
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen		
Resultaat boekjaar		
Eigen vermogen per 31 december 2012	375.881	101.656

Herwaarderings- reserve	Wettelijke reserve	Overige reserve	Onverdeelde winst	Totaal eigen vermogen
59	7.867	35.763	11.509	362.116
				75.004
				-
-10				-10
	52			52
		1.566	-1.566	-
			-9.943	-9.943
		6.623		6.623
	-895	895		-
		-		-
			17.324	17.324
49	7.024	44.847	17.324	451.166
				95.615
				-
-41				-41
	-151			-151
		5.217	-5.217	-
			-12.107	-12.107
		8.158		8.158
		2		2
	-842	842		-
		1		1
			22.626	22.626
8	6.031	59.067	22.626	565.269

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2012

in duizenden euro's	2012	2011
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Nettowinst	22.626	17.324
Aanpassingen voor:		
• afschrijvingen	6.391	5.513
• waardeveranderingen van vorderingen	20.911	15.801
• waardeveranderingen van deelnemingen	-218	107
• koersverschillen onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-64	-42
• mutaties voorzieningen	223	134
• overige mutaties overlopende posten	-14.037	4.200
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	35.832	43.037
Mutatie overheidspapier	15.000	-15.000
Mutatie bankiers, niet direct opeisbare tegoeden	-32.164	-60.957
Mutaties kredieten	-468.452	-725.976
Mutaties aandelen	-	-
Mutatie bankiers, niet direct opeisbare schulden	27.897	10.919
Mutatie toevertrouwde middelen	862.793	692.032
Overige mutaties uit operationele activiteiten	239	7.759
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	441.145	-48.186
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Netto investeringen in:		
• rentedragende waardepapieren	-323.434	13.576
• deelnemingen	-4.437	-608
• immateriële vaste activa	-1.911	-1.593
• onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	-5.810	-6.664
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-335.592	4.711
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie achtergestelde schulden	-10.000	-7.500
Uitbreiding aandelenkapitaal	95.615	75.004
Betaling contant dividend	-3.949	-3.320
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen	1	-
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	81.667	64.184
Netto kasstroom	187.220	20.709
Liquiditeiten per 1 januari	436.398	415.689
Liquiditeiten per 31 december	623.618	436.398
Direct opeisbare tegoeden bij centrale banken	380.497	51.631
Direct opeisbare tegoeden bij banken	243.121	384.767
Liquiditeiten per 31 december	623.618	436.398

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

in duizenden euro's

Algemeen

Triodos Bank, statutair gevestigd aan de Nieuweroordweg 1 te Zeist, is een naamloze vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht.

Gehanteerde grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen voor de jaarrekening van banken opgenomen in afdeling 14, titel 9, boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De jaarrekening heeft betrekking op het tweeëndertigste boekjaar van Triodos Bank NV.

Conform artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek bevat de vennootschappelijke winst- en verliesrekening slechts een uitsplitsing van het nettoresultaat in resultaat deelnemingen en overig resultaat.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld worden activa gewaardeerd op kostprijs, waarbij voor vorderingen rekening wordt gehouden met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Triodos Bank zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom uit Triodos Bank van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering

van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en/of alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, respectievelijk waarin de dienst is verleend. Opbrengsten worden verantwoord indien Triodos Bank alle belangrijkste risico's met betrekking tot de handelsgoederen heeft overgedragen aan de koper.

Rentebaten en -provisies uit hoofde van kredietverlening worden niet in de winst- en verliesrekening verantwoord indien gerede twijfel bestaat omtrent de inbaarheid van de opbrengsten.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van Triodos Bank. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Het gebruik van schattingen en veronderstellingen bij het opstellen van de jaarrekening

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening vereist dat Triodos Bank schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, de voorwaardelijke activa en verplichtingen per balansdatum en van de verantwoorde baten en lasten over het boekjaar. Dit betreft voornamelijk de methoden voor het bepalen van de voorzieningen voor dubieuze debiteuren, van de reële waarde van activa en verplichtingen en van waardeverminderingen.

Het betreft mede het beoordelen van de situaties op basis van beschikbare financiële gegevens en informatie. Voor bepaalde categorieën activa en passiva kan het inherente schattingsrisico hoger zijn als gevolg van gebrek aan liquiditeit in de relevante markten. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen en acties naar beste weten van de Directie zijn gemaakt, kunnen de daadwerkelijke uitkomsten afwijken van de schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van administratieve schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien of in de periode van herziening en toekomstige perioden indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van Triodos Bank en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover centrale leiding bestaat. Er is sprake van zeggenschap als Triodos Bank de directe of indirecte bevoegdheid heeft om het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin Triodos Bank een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de

onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. De financiële gegevens van joint ventures zijn geconsolideerd naar evenredigheid van het aangehouden belang, indien consolidatie noodzakelijk is voor het inzicht in het vermogen en resultaat van Triodos Bank NV.

Overzicht kapitaalbelangen conform artikel 2:379 en 2:414 van het Burgerlijk Wetboek:

- Kantoor Buitenzorg BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Kantoor Nieuweroord BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Stichting Triodos Beleggersgiro te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Assurantiën BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Cultuurbank BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Custody BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Finance BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Finanz GmbH te Frankfurt am Main, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos Investment Management BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie;
- Triodos MeesPierson Sustainable Investment Management BV te Zeist, belang 50%, joint venture met gezamenlijke zeggenschap, consolidatie naar evenredigheid van het aangehouden belang;
- Triodos Nieuwbouw BV te Zeist, belang 100%, groepsmaatschappij, volledige consolidatie.

Transacties in vreemde valuta

Activa en verplichtingen samenhangend met transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de contante koers per balansdatum. Transacties en de daaruit voortvloeiende baten en lasten in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de geldende koers per transactiedatum. Hieruit voortvloeiende koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als 'Resultaat uit financiële transacties'.

Bedrijfsuitoefening in het buitenland

De activa en verplichtingen van activiteiten in buitenlandse eenheden buiten de Eurozone worden omgerekend tegen de contante koers per balansdatum. De baten en lasten van activiteiten in buitenlandse business eenheden buiten de Eurozone worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Hieruit voortvloeiende koersverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Afdekking van de netto-investering in buitenlandse activiteiten

Valutakoersverschillen die optreden bij de heromrekening van een financiële verplichting die wordt aangemerkt als afdekking van de netto-investering in buitenlandse business eenheden buiten de Eurozone, worden direct in het eigen vermogen verwerkt, in de reserve omrekeningsverschillen, voor zover de afdekking effectief is. Het niet-effectieve deel wordt als last in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Bankiers en kredieten

De vorderingen op bankiers en de kredieten worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele voorziening voor oninbaarheid. De voorziening voor oninbaarheid wordt per post bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met de waarde van de verstrekte zekerheden.

Overheidspapier en rentedragende waardepapieren

Overheidspapier en rentedragende waardepapieren behoren volledig tot de beleggingsportefeuille en worden gewaardeerd tegen afluingswaarde onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Verschillen tussen verkrijgingsprijs en afluingswaarde worden afgeschreven over de resterende looptijd van de waardepapieren en worden verantwoord als overlopende activa en passiva op de balans. Gerealiseerde waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Aandelen

De aandelen behoren niet tot de handelsportefeuille en worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Deelnemingen

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen reële waarde. In geval het een deelneming betreft met een notering aan een actieve effectenbeurs wordt de reële waarde gelijkgesteld aan de laatst bekende beurskoers. In geval het een deelneming betreft zonder een notering aan een actieve effectenbeurs of zonder regelmatige beursnotering, wordt de reële waarde naar beste kunnen bepaald aan de hand van alle ter beschikking staande gegevens, waaronder een door een externe accountant goedgekeurde jaarrekening, tussentijdse financiële informatie van de instelling en eventueel andere ter beschikking van Triodos Bank staande gegevens ter zake. Ongerealiseerde waardeveranderingen van deelnemingen waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden rechtstreeks via de herwaarderingsreserve toegevoegd c.q. onttrokken aan het eigen vermogen, met uitzondering van waardeveranderingen beneden de verkrijgingsprijs, welke rechtstreeks in de winst- en verliesrekening worden verantwoord.

Gerealiseerde waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Koersverschillen als gevolg van de omrekening van vreemde valuta worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Deze kosten omvatten voornamelijk de kosten van directe arbeid; bij beëindiging van de ontwikkelingsfase. De afschrijvingen worden bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

Goodwill die Triodos Bank heeft betaald voor het opzetten van de vestiging in Spanje wordt in tien jaar afgeschreven. De resterende afschrijvingstermijn is twee jaar. Er is geen waardevermindering van goodwill verantwoord.

De ontwikkelingskosten van het banksysteem worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven op basis van de economische levensduur. De huidige economische levensduur eindigt in december 2016. Er is geen waardevermindering verantwoord.

Managementcontracten waarvoor Triodos Bank heeft betaald bij verwerving van de deelneming in Triodos Investment Management BV worden afgeschreven in twintig jaar. De resterende afschrijvingstermijn is veertien jaar. Er is geen waardevermindering verantwoord.

Aangekochte computersoftware wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Deze periode bedraagt maximaal vijf jaar.

Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

Onroerende zaken in ontwikkeling worden gewaardeerd tegen bestede kosten of lagere te verwachten vervangingswaarde bij oplevering. De bestede kosten bestaan uit aan derden verrichte betalingen.

Onroerende zaken in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen actuele waarde, die is afgeleid van de vervangingswaarde. Taxatie gebeurt ten

minste iedere vijf jaar door een externe taxateur. Gebouwen in eigen gebruik worden lineair afgeschreven op basis van een geschatte economische levensduur van 40 jaar. Op terreinen in eigen gebruik wordt niet afgeschreven.

Bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingstermijnen variëren van drie tot tien jaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen bestaan voornamelijk uit een voorziening voor groot onderhoud gebouwen die is gebaseerd op een langetermijn onderhoudsprogramma.

In- of verkoop eigen certificaten van aandelen

Inkoop en heruitgifte van eigen certificaten van aandelen wordt ten laste respectievelijk ten gunste van de overige reserves gebracht. Een saldo dat resteert na heruitgifte van alle ingekochte eigen certificaten staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Inkoop van eigen certificaten kan plaatsvinden tot een maximum van 2% van het aantal uitstaande aandelen.

Tot inkoop van eigen certificaten kan worden besloten, indien het aanbod van bestaande certificaten groter is dan de vraag naar nieuwe certificaten. Hiertoe is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een machtiging verstrekt aan de Directie.

Afgeleide financiële instrumenten en hedge accounting

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast.

In contracten besloten afgeleide instrumenten dienen te worden afgescheiden van het basiscontract en apart verantwoord tegen reële waarde indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn;
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Voor valutatermijncontracten afgesloten ter afdekking van monetaire activa en passiva in vreemde valuta's wordt kostprijs hedge accounting toegepast om te bereiken dat in de winst- en verliesrekening verantwoorde resultaten als gevolg van de omrekening van de monetaire posten worden gecompenseerd met waardewijzigingen van de valutacontracten tegen de contante koers op rapporteringsdatum. Het verschil tussen de waarde van het valutatermijncontract tegen de contante koers op afsluitdatum en de waarde van het valutatermijncontract tegen de termijankoers wordt via de winst- en verliesrekening geamortiseerd over de looptijd van het valutatermijncontract.

Triodos Bank heeft haar hedgingstrategie en de relatie tussen die strategie en de doelstelling van risicomanagement schriftelijk vastgelegd. Ook heeft Triodos Bank haar beoordeling of de derivaten die worden gebruikt bij hedge accounting effectief zijn bij het verrekenen van valutaresultaten van de afgedekte posten schriftelijk vastgelegd, met gebruikmaking van generieke documentatie. Een overhedge wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Hedgerelaties worden beëindigd als de respectieve afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de winst- en verliesrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

Belastingen bedrijfsresultaat

De belastingen worden op basis van geldende tarieven voor de belastingen naar de winst berekend over het resultaat voor belastingen. Hierbij wordt rekening gehouden met vrijgestelde winstbestanddelen, aftrekposten, bijtellingen en verschillen als gevolg van afwijkingen tussen balanswaarde en fiscale waarde van activa en passiva.

Belastinglatenties als gevolg van verschillen tussen balanswaarde en fiscale waarde worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Winst per aandeel

De winst per aandeel wordt berekend op basis van het gewogen gemiddelde aantal uitstaande aandelen. Bij de berekening van het gewogen gemiddelde aantal uitstaande aandelen geldt het volgende:

- door Triodos Bank gehouden eigen aandelen worden in mindering gebracht op het totale aantal uitstaande aandelen;
- de berekening is gebaseerd op gemiddelden per maand.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft de mutatie van de geldmiddelen van Triodos Bank, uitgesplitst in operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. De geldmiddelen bestaan uit kasmiddelen en de direct opeisbare tegoeden bij bankiers. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Zie voor nadere details over deze grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de bijbehorende toelichting op de jaarrekening.

Activa

1. Kasmiddelen

Deze post omvat de direct opeisbare tegoeden bij centrale banken.

2. Overheidspapier

	2012	2011
Belgisch schatkistpapier	–	15.000
	–	15.000

Het verloop van het overheidspapier is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	15.000	–
Aanschaf	–	15.000
Aflossingen	-15.000	–
Verkoop	–	–
Balanswaarde per 31 december	–	15.000

3. Bankiers

	2012	2011
Direct opeisbare tegoeden bij banken	243.121	384.767
Deposito's bij banken	318.046	285.882
	561.167	670.649

De direct opeisbare tegoeden staan ter vrije beschikking.

Bankiers onderverdeeld naar resterende looptijd:

	2012	2011
Direct opeisbaar	243.121	384.767
1 tot 3 maanden	163.546	131.382
3 maanden tot 1 jaar	152.500	152.500
1 tot 5 jaar	–	–
Langer dan 5 jaar	2.000	2.000
	561.167	670.649

De balanswaarde van de tegoeden bij banken per 31 december is als volgt te specificeren:

	2012	2011
ABN Amro	136.345	135.066
Banco Cooperativo	32.447	5.410
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	40.000	–
Barclays	14.826	57.661
Belfius Bank	30.000	–
Co-operative Bank	49.012	23.944
DZ Bank	20.381	5.244
Friesland Bank	–	49.443
FMO (Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden)	–	90.000
ING Bank	77.381	90.408
KBC Bank	10.902	37.834
Van Lanschot Bank	1.771	20.115
Nationwide Building Society	24.506	23.944
Rabobank	90.922	92.322
Royal Bank of Scotland	28.875	15.866
SNS Bank	–	20.000
Overige	3.799	3.392
	561.167	670.649

4. Kredieten

	2012	2011
Kredieten	3.341.518	2.874.401
Voorziening dubieuze debiteuren	-56.159	-36.583
	3.285.359	2.837.818

Dit betreft kredieten aan de private sector voor zover geen vorderingen op bankiers.

Kredieten onderverdeeld naar resterende looptijd:

	2012	2011
Direct opeisbaar	179.576	148.657
1 tot 3 maanden	178.737	149.385
3 maanden tot 1 jaar	250.218	216.707
1 tot 5 jaar	834.764	653.598
Langer dan 5 jaar	1.898.223	1.706.054
	3.341.518	2.874.401

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	36.583	20.624
Toevoeging	24.779	19.143
Afboeking	-2.178	-835
Vrijval	-3.096	-2.450
Koersverschillen	71	101
Balanswaarde per 31 december	56.159	36.583

De voorziening heeft geen betrekking op voorwaardelijke schulden en onherroepelijke faciliteiten. De toevoeging aan de voorziening heeft voor EUR 0,7 miljoen betrekking op rente die wel in rekening is gebracht maar niet is ontvangen (2011: EUR 1,4 miljoen).

5. Rentedragende waardepapieren

	2012	2011
Nederlandse staatsobligaties	144.500	172.000
Belgische staatsobligaties	351.698	257.798
Spaanse staatsobligaties	87.734	6.348
Overige obligaties	312.598	136.950
	896.530	573.096

De balanswaarde van de overige obligaties per 31 december is als volgt te specificeren:

	2012	2011
Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Nederlands Ontwikkelingslanden (FMO), Nederland	150.000	60.000
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Nederland	77.203	6.450
Regio Brussel, België	15.000	15.000
De Société Publique de Gestion de l'Eau (SPGE), België	15.000	–
Vlaamse gemeenschap, België	13.000	13.000
SNS Bank (met overheidsgarantie), Nederland	12.000	19.000
La Communauté française de Belgique, België	12.000	10.000
Rabobank, Nederland	10.000	10.000
Nederlandse Waterschapsbank, Nederland	7.895	3.000
Ethias Vie, België	500	500
	312.598	136.950

Van het effectenbezit dient EUR 5,0 miljoen als onderpand voor een mogelijk debetsaldo bij De Nederlandsche Bank (2011: EUR 5,0 miljoen) en EUR 4,6 miljoen voor een mogelijk debetsaldo bij een Nederlandse bank (2011: EUR 8,5 miljoen). Van het effectenbezit dient EUR 4,6 miljoen (2011: EUR 6,3 miljoen) als onderpand voor opgenomen leningen bij een Spaanse bank.

Per 31 december 2012 is in verband met nog niet als resultaat verantwoorde verschillen tussen verkrijgingsprijs en aflossingswaarde EUR 25,5 miljoen (2011: EUR 13,9 miljoen) opgenomen onder de overlopende activa en EUR 3,0 miljoen (2011: EUR 0,8 miljoen) onder de overlopende passiva.

Het verloop van de rentedragende waardepapieren is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	573.096	586.672
Aanschaf	529.258	144.450
Aflossingen	-103.324	-99.026
Verkoop	-102.500	-59.000
Balanswaarde per 31 december	896.530	573.096

6. Aandelen

	2012	2011
S.W.I.F.T. SCRL	3	3
Ampere Equity Fund BV	0	0
SEPA Biogasanlage Hattingen GmbH	1	1
	4	4

De aandelen S.W.I.F.T. SCRL worden gehouden in het kader van deelneming aan het S.W.I.F.T. betalingsverkeer. De aandelen Ampere Equity Fund BV worden gehouden in het kader van de activiteiten van Triodos Investment Management. De aandelen SEPA Biogasanlage Hattingen GmbH worden gehouden in samenhang met een verstrekt krediet.

Het verloop van de aandelen is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	4	4
Aanschaf	–	–
Verkopen	–	–
Balanswaarde per 31 december	4	4

7. Deelnemingen

	2012	2011
Overige deelnemingen	7.594	3.166

De deelnemingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Het belang in de New Resource Bank, San Francisco, Merkur Bank, Kopenhagen, Cultura Bank, Oslo, GLS Gemeinschaftsbank eG, Bochum, Banca Popolare Etica Scpa, Padua, Ekobanken Medlemsbank, Järna, en de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO), Den Haag waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. De waarde van deze belangen ten bedrage van EUR 7,3 miljoen (2011: EUR 2,9 miljoen) is gebaseerd op de gepubliceerde aandelenprijs. Bij gebrek aan een gepubliceerde aandelenprijs maakt Triodos Bank een schatting van de reële waarde via de nettovermogenswaarde.
- Het belang in Social Enterprise Finance Australia Limited, Sydney waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. De reële waarde van het belang in de Social Enterprise Finance Australia Limited kan niet worden bepaald omdat de onderneming zich in de aanloopfase bevindt. Dit belang ad EUR 0,3 miljoen (2011: EUR 0,3 miljoen) wordt gewaardeerd tegen kostprijs.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	3.166	2.623
Verwervingen	1.519	475
Uitbreiding kapitaal	2.919	133
Herwaardering	142	-117
Terugbetaling kapitaal	-1	-
Koersresultaten vreemde valuta	-151	52
Balanswaarde per 31 december	7.594	3.166

8. Immateriële vaste activa

	2012	2011
Betaalde goodwill	190	295
Ontwikkelingskosten voor informatiesystemen	8.361	9.529
Managementcontracten	2.771	2.972
Computersoftware	963	679
	12.285	13.475

De betaalde goodwill betreft:

- goodwill die Triodos Fonds Management in 2004 aan Triodos Investment Management heeft betaald voor het verkrijgen van researchactiviteiten;
- goodwill die Triodos Fonds Management in 2004 en 2005 aan Triodos Investment España heeft betaald, plus een extra bedrag in 2009, voor de afkoop van het winstrecht van de Spaanse vestiging.

Het verloop van de betaalde goodwill is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	900	900
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-605	-500
Balanswaarde per 1 januari	295	400
Aanschaf	-	-
Afschrijving	-105	-105
Balanswaarde per 31 december	190	295

Ontwikkelingskosten informatiesystemen

De ontwikkelingskosten voor informatiesystemen betreft ontwikkelingskosten van het ICT-systeem van de bank.

Het verloop van de ontwikkelingskosten voor de informatiesystemen is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	20.534	19.567
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-11.005	-8.774
Balanswaarde per 1 januari	9.529	10.793
Geactiveerde kosten	1.218	967
Afschrijving	-2.386	-2.231
Waardeverminderingen	-	-
Balanswaarde per 31 december	8.361	9.529

Managementcontracten

De managementcontracten betreffen contracten voor het beheer van fondsen door Triodos Investment Management. Bij verwerving van de deelneming in Triodos Investment Management heeft Triodos Bank hiervoor een bedrag betaald aan Triodos Holding.

Het verloop van de managementcontracten is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	4.030	4.030
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-1.058	-856
Balanswaarde per 1 januari	2.972	3.174
Afschrijving	-201	-202
Balanswaarde per 31 december	2.771	2.972

9. Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

	2012	2011
Onroerende zaken in eigen gebruik	24.982	23.496
Bedrijfsmiddelen	13.665	12.567
	38.647	36.063

Het verloop van de onroerende zaken in eigen gebruik is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	26.274	25.163
Cumulatieve herwaardering per 1 januari	-435	-435
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	-2.343	-1.993
Balanswaarde per 1 januari	23.496	22.735
Aanschaf	1.838	1.111
Afschrijving	-352	-350
Balanswaarde per 31 december	24.982	23.496

Het verloop van de bedrijfsmiddelen is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	22.737	19.351
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	-10.170	-9.980
Balanswaarde per 1 januari	12.567	9.371
Aanschaf	4.019	5.624
Verkoop *	-46	-71
Afschrijving *	-2.939	-2.399
Koersverschillen	64	42
Balanswaarde per 31 december	13.665	12.567

* exclusief desinvestering ad EUR 0,5 miljoen (2011: EUR 2,2 miljoen).

10. Overige activa

De overige activa zijn inclusief een vordering inzake de depositogarantieregeling voor een bedrag van EUR 9.705 (2011: EUR 9.886).

11. Overlopende activa

De balanswaarde van de overlopende activa per 31 december is als volgt te specificeren:

	2012	2011
Agio op rentedragende waardepapieren	25.463	13.876
Te ontvangen rente	34.998	31.527
Actieve belastinglatentie	3.797	3.092
Overige overlopende activa	25.668	25.113
Balanswaarde per 31 december	89.926	73.608

De belastinglatentie heeft voornamelijk betrekking op verliezen van de Duitse vestiging die nog moeten worden gecompenseerd met toekomstige belastbare winsten. Hiervoor geldt geen beperking in tijd.

Passiva

12. Bankiers

	2012	2011
Tegoeden van banken	62.799	34.902

Dit betreft de aangehouden tegoeden door Kreditanstalt für Wiederaufbau, Duitsland, Landwirtschaftliche Rentenbanken, Duitsland, en Instituto de Crédito Oficial, Spanje, ten behoeve van rentegesubsidieerde kredieten in de duurzame energiesector.

Tegoeden van banken onderverdeeld naar resterende looptijd:

	2012	2011
Direct opeisbaar	919	855
1 tot 3 maanden	1.324	670
3 maanden tot 1 jaar	2.876	1.389
1 tot 5 jaar	19.565	10.602
Langer dan 5 jaar	38.115	21.386
	62.799	34.902

13. Toevertrouwde middelen

	2012	2011
Spaargelden	3.324.300	2.715.079
Overige toevertrouwde middelen	1.269.201	1.015.629
	4.593.501	3.730.708

Toevertrouwde middelen onderverdeeld naar resterende looptijd:

	2012	2011
Direct opeisbaar	3.409.344	2.991.596
1 tot 3 maanden	422.947	96.380
3 maanden tot 1 jaar	281.898	203.292
1 tot 5 jaar	384.037	354.296
Langer dan 5 jaar	95.275	85.144
	4.593.501	3.730.708

14. Overige schulden

Deze post bestaat uit diverse te betalen bedragen, waaronder te betalen Nederlandse en buitenlandse belastingen en sociale verzekeringspremies van EUR 7,1 miljoen (2011: EUR 3,9 miljoen).

15. Overlopende passiva

De balanswaarde van de overlopende passiva per 31 december is als volgt te specificeren:

	2012	2011
Disagio op rentedragende waardepapieren	3.008	803
Te betalen rente	14.911	12.553
Passieve belastinglatentie	4.070	4.212
Overige overlopende passiva	28.982	31.157
Balanswaarde per 31 december	50.971	48.725

De belastinglatentie heeft voornamelijk betrekking op:

- in Nederland te belasten toekomstige winsten van de Duitse vestiging. De duur is onbeperkt;
- tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale boekwaarde van immateriële vaste activa.

De resterende duur is één tot vier jaar.

16. Voorzieningen

	2012	2011
Groot onderhoud gebouwen	670	447
Overige voorzieningen	5	5
	675	452

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	452	318
Dotatie	311	169
Onttrekking	-88	-35
Vrijval	-	-
Balanswaarde per 31 december	675	452

17. Achtergestelde schulden

Dit betreft een 10-jarige obligatielening uitgegeven op 12 juli 2006. Het nominale rentepercentage bedraagt 5,625% en de uitgiftekoers was 99,314%. De obligaties zijn achtergesteld ten opzichte van alle overige schulden. Gedurende de looptijd van de obligatielening kan de bank obligaties inkopen en intrekken onder voorbehoud van toestemming van De Nederlandsche Bank.

Per 31 december 2012 is in verband met verschillen tussen verkrijgingsprijs en aflossingswaarde een bedrag van EUR 17 (2011: EUR 61) opgenomen onder de overlopende activa.

Het verloop van de achtergestelde schulden is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	15.300	22.800
Onttrekking	-10.000	-7.500
Balanswaarde per 31 december	5.300	15.300

18. Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de geconsolideerde balans is gelijk aan het eigen vermogen op de vennootschappelijke balans. Voor een specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening.

Reële waarden

Onderstaande tabel geeft inzicht in de reële waarde van de financiële instrumenten per 31 december 2012. De reële waarde van rentedragende waardepapieren is de marktwaarde. Voor bankiers, kredieten, toevertrouwde middelen met een vaste rentelooptijd en de achterstelde lening is de reële waarde bepaald door middel van de netto contante waarde van verwachte rente en aflossingskasstromen met behulp van de markrentes ultimo boekjaar. De reële waarde van de overige posten wordt gelijkgesteld aan de balanswaarde.

De reële waarde van de overige activa en passiva bevat tevens de belastinglatentie in verband met het verschil tussen balanswaarde en reële waarde. Het nog niet afgeschreven agio en disagio van de rentedragende waardepapieren is opgenomen in de balanswaarde van de rentedragende waardepapieren.

	2012	2012	2011	2011
	Balans- waarde	Reële waarde	Balans- waarde	Reële waarde
Activa				
Kasmiddelen	380.497	380.497	51.631	51.631
Overheidspapier	–	–	15.000	15.000
Bankiers	561.167	561.927	670.649	670.452
Kredieten	3.285.359	3.325.547	2.837.818	2.907.188
Rentedragende waardepapieren inclusief agio/disagio	918.985	964.325	586.170	600.476
Aandelen	4	4	4	4
Deelnemingen	7.594	7.594	3.166	3.166
Overig	134.269	122.371*	125.315	110.925*
	5.287.875	5.362.265	4.289.753	4.358.842
Passiva				
Bankiers	62.799	62.799	34.902	34.902
Toevertrouwde middelen	4.593.501	4.632.197	3.730.708	3.758.084
Overig	66.306	66.306	72.977	71.521
Eigen vermogen	565.269	565.269	451.166	451.166
Herwaardering	–	35.694	–	43.169
	5.287.875	5.362.265	4.289.753	4.358.842

* De reële waarde wordt negatief beïnvloed door de belastingeffecten van alle reële-waardecorrecties die onder overig zijn verantwoord.

	2012	2012	2011	2011
	Contractwaarde	Reële waarde	Contractwaarde	Reële waarde
Derivatives				
Valutatermijncontracten (verkoop vreemde valuta)	223.097	228.070	195.641	208.462
Valutatermijncontracten (aankoop vreemde valuta)	224.447	228.608	196.701	208.986
	447.544	456.678	392.342	417.448

De geschatte reële waarden die worden opgegeven door financiële instellingen zijn niet één op één vergelijkbaar vanwege de grote verscheidenheid in waarderingsmethoden en de vele schattingen. Het gebrek aan een objectieve waarderingsmethode brengt met zich mee dat geschatte reële waarden in hoge mate subjectief zijn voor wat betreft de veronderstelde looptijden en de toegepaste rentepercentages. Daarom moeten lezers voorzichtig zijn als ze de informatie in dit deel van de toelichting willen gebruiken om reële waarden van verschillende financiële instellingen met elkaar te vergelijken.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

19. Voorwaardelijke schulden

Dit betreft kredietvervangende en niet-kredietvervangende garanties die gedeeltelijk zijn gedekt door geblokkeerde rekeningen tot hetzelfde bedrag.

20. Onherroepelijke faciliteiten

Dit betreft het geheel van verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke toezeggingen die kunnen leiden tot kredietverlening.

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast de in de balans vermelde voorwaardelijke schulden en onherroepelijke faciliteiten is het depositogarantiestelsel en de beleggerscompensatieregeling van toepassing, zoals bedoeld in artikel 3:259 van de Wet op het Financieel Toezicht.

Huurverplichtingen

in duizenden euro's

Plaats	Bedrag per jaar	Resterende looptijd
Zeist, Nederland	560	32 maanden
Zeist, Nederland	160	60 maanden
Brussel, België	628	75 maanden
Bristol, Verenigd Koninkrijk	792	159 maanden
Edinburgh, Verenigd Koninkrijk	41	21 maanden
Barcelona, Spanje	150	22 maanden
Bilbao, Spanje	14	3 maanden
Granada, Spanje	40	34 maanden
La Coruna, Spanje	58	14 maanden
Las Palmas, Spanje	7	3 maanden
Madrid, Spanje	19	3 maanden

Plaats	Bedrag per jaar	Resterende looptijd
Murcia, Spanje	145	19 maanden
Oviedo, Spanje	86	22 maanden
Palma de Mallorca, Spanje	92	28 maanden
Pamplona, Spanje	62	24 maanden
Santa Cruz de Tenerife, Spanje	54	18 maanden
Sevilla, Spanje	24	3 maanden
Valencia, Spanje	16	3 maanden
Valladolid, Spanje	65	9 maanden
Zaragoza, Spanje	15	6 maanden
Frankfurt, Duitsland	305	22 maanden

Leaseverplichtingen

in duizenden euro's

Er zijn leaseverplichtingen aangegaan met een looptijd tussen 2 en 48 maanden voor een bedrag van EUR 608 per jaar.

Verplichtingen voor het gebruik van software

in duizenden euro's

De volgende verplichtingen zijn aangegaan voor het gebruik van software:

- een vaste jaarbetaling van EUR 28;
- voor een periode van ten minste 1 jaar met een variabele jaarlast van circa EUR 170.

Overige verplichtingen

In 2010 heeft Triodos Bank een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met een projectontwikkelaar, die in 2011 is gewijzigd. Het doel van deze overeenkomst is het bouwen van een nieuw kantoorgebouw voor Triodos Bank vóór het derde kwartaal 2016. Eind 2011 heeft Triodos Bank een overeenkomst met een derde partij ondertekend voor de aankoop van grond voor 1 september 2014. Aan deze aankoop zijn een aantal specifieke voorwaarden verbonden.

In 2012 heeft Triodos Bank een overeenkomst met een leverancier ondertekend voor het installeren van zonnepanelen in 2013 voor een bedrag van EUR 130.

Baten

21. Rentebaten

	2012	2011
Kredieten	124.554	99.260
Bankiers	7.530	8.544
Rentedragende waardepapieren	26.215	20.072
Overige beleggingen	64	51
	158.363	127.927

De rentebaten zijn inclusief opbrengsten voortvloeiend uit het uitlenen van gelden en daarmee samenhangende transacties, alsmede hiermee verband houdende provisies die het karakter hebben van rente. De post rentedragende waardepapieren is inclusief transactieresultaten voor een bedrag van EUR 5,6 miljoen (2011: EUR 2,6 miljoen).

22. Rentelasten

	2012	2011
Toevertrouwde middelen	53.174	43.715
Achtergestelde schulden	641	160
Bankiers	1.355	774
Overige	48	26
	55.218	44.675

De post achtergestelde schulden is inclusief een transactieresultaat voor een bedrag van EUR 0,1 miljoen (2011: EUR 1,1 miljoen).

23. Provisiebatan

	2012	2011
Garantieprovisie	540	525
Aandelenregister	3.844	3.575
Betalingsverkeer	5.607	4.120
Kredietverlening	8.952	11.396
Vermogensbeheer	4.185	3.231
Managementvergoedingen	25.677	22.245
Overige provisiebatan	184	648
	48.989	45.740

24. Provisielasten

	2012	2011
Provisie aan agenten	406	393
Vermogensbeheer	703	312
Overige provisielasten	736	483
	1.845	1.188

25. Resultaat uit financiële transacties

	2012	2011
Koersresultaten transacties in vreemde valuta	115	34
Transactieresultaten valutatermijncontracten	318	241
	433	275

26. Overige batan

Dit betreft vergoedingen voor overige verrichte diensten en boekwinsten voortvloeiend uit de verkoop van activa.

Lasten

27. Personeels- en andere beheerkosten

	2012	2011
Personeelskosten:		
• salarissen	39.536	36.482
• pensioenlasten	4.520	3.653
• sociale lasten	6.826	5.803
• uitzendkrachten	4.988	3.342
• diverse personeelskosten	4.459	4.191
• geactiveerde personeelskosten	-1.075	-810
	59.254	52.661
Andere beheerkosten:		
• kantoorkosten	4.316	3.893
• IT-kosten	4.282	3.689
• externe administratiekosten	3.556	3.732
• reis- en verblijfkosten	2.696	2.480
• advies- en accountantskosten	2.631	2.313
• publiciteitskosten	7.142	7.039
• huisvestingskosten	7.044	5.392
• overige kosten	2.773	3.165
	34.440	31.703
	93.694	84.364
Gemiddeld aantal medewerkers op voltijdbasis	697,7	639,6

Pensioenlasten

	2012	2011
Pensioenlasten, toegezegde bijdrageregelingen	2.266	1.708
Pensioenlasten, toegezegde pensioenregelingen	2.254	1.945
	4.520	3.653

De pensioenlasten van de toegezegde bijdrageregelingen en de toegezegde pensioenregelingen zijn gebaseerd op de over het boekjaar verschuldigde premies.

Pensioenregeling per land

De pensioenregeling van Triodos Bank in Nederland is een combinatie van een toegezegde pensioenregeling en een toegezegde bijdrageregeling. Voor het deel van het bruto jaarsalaris tot en met EUR 49.297 geldt een toegezegde pensioenregeling; de verplichting aan de deelnemende medewerkers bestaat uit het toekennen van het opgebouwde pensioen. Voor het deel van het bruto jaarsalaris boven EUR 49.297 geldt een toegezegde bijdrageregeling; de verplichting aan de deelnemende medewerkers bestaat uit het voldoen van de verschuldigde premie.

Aan de pensioenregeling in Nederland nemen ook medewerkers van gelieerde partijen deel. De totale pensioenverplichting en de hieruit voortvloeiende lasten worden opgenomen en toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening van Triodos Bank NV. Een deel van de lasten wordt doorbelast aan gelieerde partijen op basis van hun aandeel in de totale salarissen van de deelnemende medewerkers.

De pensioenregelingen van Triodos Bank in België, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Duitsland zijn toegezegde bijdrageregelingen, die zijn ondergebracht bij levensverzekeringsmaatschappijen in die landen. De verplichting aan de deelnemende medewerkers bestaat uit het voldoen van de verschuldigde premie. De deelname aan de pensioenregeling is voor de medewerkers van België en Spanje verplicht. In België bedraagt de werknemersbijdrage 2% van het salaris en de werkgeversbijdrage 6%. In Spanje bedraagt de pensioenpremie 1,5% van het salaris; deze wordt geheel gedragen door de werkgever.

In het Verenigd Koninkrijk en Duitsland is deelname aan de pensioenregeling vrijwillig. In het Verenigd Koninkrijk varieert de werknemersbijdrage tussen 0% en 15% van het salaris. De werkgeversbijdrage bedraagt 3% of 10% van het salaris. Van de werknemers in het Verenigd Koninkrijk neemt 80% deel aan de pensioenregeling. In Duitsland bedraagt de werknemersbijdrage 3,33% van het salaris en de werkgeversbijdrage 6,67%. Van de werknemers in Duitsland neemt 95% deel aan de pensioenregeling.

Overige lasten

De overige lasten zijn inclusief een positieve correctie inzake het geschatte verlies uit de depositogarantieregeling voor een bedrag van EUR 0,6 (2011: last van EUR 0,5 miljoen).

Bezoldigingsbeleid

Het beloningssysteem van Triodos Bank is gebaseerd op het uitgangspunt dat de inkomsten worden gegenereerd door de inspanning van alle medewerkers gezamenlijk.

De vergoedingen van leden van de Directie worden vastgesteld door de Raad van Commissarissen op advies van de Nomination and Compensation Committee. Er wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van het beloningssysteem van Triodos Bank.

De vergoedingen voor commissarissen en bestuursleden van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (het Administratiekantoor) worden vastgesteld door de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders respectievelijk de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Certificaathouders. De geboden beloning is bescheiden, waarmee voldoende competente bestuursleden kunnen worden aangetrokken en behouden.

Kernelementen van het internationaal bezoldigingsbeleid van Triodos Bank zijn:

- Triodos Bank handhaaft haar beleid om geen bonussen of optieregelingen aan te bieden aan de leden van de Directie of aan haar medewerkers. Financiële prikkels worden niet als een passende manier beschouwd om medewerkers te motiveren en te belonen. Daarnaast is duurzaamheid naar haar aard het resultaat van een gezamenlijke inspanning van teamleden gericht op zowel de korte als lange termijn.
- Triodos Bank kan medewerkers een extra individuele 'blijk van waardering' toekennen van maximaal één maandsalaris. Deze bijdragen zijn voor buitengewone prestaties ter beoordeling van het management in overleg met Human Resources. Een dergelijk blijk van waardering is niet gebaseerd op vooraf vastgestelde doelstellingen en wordt altijd achteraf aangeboden.
- Eens per jaar kan een collectieve blijk van waardering worden betaald voor de totale prestaties en bijdragen van alle medewerkers. Dit zeer bescheiden bedrag is hetzelfde voor alle medewerkers en bedraagt maximaal EUR 500 per medewerker. Deze beloning kan worden uitgekeerd in contanten of in certificaten van aandelen van Triodos Bank NV.
- De vaste salarissen dienen te worden afgestemd op het gemiddelde van de financiële markt om de juiste kwaliteit medewerkers aan te trekken en te behouden.
- De factor waarmee het maximumsalaris in de laagste schaal en het maximumsalaris voor het seniormanagement verschilt, wordt in elk land zorgvuldig in de gaten gehouden (deze verhouding in Nederland was 9,4 in 2012), om ervoor te zorgen dat het verschil tussen de hoogste en laagste salarissen niet buitensporig is.
- Ontslagvergoedingen moeten bescheiden zijn. Eventuele wetgeving of algemeen aanvaarde normen in een land dienen te worden nageleefd. Onderprestaties mogen in geen geval worden beloond met een ontslagvergoeding.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningen verstrekt aan de leden van de Directie.

	2012	2012	2012	2011	2011	2011
	Bedrag Openstaand	Gemiddeld rentevoet	Aflossingen	Bedrag Openstaand	Gemiddeld rentevoet	Aflossingen
Pierre Aeby	125	3,6%	–	125	3,6%	–

Aan de overige directieleden, commissarissen en bestuursleden van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank zijn geen andere leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De bank kent uit principiële overwegingen geen aandelenoptieregeling voor directieleden, commissarissen en bestuursleden van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank.

Bezoldiging Directie

De bezoldiging van de Directie is als volgt:

	2012	2011
Salarislasten	538	677
Pensioenlasten	161	143
Sociale lasten	55	27
	754	847

De sociale lasten zijn inclusief een crisisbelasting van EUR 31.000.

De salarislasten van de Directie kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2012	2011
Pierre Aeby*	223	217
Peter Blom*	272	265
Michael Jongeneel**	43	195
	538	677

* Statutair directeur

** Michael Jongeneel is per 1 januari 2012 benoemd tot directeur van Triodos Investment Management. Hij is op 1 april 2012 teruggetreden als lid van de Directie en benoemd tot waarnemend COO.

Bezoldiging Raad van Commissarissen

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen is als volgt:

Bedragen in euro's	2012 Vergoeding	2012 Vergoedingen voor commissies	2012 Vergoeding voor reistijd	2012 Totaal	2011 Totaal
David Carrington	13.958	–	3.000	16.958	14.958
Marcos Eguiguren	13.958	4.000	3.500	21.458	18.958
Marius Frank	13.958	4.250	–	18.208	14.979
Mathieu van den Hoogenband	13.958	–	–	13.958	11.458
Jan Lamers	13.958	–	3.500	17.458	15.625
Margot Scheltema	13.958	5.000	–	18.958	16.458
Hans Voortman (voorzitter)	20.542	3.000	–	23.542	19.625
Carla van der Weerd	13.958	4.000	–	17.958	14.791
	118.248	20.250	10.000	148.498	126.852

De aan de Raad van Commissarissen betaalde vergoedingen zijn gewijzigd tijdens de op 25 mei 2012 gehouden Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De volgende vergoedingen gelden:

- EUR 15.000 per jaar voor een gewoon lid;
- EUR 22.000 per jaar voor de voorzitter;
- EUR 4.000 per jaar voor een lid van de Audit and Risk Committee;
- EUR 5.000 per jaar voor de voorzitter van de Audit and Risk Committee;
- EUR 3.000 per jaar voor leden van de Nomination and Compensation Committee;
- EUR 4.250 per jaar voor de voorzitter van de Nomination and Compensation Committee;
- EUR 500 per retour reis (met een maximum van EUR 10.000 per jaar) als vergoeding voor bestede reistijd voor leden van de Raad die naar een vergadering reizen die buiten hun woonland plaats vindt.

De heer Eguiguren en de dames Van der Weerd en Scheltema (voorzitter) vormen de Audit en Risk Committee. De heren Frank (voorzitter) en Voortman vormen de Nomination and Compensation Committee.

Bezoldiging Bestuur Administratiekantoor

De bezoldiging van de leden van het Bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (het 'Administratiekantoor') is als volgt (bedragen in euro's):

	2012 Vergoeding	2012 Vergoeding reistijd	2012 Totaal	2011 Totaal
Marjatta van Boeschoten	5.167	3.000	8.167	6.788
Frans de Clerck	5.167	2.500	7.667	6.788
Luis Espiga	5.167	3.500	8.667	7.288
Jan Nijenhof	5.167	500	5.667	3.788
Max Rutgers van Rozenburg (voorzitter)	7.692	1.500	9.192	5.992
Josephine de Zwaan	5.167	1.000	6.167	3.788
	33.527	12.000	45.527	34.432

De aan de leden van het Bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank betaalde vergoedingen zijn gewijzigd tijdens de op 25 mei 2012 gehouden Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De volgende vergoedingen gelden:

- EUR 5.570 per jaar voor een gewoon lid;
- EUR 8.400 per jaar voor de voorzitter;
- EUR 500 per retour reis (met een maximum van tien retour reizen per jaar) als vergoeding voor bestede reistijd voor Bestuursleden die naar een vergadering reizen die buiten hun woonland plaatsvindt.

28. Afschrijving en waardeveranderingen immateriële en materiële activa

	2012	2011
Afschrijvingen immateriële vaste activa	3.101	2.764
Afschrijvingen onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	3.291	2.749
	6.392	5.513

De afschrijvingen zijn verminderd met het deel dat wordt doorbelast aan gelieerde partijen.

29. Waardeveranderingen van vorderingen

Deze post omvat de lasten die samenhangen met de waardeverminderingen van kredieten en andere vorderingen. In 2012 is er sprake van een last van EUR 20,9 miljoen (2011: last van EUR 15,8 miljoen).

30. Belastingen bedrijfsresultaat

	2012	2011
Te betalen belastingen	9.008	5.296
Latente belastingen	-847	256
	8.161	5.552

De aansluiting tussen het wettelijk en het effectief belastingpercentage is als volgt:

	2012	2011
Resultaat voor belastingen	30.787	22.876
Wettelijk belastingpercentage	25,0%	25,0%
Wettelijk belastingbedrag	7.697	5.719
Afwijking als gevolg van andere tarieven in het buitenland, vrijstellingen en niet-aftrekbare bedragen	474	36
Aanpassing belastinglatentie als gevolg van gewijzigde belastingtarieven	-10	-203
Effectief belastingbedrag	8.161	5.552
Effectief belastingpercentage	26,5%	24,3%

Fiscale eenheid

Triodos Bank vormt als moedermaatschappij een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en de vennootschapsbelasting met Triodos Assurantiën, Triodos Cultuurbank, Triodos Finance, Triodos Investment Management, Kantoor Buitenzorg, Kantoor Nieuweroord en Triodos Nieuwbouw als dochtermaatschappijen. Voor de wijze van verrekening van belastingen tussen Triodos Bank en de dochtermaatschappijen wordt gehandeld alsof de rechtspersonen zelfstandig belastingplichtig zijn. De rechtspersonen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de tot de fiscale eenheid behorende maatschappijen.

Gelieerde partijen

Triodos Bank heeft banden met de volgende rechtspersonen:

- Triodos Bank verleent diensten aan Sustainalytics, Triodos Facet, Triodos Mees Pierson en Triodos Fair Share Fund tegen marktconforme tarieven. De diensten betreffen uitleen van personeel, directievoering, administratie, huisvesting, ICT en marketingactiviteiten.
- Triodos Bank houdt tegoeden aan en verricht bankdiensten aan gelieerde partijen tegen marktconforme tarieven.
- Triodos Bank verstrekt kredietfaciliteiten en bankgaranties aan beleggingsfondsen en internationale fondsen tegen marktconforme tarieven.
- Triodos Bank verhuurt kantoorruimte aan Triodos Facet tegen een marktconforme huur.
- Triodos Bank stelt zich garant voor Triodos Groenfonds tegen een marktconforme garantieprovisie.
- Triodos Bank en Triodos Investment Management voeren beheeractiviteiten uit voor beleggingsfondsen tegen een marktconforme managementvergoeding.
- Triodos Custody verricht bewaaractiviteiten voor Triodos Fair Share Fund tegen een marktconforme vergoeding.
- Triodos Bank distribueert en registreert effecten, uitgegeven door beleggingsfondsen en geplaatst bij klanten van Triodos Bank, tegen marktconforme vergoedingen.
- Triodos Bank verricht valutatransacties voor beleggingsfondsen en internationale fondsen tegen marktconforme tarieven.
- Triodos Investment Management heeft commissariswerkzaamheden verricht voor Sustainalytics BV tegen een marktconforme vergoeding.
- Triodos Investment Management en Triodos Mees Pierson betrekken informatie ten behoeve van duurzaamheidsonderzoek van Sustainalytics tegen marktconforme vergoedingen.
- Triodos Mees Pierson betaalt een deel van de ontvangen managementvergoeding door aan Sustainalytics als vergoeding voor hun aandeel in de verrichte beheeractiviteiten.
- Triodos Mees Pierson beheert een beleggingsportefeuille van Triodos Groenfonds tegen een marktconforme managementvergoeding.

Segmentrapportage

Kerncijfers 2012 per vestiging
en per business unit

in duizenden euro's	Bank Nederland	Bank België	Bank Verenigd Koninkrijk	Bank Spanje
Toevertrouwde middelen	1.933.772	1.097.423	617.759	858.565
Aantal rekeningen	240.449	54.358	37.795	117.107
Kredieten	1.102.050	720.934	591.344	682.832
Aantal	18.784	2.024	1.155	1.648
Balanstotaal	2.315.348	1.244.899	820.389	1.002.859
Fondsen in beheer ¹⁾				
Totaal in beheer gegeven vermogen	2.315.348	1.244.899	820.389	1.002.859
Totaal baten	44.108	33.400	17.211	26.525
Bedrijfslasten	-27.393	-17.004	-13.364	-16.763
Waardeveranderingen van vorderingen	-14.544	-2.968	-990	-1.520
Waardeveranderingen van deelnemingen				
Bedrijfsresultaat	2.171	13.428	2.857	8.242
Belastingen bedrijfsresultaat	-363	-3.616	-756	-2.611
Nettowinst	1.808	9.812	2.101	5.631
Gemiddeld aantal medewerkers op voltijdbasis	125,1	86,1	90,9	150,2
Bedrijfslasten/totaal baten	62%	51%	78%	63%

1) N.B.: op het moment dat deze jaarrekening werd opgesteld waren de jaarrekeningen van de fondsen in beheer nog niet

Bank Duitsland	Totaal bancaire activiteiten	Investment Management	Private Banking	Overige	Eliminatie intercompany transacties	Totaal
90.191	4.597.710				-4.209	4.593.501
5.218	454.927					454.927
188.530	3.285.690				-331	3.285.359
471	24.082					24.082
233.818	5.617.313			997.876	-1.324.306	5.290.883
		2.187.189	557.471	9.199		2.753.859
233.818	5.617.313	2.187.189	557.471	1.007.075	-1.324.306	8.044.742
4.781	126.025	23.345	3.026	60	-890	151.566
-6.556	-81.080	-17.547	-2.362	-142	1.045	-100.086
-889	-20.911					-20.911
				218		218
-2.664	24.034	5.798	664	136	155	30.787
722	-6.624	-1.567	-161	230	-39	-8.161
-1.942	17.410	4.231	503	366	116	22.626
29,4	481,7	82,3	12,8	120,9		697,7
137%	64%	75%	78%			66%

afgerond.

Kerncijfers 2011 per vestiging
en per business unit

in duizenden euro's	Bank Nederland	Bank België	Bank Verenigd Koninkrijk	Bank Spanje
Toevertrouwde middelen	1.704.118	966.542	487.170	527.708
Aantal rekeningen	207.579	47.768	33.116	71.667
Kredieten	994.714	611.564	504.014	561.471
Aantal	17.227	2.091	1.136	1.190
Balanstotaal	1.877.488	1.088.433	705.592	633.228
Fondsen in beheer ¹⁾				
Totaal in beheer gegeven vermogen	1.877.488	1.088.433	705.592	633.228
Totaal baten	37.998	25.038	15.130	20.099
Bedrijfslasten	-26.264	-14.487	-10.483	-12.971
Waardeveranderingen van vorderingen	-10.197	-3.367	-944	-518
Waardeveranderingen van deelnemingen				
Bedrijfsresultaat	1.537	7.184	3.703	6.610
Belastingen bedrijfsresultaat	-238	-1.585	-1.015	-1.896
Nettowinst	1.299	5.599	2.688	4.714
Gemiddeld aantal medewerkers op voltijdbasis	124,3	81,1	76,6	117,8
Bedrijfslasten/totaal baten	69%	58%	69%	65%

1) N.B.: op het moment dat dit overzicht werd opgesteld, waren de jaarrekeningen van de fondsen in beheer nog niet afgerond.

Bank Duitsland	Totaal bancaire activiteiten	Investment Management	Private Banking	Overige	Eliminatie intercompany transacties	Totaal
52.652	3.738.190				-7.482	3.730.708
2.956	363.086					363.086
166.541	2.838.304				-486	2.837.818
256	21.900					21.900
174.263	4.479.004			828.385	-1.016.834	4.290.555
		2.050.107	436.044	8.982		2.495.133
174.263	4.479.004	2.050.107	436.044	837.367	-1.016.834	6.785.688
4.323	102.588	22.651	2.892	1.413	-883	128.661
-6.359	-70.564	-16.978	-1.971	-1.439	1.075	-89.877
-775	-15.801					-15.801
				-107		-107
-2.811	16.223	5.673	921	-133	192	22.876
803	-3.931	-1.483	-213	123	-48	-5.552
-2.008	12.292	4.190	708	-10	144	17.324
30,0	429,8	82,6	12,1	115,2		639,7
147%	69%	75%	68%			70%

ond.

Kredietverlening per sector in 2012

na correcties in verband met interne transacties tussen Triodos vestigingen

in duizenden euro's	Totaal			Nederland			België
	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag
Milieu							
Biologische landbouw	109.721	3,3%	680	30.134	2,7%	253	4.543
Natuurvoeding	77.472	2,4%	630	27.247	2,5%	383	12.134
Groene energie	1.124.698	34,2%	753	110.801	10,1%	76	354.826
Duurzaam vastgoed	230.527	7,0%	451	138.918	12,6%	205	62.272
Milieutechnologie	55.658	1,7%	150	14.232	1,3%	60	23.580
	1.598.076	48,6%	2.664	321.332	29,2%	977	457.355
Sociaal							
Detailhandel non-food	13.630	0,4%	152	5.845	0,5%	91	1.916
Productie	18.484	0,6%	127	5.579	0,5%	60	10.865
Professionele diensten	116.411	3,6%	322	51.575	4,7%	127	19.099
Sociale woningbouw	188.267	5,7%	304	27.801	2,5%	128	17.151
Gezondheidszorg	424.519	12,9%	894	143.496	13,0%	434	103.249
Maatschappelijke projecten	99.229	3,0%	340	1.309	0,1%	19	9.226
Fair trade	6.850	0,2%	43	2.618	0,2%	9	2.615
Ontwikkelingssamenwerking	58.110	1,8%	45	46.046	4,2%	14	5.420
	925.500	28,2%	2.227	284.269	25,7%	882	169.541
Cultuur							
Onderwijs	92.714	2,8%	300	22.371	2,0%	84	12.745
Kinderopvang	15.940	0,5%	117	12.494	1,1%	95	2.501
Kunst en cultuur	135.991	4,1%	591	97.777	8,9%	339	16.323
Levensbeschouwing	72.312	2,2%	256	12.049	1,1%	48	2.845
Recreatie	90.479	2,8%	223	52.755	4,8%	131	4.668
	407.436	12,4%	1.487	197.446	17,9%	697	39.082
Particulieren	186.902	5,7%	17.698	131.558	12,0%	16.222	54.956
Gemeentelijke kredieten	167.445	5,1%	6	167.445	15,2%	6	–
Totaal	3.285.359	100,0%	24.082	1.102.050	100,0%	18.784	720.934

België		Verenigd Koninkrijk			Spanje			Duitsland		
%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal
0,6%	75	50.757	8,6%	258	22.928	3,4%	82	1.359	0,7%	12
1,7%	64	11.132	1,9%	58	16.123	2,5%	95	10.836	5,8%	30
49,2%	194	158.210	26,8%	142	407.598	59,7%	304	93.263	49,6%	37
8,6%	129	8.570	1,4%	17	20.767	3,0%	100	–	0,0%	–
3,3%	56	13.070	2,2%	16	4.776	0,7%	18	–	0,0%	–
63,4%	518	241.739	40,9%	491	472.192	69,3%	599	105.458	56,1%	79
0,3%	33	5.315	0,9%	15	554	0,1%	8	–	0,0%	5
1,5%	53	501	0,1%	2	1.539	0,2%	12	–	0,0%	–
2,6%	85	40.289	6,8%	48	5.438	0,8%	47	10	0,0%	15
2,4%	23	129.010	21,8%	140	–	0,0%	–	14.305	7,6%	13
14,3%	193	60.503	10,2%	98	71.616	10,5%	121	45.655	24,2%	48
1,3%	78	16.717	2,8%	63	71.977	10,4%	180	–	0,0%	–
0,4%	12	980	0,2%	13	511	0,1%	6	126	0,1%	3
0,8%	19	508	0,1%	2	6.136	0,9%	10	–	0,0%	–
23,6%	496	253.823	42,9%	381	157.771	23,0%	384	60.096	31,9%	84
1,8%	118	19.571	3,3%	40	16.183	2,4%	34	21.844	11,6%	24
0,3%	15	709	0,1%	5	236	0,0%	2	–	0,0%	–
2,3%	152	11.401	1,9%	44	10.490	1,5%	56	–	0,0%	–
0,4%	16	48.154	8,2%	159	8.486	1,2%	30	778	0,4%	3
0,6%	28	15.947	2,7%	35	17.109	2,5%	29	–	0,0%	–
5,4%	329	95.782	16,2%	283	52.504	7,6%	151	22.622	12,0%	27
7,6%	681	–	0,0%	–	365	0,1%	514	23	0,0%	281
0,0%	–	–	0,0%	–	–	0,0%	–	–	0,0%	–
100,0%	2.024	591.344	100,0%	1.155	682.832	100,0%	1.648	188.199	100,0%	471

Kredietverlening per sector in 2011

na correcties in verband met interne transacties tussen Triodos vestigingen

in duizenden euro's	Totaal			Nederland			België
	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag
Milieu							
Biologische landbouw	115.632	4,1%	730	36.990	3,7%	283	5.429
Natuurvoeding	73.045	2,6%	562	28.540	2,9%	317	12.993
Groene energie	978.255	34,5%	803	74.915	7,5%	83	309.535
Duurzaam vastgoed	187.388	6,6%	732	112.115	11,3%	195	54.731
Milieutechnologie	41.191	1,4%	140	14.728	1,5%	54	9.038
	1.395.511	49,2%	2.967	267.288	26,9%	932	391.726
Sociaal							
Detailhandel non-food	16.884	0,6%	134	5.210	0,5%	72	1.725
Productie	16.067	0,6%	120	5.598	0,6%	54	8.590
Professionele diensten	131.583	4,6%	270	70.642	7,1%	114	19.412
Sociale woningbouw	131.050	4,6%	281	35.000	3,5%	130	2.494
Gezondheidszorg	379.488	13,4%	874	145.179	14,6%	465	106.934
Maatschappelijke projecten	82.683	2,9%	286	1.087	0,1%	13	12.576
Fair trade	6.619	0,2%	36	2.686	0,3%	7	2.438
Ontwikkelingssamenwerking	32.668	1,2%	38	26.344	2,6%	12	580
	797.042	28,1%	2.039	291.746	29,3%	867	154.749
Cultuur							
Onderwijs	77.277	2,7%	258	21.513	2,2%	73	10.575
Kinderopvang	21.836	0,8%	101	18.842	1,9%	85	2.309
Kunst en cultuur	114.780	4,0%	591	83.445	8,4%	346	15.278
Levensbeschouwing	67.247	2,4%	227	11.030	1,1%	36	2.156
Recreatie	73.465	2,6%	164	41.198	4,1%	90	4.489
	354.605	12,5%	1.341	176.028	17,7%	630	34.807
Particulieren	134.394	4,7%	15.544	103.386	10,4%	14.789	30.282
Gemeentelijke kredieten	156.266	5,5%	9	156.266	15,7%	9	–
Totaal	2.837.818	100,0%	21.900	994.714	100,0%	17.227	611.564

België		Verenigd Koninkrijk			Spanje			Duitsland		
%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal	bedrag	%	aantal
0,9%	73	49.477	9,8%	288	19.435	3,5%	76	4.301	2,6%	10
2,1%	77	11.354	2,3%	71	14.651	2,7%	78	5.507	3,3%	19
50,6%	290	145.608	28,9%	104	352.742	62,8%	296	95.455	57,5%	30
8,9%	437	9.508	1,9%	21	11.034	2,0%	79	–	0,0%	–
1,5%	58	13.505	2,7%	18	3.920	0,7%	10	–	0,0%	–
64,0%	935	229.452	45,6%	502	401.782	71,7%	539	105.263	63,4%	59
0,3%	29	9.166	1,8%	21	93	0,0%	3	690	0,4%	9
1,4%	53	561	0,1%	4	1.318	0,2%	9	–	0,0%	–
3,2%	64	37.792	7,5%	49	3.726	0,7%	36	11	0,0%	7
0,4%	26	81.074	16,1%	113	–	0,0%	–	12.482	7,5%	12
17,4%	191	38.994	7,7%	85	57.323	10,2%	94	31.058	18,8%	39
2,1%	88	15.396	3,1%	74	53.624	9,5%	111	–	0,0%	–
0,4%	10	940	0,2%	13	555	0,1%	6	–	0,0%	–
0,1%	16	423	0,1%	2	5.321	0,9%	8	–	0,0%	–
25,3%	477	184.346	36,6%	361	121.960	21,6%	267	44.241	26,7%	67
1,7%	106	18.885	3,7%	38	10.620	1,9%	24	15.684	9,4%	17
0,4%	12	477	0,1%	3	208	0,0%	1	–	0,0%	–
2,5%	156	11.802	2,3%	52	4.255	0,8%	37	–	0,0%	–
0,4%	16	46.124	9,1%	150	7.097	1,3%	22	840	0,5%	3
0,7%	25	12.928	2,6%	30	14.850	2,6%	18	–	0,0%	1
5,7%	315	90.216	17,8%	273	37.030	6,6%	102	16.524	9,9%	21
5,0%	364	–	0,0%	–	699	0,1%	282	27	0,0%	109
0,0%	–	–	0,0%	–	–	0,0%	–	–	0,0%	–
100,0%	2.091	504.014	100,0%	1.136	561.471	100,0%	1.190	166.055	100,0%	256

Solvabiliteit

in duizenden euro's

De solvabiliteit wordt berekend volgens de Basel II-richtlijnen zoals deze zijn overgenomen door De Nederlandsche Bank.

	2012	2011
Het kernkapitaal en het toetsingsvermogen zijn als volgt te specificeren:		
Aandelenkapitaal	375.881	305.688
Agio	101.656	76.234
Wettelijke reserve	6.031	7.024
Overige reserve	59.067	44.847
Onverdeelde winst	22.626	17.324
Af: voorgesteld dividend	-14.659	-11.922
Af: immateriële vaste activa	-12.285	-13.475
Af: 50% van het belang in overige krediet- en financiële instellingen dat meer bedraagt dan 10% van hun kapitaal	-2.178	-
Kernkapitaal (tier-1 kapitaal) (a)	536.139	425.720
Herwaarderingsreserve	8	49
Achtergestelde schulden na aftrek disagio ¹	3.170	12.191
Af: 50% van het belang in overige krediet- en financiële instellingen dat meer bedraagt dan 10% van hun kapitaal	-2.178	-
Toetsingsvermogen (b)	537.139	437.960
Kapitaaleisen (c)	269.335	242.764
Overschot toetsingsvermogen (b-c)	267.804	195.196
Tier-1 kernkapitaalratio (a/c * 8%)	15,9%	14,0%
BIS-ratio (b/c * 8%)	16,0%	14,4%

De berekening van de Tier-1 ratio is gebaseerd op de regelgeving per verslagdatum. De implementatie van de Basel-III regels zal gevolgen hebben voor de definitie van het kernkapitaal en de kapitaaleisen. De Tier-1 ratio op basis van de Basel-III regels is ongeveer 0,1% (2011: 0,1) lager.

1. Achtergestelde schulden worden voor 60% meegewogen in het toetsingsvermogen (2011: 80%). Dit houdt verband met de looptijd die korter is dan 5 jaar.

De kapitaaleisen zijn als volgt te specificeren:

	2012	2011
Kapitaaleis voor kredietrisico	250.188	226.779
Kapitaaleis voor marktrisico	–	–
Kapitaaleis voor operationeel risico	19.147	15.985
	269.335	242.764

De kapitaaleis voor kredietrisico is 8% van de risicogewogen waarden van activa, buiten-balansposten en derivaten.

	2012	2011
Risicogewogen activa	2.827.869	2.479.346
Risicogewogen buiten-balansposten	282.258	333.408
Risicogewogen derivaten	17.225	21.985
	3.127.352	2.834.739
Percentage kapitaaleis	8%	8%
Bedrag kapitaaleis voor kredietrisico	250.188	226.779

De kapitaaleis voor marktrisico betreft voor Triodos Bank alleen het valutarisico. De kapitaaleis is 8% van de netto open valutapositie als de netto open valutapositie hoger is dan 2% van het toetsingsvermogen. De kapitaaleis is nul als de netto open valutapositie lager is dan 2% van het toetsingsvermogen.

	2012	2011
Ondergrens 2% van het toetsingsvermogen	10.743	8.759
Netto open vreemde-valutapositie	6.343	4.489
Percentage kapitaaleis	0%	0%
Bedrag kapitaaleis voor marktrisico	–	–

De kapitaaleis voor operationeel risico is 15% van de gemiddelde baten van de laatste drie jaar.

	2012	2011
Totaal baten 2009	n.v.t.	88.336
Totaal baten 2010	102.702	102.702
Totaal baten 2011	128.661	128.661
Totaal baten 2012	151.566	n.v.t.
Gemiddelde baten laatste drie jaar	127.643	106.566
Percentage kapitaaleis	15%	15%
Bedrag kapitaaleis voor operationeel risico	19.147	15.985

Risicomanagement

in duizenden euro's

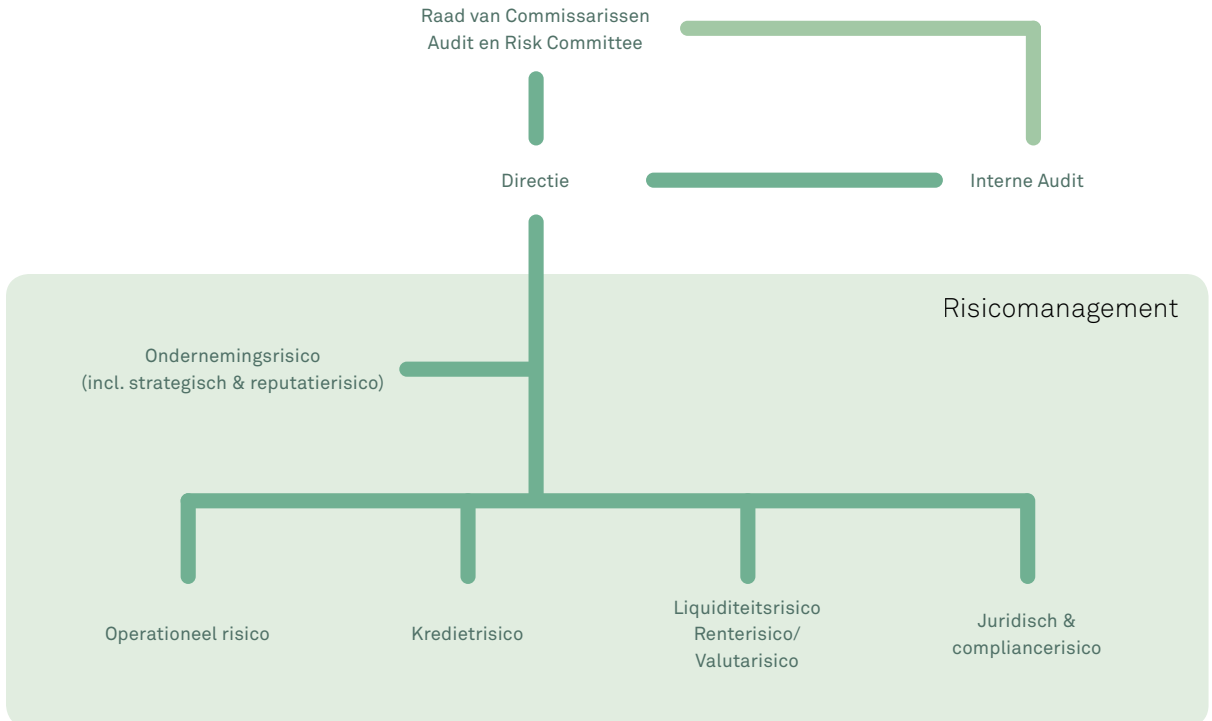
Risico Governance

Het doel van het risicomanagement van Triodos Bank is om te zorgen dat de onderneming op de lange termijn veerkrachtig is. Deze doelstelling komt tot uitdrukking in de risicobereidheid van de organisatie.

Om de risico's die de bank loopt te beheersen hanteert en onderhoudt Triodos Bank een stelsel van systemen, procedures, limieten, rapportages en controles. De structuur en organisatie van de bedrijfsprocessen zijn ingericht conform de geldende wet- en regelgeving voor financiële instellingen en de duurzame doelstelling van Triodos Bank. De risico's binnen de Groep worden beheerst op basis van het 'three lines of defence'-model. De vestigingen, business units en afdelingen moeten hun eigen risico's beheersen (eerste line of defence).

Risicomangers (tweede line of defence) ondersteunen en adviseren de vestigingen, business units en afdelingen bij de integratie van risicomanagementprocessen in de organisatie. Ten slotte beoordeelt de Interne Audit (derde line of defence) periodiek het ontwerp en de effectiviteit van interne processen en controles.

Risico's worden bewaakt door verschillende afdelingen en commissies die rechtstreeks rapporteren aan de Directie. Risicomanagement omvat verschillende risicodisciplines. Deze diverse risicodisciplines worden gecoördineerd door het hoofd van de afdeling Risicomanagement die bij Triodos Bank tevens CFO is. De taken binnen deze disciplines zijn het ondersteunen van Triodos bank bij het zichtbaar maken, beoordelen, verminderen en bewaken van risico's die binnen de geaccepteerde

risicobereidheid vallen. De taken van de afdeling Risicomanagement omvatten ook het analyseren van risico's, het opstellen van risicobeleidsregels en richtlijnen voor besluitvorming door de Directie, en het ondersteunen en bewaken van de implementatie ervan in de organisatie.

De afdeling Risicomanagement stelt het geïntegreerde rapport op van alle risico's en beheerst het risicoprofiel in overeenstemming met de geaccepteerde risicobereidheid.

Het senior management bij alle business units van Triodos Bank is verantwoordelijk voor invoering van het algemene risicokader binnen hun onderneming.

De Directie heeft de verantwoordelijkheid voor de advisering als volgt neergelegd:

- balansbeheer en daaraan gerelateerde risico's bij de Asset and Liability Committee. De Asset and Liability Committee komt elke maand bijeen.
- goedkeuringen voor grote kredieten en tegenpartijen en concentratierisico bij de Kredietcommissie van de Directie (de 'EBCC'). De EBCC komt elke week bijeen.

De Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen oefent toezicht uit op het risicomanagement van Triodos Bank.

Voorschriften van regelgevende instanties

Triodos Bank heeft het kapitaalraamwerk van het Basel Comité voor Banktoezicht geïmplementeerd en rapporteert op basis van de vereisten van Basel II. Pijler 1 van Basel II kent verschillende benaderingen voor kapitaalberekeningen ten aanzien van krediet-, operationele- en marktrisico's. Triodos Bank heeft, gezien haar omvang en ontwikkelingsfase, momenteel gekozen om de minder geavanceerde methoden van Pijler I van Basel II te implementeren. Voor de berekening van kredietrisico en marktrisico wordt gebruik gemaakt van de Standard Approach om kapitaal aan deze risico's toe te kennen. Voor de berekening van de kapitaaleisen voor operationeel risico wordt gewerkt met de Basic Indicator Approach. De door Triodos Bank gekozen opties doen niet af aan de inspanning die zij levert om haar

interne risicobeheersystemen te blijven versterken en te verfijnen op basis van modernere kapitaalberekeningsmethoden.

Triodos Bank heeft, als onderdeel van Pijler II van Basel II, een intern kapitaalbeleid volgens het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) geïmplementeerd. Uit het ICAAP blijkt de planning van Triodos Bank voor het aanhouden van voldoende kapitaal. Ook wordt het ICAAP gebruikt door De Nederlandsche Bank voor het toezichts- en evaluatieproces SREP, als onderdeel van vereisten van Pijler II.

Pijler III van Basel II betreft het publiceren van solvabiliteitsrisico's. Het doel ervan is om aan stakeholders gegevens over de solvabiliteit, en het samenhangende risicoprofiel van de instelling, ter beschikking te stellen. Deze gegevens worden conform de wet- en regelgeving in dit jaarverslag gepubliceerd waar dit wenselijk of nodig is.

In 2012 is een Evaluatie van de beheersing van het liquiditeitsrisico (ILAAP) uitgevoerd en overgelegd aan De Nederlandsche Bank in het kader van het SREP. Aan de hand van de ILAAP wordt beoordeeld of Triodos Bank gedurende de normale bedrijfsactiviteiten en in tijden van stress over voldoende liquiditeiten beschikt.

In de Code Banken staat expliciet dat de Directie verantwoordelijk is voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en waar nodig bijstellen van het algehele risicomanagementraamwerk van Triodos Bank. Triodos Bank heeft de in deze Code uiteengezette aanbevelingen geïmplementeerd.

De risicomanagementstrategie van Triodos Bank komt tot uitdrukking in haar risicobereidheid. Dit is het risico dat Triodos Bank bereid is te nemen om haar strategische bedrijfsdoelstellingen te realiseren. De risicobereidheid geeft het maximale risico aan dat Triodos Bank bij de uitvoering van haar bedrijfsstrategie aanvaardbaar vindt, teneinde zich te beschermen tegen gebeurtenissen die een ernstig nadelig effect kunnen hebben op de liquiditeit, winstgevendheid, het vermogen en de koers van certificaten van aandelen.

Triodos Bank heeft conform de Code Banken een Audit and Risk Committee (de 'SB A&RC') opgezet, die vier keer per jaar bijeenkomt. De Directie verstrekt een integraal risicorapport aan de Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen om de leden van de commissie in staat te stellen hun toezichthoudende verantwoordelijkheden inzake het risicoprofiel van Triodos Bank, inclusief de gevolgen voor het kapitaal en de liquiditeit, adequaat uit te oefenen. Het productgoedkeuringsproces, waarbij alle nieuwe producten en markten worden getoetst aan de risicobereidheid van Triodos Bank en de zorgplicht jegens haar klanten, is in werking. Er is een levenslang onderwijsprogramma voor leden van de Directie en de Raad van Commissarissen opgezet en geïmplementeerd.

Kapitaalbeheer

Een kapitaalstrategie is ontwikkeld met het doel te waarborgen dat er voldoende kapitaal beschikbaar is om aan de kapitaalbehoeften van Triodos Bank te voldoen, met het oog op de implementatie van haar bedrijfsstrategie. Triodos werkt met een kapitaalplanning voor drie achtereenvolgende jaren. De Asset and Liability Committee ziet erop toe dat er voldoende kapitaal aanwezig is en adviseert de Directie over de toereikendheid van het kapitaal. De Asset and Liability Committee beoordeelt maandelijks of het beschikbare kapitaal toereikend is om huidige en toekomstige activiteiten te ondersteunen. In 2012 was het beschikbare kapitaal altijd toereikend. In 2012 is er nieuw aandelenkapitaal van EUR 96 miljoen uitgegeven ter ondersteuning van verdere groei.

De kapitaalstrategie vormt de basis van het proces voor:

- Kapitaalmeting (ICAAP): het meten van risico's, resulterend in een schatting van de vraag naar kapitaal.
- Kapitaalreserve en stresstests: het beheer van het aanbod van en de vraag naar kapitaal in stresssituaties.
- Kapitaalallocatie: de allocatie van kapitaal aan de verschillende vestigingen, business units en afdelingen.

Kapitaalmeting

Het kapitaal dat binnen Triodos Bank wordt gemeten betreft zowel de externe eisen in lijn met de resultaten van Pijler I onder Basel II als de interne vraag naar kapitaal in lijn met de resultaten van Pijler II onder Basel II.

De resultaten van Pijler I en Pijler II vormen samen het Economisch Kapitaal, dat de behoefte aan kapitaal van Triodos Bank om het risico van haar bedrijfsactiviteiten te dekken weerspiegelt. Derhalve ondersteunt Economisch Kapitaal de zakelijke besluitvorming op alle niveaus binnen bankorganisaties. Het Economisch Kapitaal wordt bepaald door de volgende risico's:

- Kredietrisico (tegenpartij- en concentratierisico)
- Operationeel risico
- Marktrisico (vreemde valuta- en renterisico)

Voor nadere berekeningen zie het hoofdstuk Solvabiliteit (pagina 92) in deze jaarstukken.

Kapitaalreserve en stresstests

Capital Contingency [Kapitaalreserve] is in het leven geroepen om te waarborgen dat Triodos Groep voldoende kapitaal aanhoudt indien een tekort aan kapitaal wordt voorzien. In dit Capital Contingency Plan zijn de acties en activiteiten uiteengezet om kortetermijn kapitaalposities in stressvolle omstandigheden te versterken. Tweemaal per jaar wordt de feitelijke kapitaalpositie aan een stresstest onderworpen op basis van een aantal stressscenario's.

Kapitaalallocatie

Het totaal aansprakelijk vermogen (eigen vermogen en achtergestelde leningen) wordt aan de business units toegewezen in verhouding tot hun aandeel in het economisch kapitaal, op basis van hun risicoprofiel.

Kredietrisico

Kredietrisico heeft betrekking op het risico dat de tegenpartij in gebreke blijft in de nakoming van haar verplichtingen jegens Triodos Bank en de mogelijke verliezen als gevolg daarvan. Kredietrisico betreft zowel betalingsachterstanden als negatieve

veranderingen door de verminderde kredietwaardigheid van een tegenpartij. Onder het kredietrisico valt tevens het concentratierisico binnen de krediet- en beleggingsportefeuille, dat wil zeggen het risico dat Triodos Bank loopt dat bij grote (verbonden) individuele uitzettingen en aanzienlijke uitzettingen aan groepen tegenpartijen waarbij de waarschijnlijkheid van niet-nakoming wordt ingegeven door onderliggende factoren, zoals sector, economie, geografische ligging en instrumenttype, niet aan de verplichtingen wordt voldaan. Kredietrisico heeft betrekking op alle financiële activa zoals kredieten, tegoeden bij financiële instellingen en obligaties.

Kredieten

Kredieten worden verstrekt aan ondernemingen en projecten die bijdragen aan het realiseren van de missie van Triodos Bank. Doordat het hier een beperkt aantal sectoren betreft, wordt de portefeuille gekenmerkt door hogere sectorconcentraties. Concentratie op de bestaande sectoren is verantwoord omdat Triodos Bank in deze sectoren een aanzienlijke expertise heeft opgebouwd en actief investeert in het verbreden en verdiepen van kennis binnen de organisatie. Daarnaast wordt het risico beperkt door de spreiding van de kredietportefeuille over de verschillende landen en de hoge kwaliteit van zekerheden (onderpand) voor uitstaande leningen. Voornaamste zekerheden zijn hypothecaire inschrijvingen op zakelijk of particulier onroerend goed, borgstellingen van overheden, bedrijven of particulieren, en pandrechten op roerende zaken, zoals kantoorinventaris, voorraden, debiteuren en/of projectcontracten.

Kredietrisicomanagement

Door het basale en rechttoe rechtaan bedrijfsmodel van Triodos Bank wordt het kredietrisico aanzienlijk verkleind. De belangrijkste kenmerken van het model die louter vanuit het perspectief van kredietrisicomanagement het meest relevant zijn, zijn:

- kredietverlening die consistent in lijn is met de missie van Triodos Bank;
- kredietverlening primair aan sectoren waarin Triodos Bank reeds uitgebreide ervaring heeft opgedaan;

- kredietverlening primair in landen waar Triodos Bank over een vestiging of bewezen expertise beschikt;
- kredietverlening uitsluitend aan duidelijk gedefinieerde activa, activiteiten of projecten binnen elke organisatie;
- onderhouden van directe relaties met kredietnemers;
- kredietverlening primair gebaseerd op aanvaardbare kasstromen zekergestellt door onderpand;
- belegging voornamelijk in (gegarandeerde) staatsobligaties van de thuislanden, uitsluitend in het kader van het beheren van de eigen balans;
- beperkingen aan gezonde financiële instellingen, sterk gericht op retail banking of ontwikkelingsfondsen, alsmede publiekrechtelijke lichamen met een staatsrisicoprofiel;
- portefeuille met een evenwicht tussen enerzijds uitzettingen in sectoren waarin Triodos Bank over gedegen kennis en een bewezen staat van dienst beschikt, en anderzijds diversificatie door kredieten te verstrekken aan een groot aantal kleine ondernemingen.

Niettegenstaande het bovenstaande loopt Triodos, als bank, door de aard van haar activiteiten kredietrisico. Kredietrisico vloeit voort uit de zakelijke betrekkingen van Triodos Bank met particulieren, ondernemingen, financiële instellingen, publiekrechtelijke lichamen en overheden. Kredietrisico ontstaat telkens wanneer bankfondsen worden verstrekt, aangegaan, belegd of anderszins worden uitgezet via feitelijke of impliciete contractuele overeenkomsten, al dan niet vermeld op de balans (zoals kredietverplichtingen of bankgaranties). In de portefeuille handelskredieten, als grootste bron van kredietrisico, komen (krediet) verliezen voort uit een onmiskenbaar verzuim als gevolg van het onvermogen of de onwil van een cliënt of tegenpartij om te voldoen aan verplichtingen met betrekking tot kredietverlening en verrekening.

Triodos Bank beheerst kredietrisico op verschillende niveaus: Kredietrisicomanagement binnen Triodos Bank NV is volledig geïntegreerd in de dagelijkse activiteiten van de kredietverstrekende organisatie en met name op het niveau van de lokale vestigingen.

Op het hoogste niveau bepaalt de Directie de kredietrisicostrategie en het beleidskader voor kredietrisico, alsmede de grenzen ervan. De Audit and Risk Committee van de Raad van Commissarissen beoordeelt de kredietrisico's die voortvloeien uit de kredietverlening periodiek.

Triodos Bank beschikt over kredietrisicosystemen en procedures voor het signaleren, aanvaarden, meten, monitoren en beheersen van risico's, zoals krediet, onderpand en concentratie.

Triodos Bank beschikt over een systeem waarmee problematische kredieten vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd, als er nog meer opties beschikbaar kunnen zijn om herstelmaatregelen te treffen. Zodra wordt geconstateerd dat een krediet een probleem vormt (bijvoorbeeld achterstallige betalingen van meer dan 90 dagen), worden gerichte herstelmaatregelen getroffen, gericht op herstructurering en verhaal.

Triodos Bank voldoet aan de relevante richtlijnen inzake 'single risk', waarbij economische verbindingen tussen entiteiten en bij zeggenschap van de ene entiteit over de andere vanuit het oogpunt van risico als een geheel worden beschouwd. Het belangrijkste doel is het beheren van dergelijke concentraties en het streven naar diversificatie tussen debiteuren en verbonden groepen, gebaseerd op erkenning dat het totale kredietrisico iets anders is dan louter de som van individuele risico's.

Krediet- en concentratie-ricomanagement vindt te allen tijde plaats in overeenstemming met de toezichtwet- en regelgeving door de geëigende toezichthouder voor de bancaire sector.

Kredietverstreckende organisatie

Kredietverlening is primair de verantwoordelijkheid van lokale vestigingen, die een nauwe relatie met hun klanten onderhouden. Kredietbeslissingen worden door de lokale kredietcommissies van elke vestiging genomen. Elke lokale kredietcommissie mag beslissingen nemen binnen een kader en binnen limieten die door de Directie zijn vastgesteld. Aan de hand van het advies van de Kredietcommissie van de Directie beslist de Directie over kredieten die deze limieten overschrijden.

Alle zakelijke kredieten in de portefeuille worden periodiek en op individuele basis beoordeeld. De frequentie van de beoordeling hangt af van de kredietwaardigheid van de debiteur, omvang van de uitstaande kredieten en de markt waarop de debiteur actief is.

Voor de achterstallige betalingen van debiteuren geldt dat deze worden besproken (en zo nodig van actie voorzien) in de kredietcommissie van de desbetreffende vestiging. Debiteuren waarbij getwijfeld wordt aan de continuïteit van het kernbedrijf en/of die langdurig in verzuim zijn bij het voldoen van de overeengekomen rente- en aflossingstermijnen vallen in de categorie dubieuze debiteuren en zullen intensief worden gevolgd. Er worden voorzieningen voor dubieuze debiteuren getroffen op basis van het verschil tussen het totaalbedrag van het uitstaande obligo van de debiteur bij Triodos Bank en de toekomstige verwachte kasstromen verdisconteerd tegen het originele rentepercentage van het contract. In 2012 bedroegen de nettotoevoegingen aan de voorziening dubieuze debiteuren, uitgedrukt in een percentage van de gemiddelde kredietportefeuille, 0,67% (2011: 0,63%). Het totaal van de voorzieningen per ultimo jaar in relatie tot de uitstaande kredieten bedraagt 1,7% (2011: 1,3%).

Het kredietrisico wordt eens per maand gemeld aan de Kredietcommissie van de Directie, en eens per kwartaal aan de Raad van Commissarissen.

Overheden en financiële instellingen

Gelden die niet worden belegd in kredieten aan klanten worden voor liquiditeitsdoeleinden belegd in obligaties of geplaatst bij andere banken. Het is beleid van Triodos Bank om te beleggen in het land waar het geld is verdiend. De Directie mag van dit beleid afwijken, na overleg met de Asset and Liability Committee. De obligatieportefeuille van Triodos Bank bestaat voornamelijk uit staatsobligaties en door de staat gegarandeerde obligaties. Triodos Bank belegt tevens in een beperkt aantal andere soorten eersteklas obligaties die worden uitgegeven door regionale autoriteiten en financiële instellingen.

Banken worden gekozen op basis van hun kredietwaardigheid en zij worden door de afdeling Research van Triodos Bank beoordeeld op hun duurzaamheidsresultaten. Uitzonderingen zijn mogelijk als het aantal geselecteerde banken in een land niet toereikend is om de liquiditeiten van Triodos Bank te plaatsen. In dat geval zullen kennisgevingstermijnen voor deposito's niet langer zijn dan drie maanden. Alle tegenpartijlimieten voor banken worden verleend door de Directie, na advies te hebben ingewonnen bij de Kredietcommissie van de Directie. Triodos Bank maakt, ter beoordeling van het tegenpartijrisico bij obligaties en financiële instellingen, gebruik van de kredietbeoordelingen van Fitch en/of Moody's, indien beschikbaar.

Risicogewogen waarde

Een overzicht van de kredietrisicopositie binnen Triodos Bank, op basis van risicogewogen activa, buiten-balansposten en derivaten, is te lezen in de volgende tabellen die zijn onderverdeeld aan de hand van de volgende criteria: uitzettingscategorie, sector en land.

Risicogewogen waarde per uitzettingscategorie (vermogensklasse)

2012	Netto waarde uitzetting	Kredietrisico- vermindering	Volledig aangepaste uitzetting	Risico- gewogen waarde
Uitzettingscategorie:				
Centrale overheden en centrale banken	1.001.159	201.111	1.202.270	–
Regionale en lokale overheden	277.989	45.713	323.702	335
Banken	836.603	-35.342	801.261	176.490
Ondernemingen	2.371.288	-169.468	2.201.820	1.895.790
Particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen	105.163	-28.760	76.403	44.638
Gedekt door onroerend goed	1.241.654	-3.513	1.238.141	871.732
Achterstallige posten	59.828	-9.741	50.087	67.728
Overige posten	70.639	–	70.639	70.639
Totaal	5.964.323	–	5.964.323	3.127.352
Waarvan:				
Activa	5.271.217	–	5.271.217	2.827.869
Buiten-balansposten	667.820	–	667.820	282.258
Derivaten	25.286	–	25.286	17.225
Totaal	5.964.323	–	5.964.323	3.127.352

2011	Netto waarde uitzetting	Kredietrisico- vermindering	Volledig aangepaste uitzetting	Risico- gewogen waarde
Uitzettingscategorie:				
Centrale overheden en centrale banken	527.857	221.763	749.620	–
Regionale en lokale overheden	246.879	40.171	287.050	95
Banken	786.344	-80.758	705.586	146.450
Ondernemingen	2.292.452	-144.735	2.147.717	1.796.730
Particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen	94.696	-21.619	73.077	45.230
Gedekt door onroerend goed	1.002.045	-4.741	997.304	721.764
Achterstallige posten	54.811	-10.081	44.730	59.037
Overige posten	65.433	–	65.433	65.433
Totaal	5.070.517	–	5.070.517	2.834.739
Waarvan:				
Activa	4.276.216	–	4.276.216	2.479.346
Buiten-balansposten	765.508	–	765.508	333.408
Derivaten	28.793	–	28.793	21.985
Totaal	5.070.517	–	5.070.517	2.834.739

De netto waarde van de uitzettingen is de som van:

- Activa, exclusief immateriële activa, exclusief disagio achtergestelde schulden (opgenomen onder overlopende activa) en na aftrek van disagio van obligaties (opgenomen onder de overlopende passiva);
- Buiten-balansposten, bestaande uit voorwaardelijke schulden en onherroepelijke faciliteiten;
- Derivaten, gewaardeerd tegen het kredietequivalent, dat is gebaseerd op de extra kosten of de gederfde opbrengst van een vervangende transactie in het geval dat de tegenpartij niet aan haar verplichtingen voldoet.

Kredietrisicovermindering betreft ontvangen onderpand (garanties en verpanding van toevertrouwde middelen). Hierdoor verschuift het kredietrisico van de uitzettingscategorie van de directe tegenpartij naar de uitzettingsklasse van de partij die het onderpand heeft verstrekt. Dit leidt tot de volledig aangepaste uitzetting voor elke uitzettingscategorie.

De risicogewogen waarde wordt berekend door de volledig aangepaste uitzetting te vermenigvuldigen met het risicogewicht en de conversiefactor. De definitie van de uitzettingscategorieën, de risicogewichten en conversiefactoren staan in de Basel II-richtlijnen.

Risicogewichten zijn afhankelijk van de uitzettingscategorie en de kredietwaardigheid van de directe tegenpartij of van de partij die het onderpand verstrekt. De risicogewichten per uitzettingscategorie van Triodos Bank zijn in lijn met de regels van Basel II:

- Centrale overheden en centrale banken: 0%;
- Regionale en lokale overheden: 0% voor Nederlandse overheden, 20% voor buitenlandse overheden; het percentage hangt af van nationale wetgeving;
- Publiekrechtelijke lichamen: 100%;
- Banken: 0% voor uitzettingen gedekt door verpanding van uitzettingen van Triodos Bank; 20% of 50% voor uitzettingen van of gegarandeerd door andere banken, afhankelijk van de oorspronkelijke looptijd van de uitzetting;
- Ondernemingen: 100%;
- Particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen: 75% of 100%;

- Gedekt door onroerend goed: 35% voor uitzettingen gedekt door particulier onroerend goed, 50% of 100% voor uitzettingen gedekt door zakelijk onroerend goed;
- Achterstallige posten: 50% of 100% voor uitzettingen gedekt door particulier onroerend goed; 100% of 150% voor overige uitzettingen; het percentage hangt af van het bedrag van de gevormde voorzieningen voor dubieuze debiteuren;
- Overige posten (deelnemingen, onroerende zaken en bedrijfsmiddelen en overige activa zonder tegenpartij): 100%.

Conversiefactoren gelden alleen voor buitenbalansposten. De conversiefactoren van Triodos Bank zijn:

- Voorwaardelijke schulden: 0,5 of 1,0, afhankelijk van de aard van de verstrekte garantie;
- Onherroepelijke faciliteiten: 0,2 of 0,5, afhankelijk van de oorspronkelijke looptijd van de kredietfaciliteit.

Risicogewogen waarde per sector

2012	Netto waarde uitzetting	%	Risicogewogen waarde	Gemiddeld risicogewicht	
				%	%
Banken en financiële intermediairs	1.353.300	23	260.551	8	19
Basismaterialen	15.855	–	14.508	–	92
Bouwnijverheid en infrastructurele werken	1.364	–	802	–	59
Consumentenproducten (non-food)	6.013	–	3.987	–	66
Detailhandel	22.732	–	17.439	1	77
Dienstverlening	415.164	7	333.201	11	80
Gezondheidszorg en sociale zorg	481.333	8	365.334	12	76
Landbouw, veeteelt en visserij	114.975	2	107.097	4	93
Media	23.042	–	14.461	–	63
Nutsbedrijven	1.197.395	20	1.064.418	34	89
Overheid	835.018	14	–	–	–
Particulieren	226.003	4	93.651	3	41
Technologie	474	–	474	–	100
Toerisme en vrije tijd	100.732	2	91.993	3	91
Transport en logistiek	11.358	–	10.321	–	91
Vastgoed	582.795	10	346.807	11	60
Verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen	501	–	501	–	100
Voedingsmiddelen en dranken	70.938	1	64.715	2	91
Overige sectoren	505.331	9	337.092	11	67
Totaal	5.964.323	100	3.127.352	100	52

Risicogewogen waarde per sector

2011	Netto waarde uitzetting	%	Risicogewogen waarde	Gemiddeld risicogewicht	
				%	%
Banken en financiële intermediairs	990.203	20	247.372	9	25
Basismaterialen	19.008	–	18.419	1	97
Bouwnijverheid en infrastructurele werken	1.412	–	667	–	47
Consumentenproducten (non-food)	7.700	–	5.216	–	68
Detailhandel	25.694	1	21.559	1	84
Dienstverlening	404.536	8	317.095	11	78
Gezondheidszorg en sociale zorg	418.985	8	316.535	11	76
Landbouw, veeteelt en visserij	121.764	2	110.141	4	90
Media	6.908	–	5.175	–	75
Nutsbedrijven	1.130.142	22	997.220	35	88
Openbaar bestuur	675.531	13	–	–	–
Particulieren	184.812	4	82.930	3	45
Technologie	–	–	–	–	–
Toerisme en vrije tijd	93.667	2	81.307	3	87
Transport en logistiek	9.941	–	9.464	–	95
Vastgoed	509.241	10	294.320	11	58
Verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen	501	–	501	–	100
Voedingsmiddelen en dranken	74.084	2	62.014	2	84
Overige sectoren	396.388	8	264.804	9	67
Totaal	5.070.517	100	2.834.739	100	56

De sectoren zijn gedefinieerd in de Basel II-richtlijnen. De risicogewogen waarde wordt toegerekend aan de sector van de directe tegenpartij.

Risicogewogen waarde per land

2012	Netto waarde uitzetting	%	Risicogewogen waarde	Gemiddeld risicogewicht	
				%	%
Australië	800	–	800	–	100
België	1.237.252	21	596.477	19	48
Denemarken	6.764	–	5.489	–	81
Frankrijk	199.690	3	169.159	5	85
Duitsland	226.595	4	177.382	6	78
Ierland	57.943	1	56.925	2	98
Italië	3.155	–	3.155	–	100
Luxemburg	5.448	–	5.377	–	99
Nederland	2.479.701	42	928.107	30	37
Noorwegen	142	–	138	–	98
Spanje	911.357	15	685.229	22	75
Zweden	58	–	54	–	93
Verenigd Koninkrijk	835.396	14	499.051	16	60
Verenigde Staten	4	–	1	–	38
Overige landen	18	–	8	–	44
Totaal	5.964.323	100	3.127.352	100	52

Risicogewogen waarde per land

2011	Netto waarde uitzetting	%	Risicogewogen waarde	Gemiddeld risicogewicht	
				%	%
Australië	808	–	808	–	100
België	1.088.326	21	545.694	19	50
Denemarken	7.105	–	5.829	–	82
Frankrijk	129.468	3	101.794	4	79
Duitsland	234.065	5	173.746	6	74
Ierland	61.090	1	58.859	2	96
Italië	3.394	–	3.394	–	100
Luxemburg	5.871	–	5.798	–	99
Nederland	2.075.951	41	865.454	31	42
Noorwegen	132	–	131	–	99
Spanje	653.036	13	572.284	20	88
Zweden	54	–	50	–	93
Verenigd Koninkrijk	809.791	16	499.479	18	62
Verenigde Staten	1.422	–	1.419	–	100
Overige landen	4	–	–	–	–
Totaal	5.070.517	100	2.834.739	100	56

Risicogewogen waarde wordt toegerekend aan het land van de directe tegenpartij.

Looptijd activa per uitzettingscategorie

Onderstaande tabellen geven inzicht in de resterende looptijden van de activa per uitzettingscategorie. De kolom direct opeisbaar en onbepaalde looptijd omvat opgebouwde rente en vergoedingen, voorzieningen voor dubieuze debiteuren en balansposten zonder of met een onbekende looptijd.

2012	Direct opeisbaar en onbepaalde looptijd	Minimaal 2 dagen en korter dan 3 maanden	Minimaal 3 maanden en korter dan 1 jaar	Minimaal 1 jaar en korter dan 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal activa
Centrale overheden en centrale banken	395.736	10.059	73.458	274.030	247.875	1.001.158
Regionale en lokale overheden	2.436	105.000	81.500	39.156	49.000	277.092
Banken	250.495	163.546	175.555	222.954	13.899	826.449
Ondernemingen	77.638	42.243	129.883	545.245	1.013.820	1.808.829
Particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen	4.437	680	2.380	8.672	55.745	71.914
Gedekt door onroerend goed	41.592	13.738	35.835	217.150	846.993	1.155.308
Achterstallige posten	29.367	663	1.790	13.681	14.327	59.828
Overige posten	70.639	–	–	–	–	70.639
Totaal	872.340	335.929	500.401	1.320.888	2.241.659	5.271.217

2011	Direct opeisbaar en onbepaalde looptijd	Minimaal 2 dagen en korter dan 3 maanden	Minimaal 3 maanden en korter dan 1 jaar	Minimaal 1 jaar en korter dan 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal activa
Centrale overheden en centrale banken	63.991	10.000	50.645	300.958	102.263	527.857
Regionale en lokale overheden	1.927	95.000	60.000	45.993	43.959	246.879
Banken	392.912	138.382	192.493	51.858	2.000	777.645
Ondernemingen	77.594	51.291	119.884	460.268	896.119	1.605.156
Particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen	6.097	1.122	2.209	7.830	43.993	61.251
Gedekt door onroerend goed	24.397	6.670	33.009	172.064	701.044	937.184
Achterstallige posten	30.837	535	1.604	10.936	10.899	54.811
Overige posten	65.433	–	–	–	–	65.433
Totaal	663.188	303.000	459.844	1.049.907	1.800.277	4.276.216

Dubieuze en achterstallige vorderingen

Onderstaande tabellen geven inzicht in de dubieuze en achterstallige vorderingen per sector en land. Dubieuze vorderingen zijn kredieten die naar verwachting niet volledig zullen worden terugbetaald in overeenstemming met de oorspronkelijke leningovereenkomst. Er worden voorzieningen voor dubieuze debiteuren getroffen voor het verschil tussen toekomstige verwachte kasstromen contant gemaakt tegen het originele rentepercentage van het contract en het totaalbedrag van het uitstaand obligo van de debiteur bij Triodos Bank. Achterstallige vorderingen zijn kredieten die meer dan 90 dagen openstaan.

Dubieuze en achterstallige vorderingen per sector

2012	Dubieuze vorderingen per ultimo	Voorziening voor dubieuze debiteuren per ultimo	Waarde-aanpassingen gedurende het jaar	Achterstallige vorderingen (excl. dubieuze vorderingen) per ultimo
Basismaterialen	379	235	48	–
Bouwnijverheid en infrastructuur	51	51	12	–
Consumentenproducten (non-food)	507	164	69	–
Detailhandel	685	353	222	79
Dienstverlening	12.888	1.847	915	1.597
Gezondheidszorg en sociale zorg	20.883	4.306	2.580	13.899
Landbouw, veeteelt en visserij	24.043	9.496	2.880	6.949
Media	70	70	29	790
Nutsbedrijven	38.097	28.261	11.988	2.462
Particulieren	–	–	–	7
Toerisme en vrije tijd	12.249	4.802	262	787
Transport en logistiek	56	32	-17	–
Vastgoed	2.057	469	415	93
Voedingsmiddelen en dranken	4.466	1.619	771	8.525
Overige sectoren	14.205	4.454	737	1.528
Totaal	130.636	56.159	20.911	36.716

2011	Dubieuze vorderingen per ultimo	Voorziening voor dubieuze debiteuren per ultimo	Waardeaanpassingen gedurende het jaar	Achterstallige vorderingen (excl. dubieuze vorderingen) per ultimo
Basismaterialen	225	185	-895	-
Bouwnijverheid en infrastructuur	87	74	52	51
Consumentenproducten (non-food)	316	93	97	-
Detailhandel	824	502	-28	48
Dienstverlening	12.254	1.276	144	2.436
Gezondheidszorg en sociale zorg	11.571	1.561	1.045	15.591
Landbouw, veeteelt en visserij	22.921	6.417	2.474	7.251
Media	111	82	-	70
Nutsbedrijven	29.764	16.171	6.973	1.566
Particulieren	-	-	-	105
Toerisme en vrije tijd	10.574	4.703	3.082	2.668
Transport en logistiek	51	45	-	-
Vastgoed	2.096	57	11	-
Voedingsmiddelen en dranken	1.912	859	442	4.225
Overige sectoren	11.348	4.558	2.404	1.467
Totaal	104.054	36.583	15.801	35.478

Dubieuze en achterstallige vorderingen per land

2012	Dubieuze vorderingen per ultimo	Voorziening voor dubieuze debiteuren per ultimo	Waarde-aanpassingen gedurende het jaar	Achterstallige vorderingen (excl. dubieuze vorderingen) per ultimo
België	26.014	16.082	3.218	293
Frankrijk	–	–	–	–
Duitsland	7.371	2.249	889	17.490
Ierland	714	370	89	1.084
Nederland	72.797	30.241	14.294	4.476
Spanje	16.578	3.819	1.520	10.115
Verenigd Koninkrijk	7.162	3.398	901	3.258
Totaal	130.636	56.159	20.911	36.716

2011	Dubieuze vorderingen per ultimo	Voorziening voor dubieuze debiteuren per ultimo	Waarde-aanpassingen gedurende het jaar	Achterstallige vorderingen (excl. dubieuze vorderingen) per ultimo
België	20.888	13.424	5.798	1.066
Frankrijk	–	–	–	1
Duitsland	5.951	1.248	775	11.681
Ierland	800	380	-18	1.455
Nederland	59.741	16.744	7.765	2.562
Spanje	9.289	2.129	518	15.131
Verenigd Koninkrijk	7.385	2.658	963	3.582
Totaal	104.054	36.583	15.801	35.478

Operationeel risico

Triodos Bank loopt in haar bedrijfsvoering operationele risico's. Het operationele risico heeft betrekking op de kans dat Triodos Bank schade of verlies lijdt als gevolg van inadequate of falende interne processen, systemen, menselijk gedrag of externe gebeurtenissen. Triodos Bank beperkt deze risico's zo veel mogelijk door te zorgen voor duidelijke beleidslijnen, rapportages en procedures voor alle bedrijfsprocessen. Veel beheersmaatregelen zijn ingebed in IT-systemen en vastgelegd in monitoringprocedures en werkinstructies. Opleiding, ervaringsniveau en betrokkenheid van de medewerkers werken hierbij ondersteunend, omdat mensen van essentieel belang zijn voor het succes van het beheersen van risico's.

Het operationele risicokader maakt gebruik van diverse hulpmiddelen en technologieën om risico's op operationeel, tactisch en strategisch niveau vast te stellen, te meten, te beperken en te monitoren.

Bij dit proces wordt rekening gehouden met onze zorgplicht jegens klanten en de inhoudelijke doelstelling van Triodos Bank, zoals de toetsing aan milieucriteria.

Een speciaal onderdeel van het Operationeel Risicomanagement is Informatiebeveiliging en Bedrijfscontinuïteit. Werkzaamheden om risico's te beheersen die aan deze onderwerpen gerelateerd zijn, worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Chief Operating Officer (COO).

De Basic Indicator Approach wordt gebruikt voor de kapitaalberekening van operationeel risico, conform Basel II. Het operationele risicokader is conform de beginselen genoemd in de Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk (Deugdelijke Praktijken voor het Beheer van en Toezicht op Operationeel Risico). Deze deugdelijke praktijken geven richtlijnen voor de kwalitatieve implementatie van operationeel risicomanagement en worden aanbevolen door de Bank of International Settlements.

In 2012 heeft Triodos Bank geen substantiële verliezen geleden.

Valutarisico

Valutarisico is het huidige of toekomstige risico dat resultaten en kapitaal nadelige gevolgen ondervinden van schommelingen in valutawisselkoersen. De basisvaluta van Triodos Bank is de euro. De balans en winst- en verliesrekening van de vestiging in het Verenigd Koninkrijk luiden in Engelse ponden (GBP).

Valutakoersverschillen die ontstaan bij herrekening van de balans van de vestiging in het Verenigd Koninkrijk zijn verantwoord als afdekking van een netto-investering in een buitenlandse business eenheid en worden rechtstreeks verantwoord in het eigen vermogen, in de wettelijke reserve omrekeningsverschillen, voor zover de afdekking effectief is.

Het beleid van Triodos Bank is erop gericht netto valutaposities te vermijden, met uitzondering van posities die voortvloeien uit strategische beleggingen. De term valutaposities heeft voornamelijk betrekking op valutaderivaten voor Triodos Investment Funds die bijna volledig zijn afgedekt.

Het valutarisico wordt dagelijks gemonitord en maandelijks besproken in de Asset and Liability Committee. Limieten worden vastgesteld door de Directie op basis van een voorstel van de Asset and Liability Committee.

Vreemde valutapositie

Onderstaande tabel geeft inzicht in de valutapositie van Triodos Bank per 31 december in duizenden euro's.

2012	Contante positie Debet	Contante positie Credit	Termijn positie Debet	Termijn positie Credit	Netto positie Debet	Netto positie Credit
GBP	708.364	707.794	–	–	570	–
USD	5.581	259	214.740	214.727	5.335	–
NOK	136	–	–	–	136	–
PEN	–	–	12.115	12.115	–	–
ZAR	–	–	926	926	–	–
AUD	801	–	–	551	250	–
ARS	–	–	290	290	–	–
SEK	52	–	–	–	52	–
Totaal	714.934	708.053	228.071	228.609	6.343	–

Netto open valutapositie (totaal van nettoposities debet en credit): 6.343

2011	Contante positie Debet	Contante positie Credit	Termijn positie Debet	Termijn positie Credit	Netto positie Debet	Netto positie Credit
GBP	552.479	552.438	–	–	41	–
USD	4.372	334	192.547	192.573	4.012	–
MXN	–	–	877	877	–	–
NOK	129	–	–	–	129	–
KES	–	–	2.198	2.198	–	–
PEN	–	–	11.329	11.329	–	–
ZAR	–	–	718	718	–	–
DKK	1	–	–	–	1	–
AUD	808	–	–	550	258	–
ARS	–	–	337	337	–	–
SEK	48	–	–	–	48	–
Totaal	557.837	552.772	208.006	208.582	4.489	–

Netto open valutapositie (totaal van nettoposities debet en credit): 4.489

Renterisico

Renterisico is het huidige en toekomstige risico dat resultaten en/of kapitaal negatieve gevolgen ondervinden van wijzigingen in de rentevoet op de financiële markten. Dit risico is inherent aan het bankbedrijf.

Triodos Bank hanteert diverse indicatoren voor de meting van het renterisico. De renterisicopositie wordt maandelijks gemonitord in de Asset and Liability Committee. Het renterisico wordt beheerst met een renterisicomodel aan de hand van richtlijnen en limieten, en door het uitvoeren van diverse stressscenario's voor renterisico. Limieten worden vastgesteld door de Directie op basis van een voorstel van de Asset and Liability Committee.

Overzicht van renterisico-indicatoren:

- Earnings at Risk: een kortetermijn indicator, waaruit de gevolgen van een geleidelijke renteschok van plus of minus 2% (200 basispunten) voor de rentebaten van Triodos Bank voor een periode van een jaar blijken.
- Economic Value of Equity at Risk: een langetermijn indicator die de wijziging van de Economic Value of Equity (de netto contante waarde van de kasstromen van alle activa en passiva) vertegenwoordigt bij een renteschok van plus of minus 2% (200 basispunten).
- Outlier Criterion: de Economic Value of Equity at Risk in % van het Toetsingsvermogen.
- Cushion: hieruit blijkt het verschil tussen de Economic Value of Equity en het Toetsingsvermogen.
- Modified Duration of Equity: een indicator waaruit de gevoeligheid van de Economic Value of Equity blijkt bij een rentewijziging van 1%.

Overzicht van door Triodos Bank gehanteerde renterisico-indicatoren per ultimo voor alle valuta

Basiscasus weerspiegelt de verwachte resultaten met betrekking tot Rentebaten en Economic Value of Equity in een ongewijzigd renteklimaat.

2012	Basiscasus	Stijgende rentevoet (+200 bp)		Dalende rentevoet (-200 bp)	
Bedragen in miljoenen		in %		in %	
Toetsingsvermogen	EUR 537				
Earnings at Risk 1 jaar	EUR 125	EUR +17	+13,5%	EUR -4	-3,3%
Economic Value of Equity at Risk	EUR 672	EUR -45	-6,7%	EUR -6	-0,9%
Outlier Criterion			8,4%		8,4%
Cushion	EUR 134	EUR 89		EUR 128	
Modified Duration of Equity	3,0	3,3		7,4	

2011	Basiscasus	Stijgende rentevoet (+200 bp)		Dalende rentevoet (-200 bp)	
Bedragen in miljoenen		in %		in %	
Toetsingsvermogen	EUR 438				
Earnings at Risk 1 jaar	EUR 106	EUR +10	+9,0%	EUR -4	-4,2%
Economic Value of Equity at Risk	EUR 602	EUR -36	-6,0%	EUR +25	+4,1%
Outlier Criterion			8,2%		8,2%
Cushion	EUR 165	EUR 129		EUR 190	
Modified Duration of Equity	3,3	3,5		3,5	

De berekeningen voor deze indicatoren zijn gebaseerd op looptijden van rentepercentages. Spaarrekeningen en rekeningen-courant hebben echter een niet-gedefinieerde rentelooptijd. Er is een kwantitatief onderzoek uitgevoerd naar de rentegevoeligheid van onze spaarrekeningen en rekeningen-courant. De uitkomst van dit onderzoek wordt gebruikt bij de berekeningen van het renterisico.

Met het model dat wordt gebruikt voor de beheersing van renterisico's van spaarrekeningen en rekeningen-courant kunnen toekomstige volumes en rentepercentages worden voorspeld op basis van historische gegevens, waarbij rekening wordt gehouden met het statistisch belang van die gegevens. In het model wordt de relatie tussen rentepercentages voor klanten gecombineerd met marktrentepercentages en uitstroomvoorspellingen.

Resterende rentelooptijd van financiële instrumenten

Onderstaande tabel geeft inzicht in de resterende contractuele rentelooptijd van de financiële instrumenten per 31 december.

2012	Variabel percentage	<= 3 maanden	<= 1 jaar	<= 5 jaar	>= 5 jaar	Totaal
Rentedragende activa						
Kasmiddelen	380.497	–	–	–	–	380.497
Overheidspapier	–	–	–	–	–	–
Banken	243.121	163.546	153.500	1.000	–	561.167
Kredieten	680.848	431.387	472.551	908.810	791.763	3.285.359
Rentedragende waardepap.	–	110.058	106.513	437.640	264.774	918.985
Totaal	1.304.466	704.991	732.564	1.347.450	1.056.537	5.146.008
Rentedragende schulden						
Banken	919	1.879	2.956	20.527	36.518	62.799
Toevertrouwde middelen	15.964	768.716	1.225.822	1.625.260	934.265	4.570.027
Achtergestelde schulden	–	–	–	5.283	–	5.283
Totaal	16.883	770.595	1.228.778	1.651.070	970.783	4.638.109

2011	Variabel percentage	<= 3 maanden	<= 1 jaar	<= 5 jaar	>= 5 jaar	Totaal
Rentedragende activa						
Kasmiddelen	51.631	–	–	–	–	51.631
Overheidspapier	–	10.000	5.000	–	–	15.000
Banken	384.767	131.382	152.500	2.000	–	670.649
Kredieten	697.597	332.610	394.902	768.767	638.436	2.832.312
Rentedragende waardepap.	–	11.999	65.638	396.310	112.222	586.169
Totaal	1.133.995	485.991	618.040	1.167.077	750.658	4.155.761
Rentedragende schulden						
Banken	855	1.268	1.307	10.087	21.385	34.902
Toevertrouwde middelen	114	677.879	1.005.762	1.274.089	752.055	3.709.899
Achtergestelde schulden	–	–	–	15.239	–	15.239
Totaal	969	679.147	1.007.069	1.299.415	773.440	3.760.040

Toelichting:

In deze tabel zijn alleen rentedragende activa en passiva opgenomen, wat leidt tot verschillen met de balanscijfers.

Rentedragende waardepapieren en achtergestelde schulden worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde inclusief agio op obligaties en na aftrek van disagio.

Voor toevertrouwde middelen zonder vaste rentelooptijd wordt de uitkomst van het bovengenoemde kwantitatieve model voor spaarrekeningen en rekeningen-courant gebruikt.

Alle overige rentedragende activa en passiva zijn verantwoord als activa en passiva met een variabele rente of zijn in de vervalkalender opgenomen op basis van hun resterende contractuele rentelooptijd.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Triodos Bank haar betalingsverplichtingen jegens haar klanten en wederpartijen op enig moment niet na kan komen zonder onacceptabele verliezen te lijden.

Spaarrekeningen en deposito's van klanten worden aangetrokken ter financiering van de kredietverlening door Triodos Bank. Het surplus wordt in eerste instantie ondergebracht bij de ECB, financiële instellingen of belegd in obligaties. Triodos Bank heeft een sterke liquiditeitspositie en wordt volledig in haar kapitaal voorzien door tegoeden van particulieren en kleine en middelgrote ondernemingen. Hierdoor hoeft Triodos Bank voor haar kapitaalvoorziening geen beroep te doen op de grootzakelijke geld- en kapitaalmarkten en hebben de liquiditeit en financieringspositie van Triodos Bank geen directe gevolgen ondervonden van de problemen waarvoor de grootzakelijke markt zich sinds het begin van de financiële crisis geplaatst zag. Triodos Bank beoordeelt haar liquiditeitspositie regelmatig door het uitvoeren van stresstests. De uitkomsten van deze stresstests waren in 2012 bevredigend. Maatregelen die moeten worden genomen om onze liquiditeitspositie te beoordelen in geval van een toekomstige liquiditeitscrisis zijn opgenomen in een Liquidity Contingency Plan.

Wekelijks wordt verslag aan de CFO uitgebracht over de gedetailleerde liquiditeitspositie per vestiging. Elke maand rapporteert de Asset and Liability Committee inzake de liquiditeitsratio's in verband met de Basel III-eisen:

- De Liquidity Coverage Ratio (LCR): de LCR dient om een toereikend niveau te garanderen van onbezwaarde, eersteklas activa die kunnen worden omgezet in contanten om onder een door regelgevende instanties vastgesteld stressscenario voor acute liquiditeit gedurende een periode van 30 dagen aan de liquiditeitsbehoeften te voldoen.
- De Net Stable Funding Ratio (NSFR) geeft de relatie aan tussen de beschikbare stabiele financiering op lange termijn en de benodigde stabiele financiering op lange termijn voortvloeiend uit de liquiditeitsprofielen van activa en buiten-balansposten.

Deze ratio's zijn wel conform de Basel III-richtlijnen, maar nog niet verplicht gesteld door de regelgevende instanties. Begin 2013 heeft de Basel-commissie informatie inzake wijzigingen in de LCR gepubliceerd. De minimum LCR zou in 2015 60% moeten zijn en met 10 procentpunten per jaar moeten stijgen om in 2019 op 100% uit te komen. De gepubliceerde LCR-cijfers van 2012 zijn niet gebaseerd op de gewijzigde LCR-regels, maar op de formats en gedetailleerde LCR-regels van De Nederlandsche Bank per ultimo 2012. De Basel-commissie heeft geen wijzigingen in NSFR-methode gepubliceerd. De minimum NSFR-standaarden zullen vóór 2018 worden vastgesteld. Gezien het belang van deze twee ratio's voor de veerkracht van de banksector heeft Triodos Bank deze indicatoren reeds verwerkt in haar interne verslaglegging en meting van het liquiditeitsrisico.

Liquidity Coverage Ratio

Bedragen in miljoenen euro's	2012 Totaal bedrag	2012 Gewogen bedrag	2011 Totaal bedrag	2011 Gewogen bedrag
Aanwezige eersteklas liquide activa:				
Totaal aanwezige eersteklas liquide activa	1.021	1.021	502	502
Totale uitstroom kasmiddelen	5.116	715	4.429	684
Totale instroom kasmiddelen	458	416	539	516
Plafond instroom kasmiddelen		536		513
Netto uitstroom kasmiddelen		299		171
Liquidity Coverage Ratio		342%		294%

De Netto-uitstroom van kasmiddelen moet worden gedekt door de aanwezige eersteklas liquide activa; de ratio moet dus ten minste 100% zijn.

Net Stable Funding Ratio

Bedragen in miljoenen euro's	2012 Total amount	2012 Weighted amount	2011 Total amount	2011 Weighted amount
Totaal aanwezige stabiele funding	5.255	4.312	4.238	3.450
Totaal vereiste stabiele funding	5.987	3.359	5.056	2.791
Net Stable Funding Ratio		128%		124%

De Net Stable Funding Ratio dient ten minste 100% te zijn. Dit betekent dat de vereiste stabiele funding moet worden gedekt door de aanwezige stabiele funding.

Juridisch en compliancerisico

Triodos Bank kent interne beleidsregels en procedures die waarborgen dat haar bedrijfsvoering plaatsvindt overeenkomstig relevante wet- en regelgeving inzake klanten en zakelijke partners. Daarnaast voert de afdeling Compliance onafhankelijk toezicht uit op de mate waarin Triodos Bank haar eigen regels en procedures naleeft. De externe aspecten van de afdeling Compliance hebben voornamelijk betrekking op het accepteren van nieuwe klanten, het monitoren van financiële transacties en het voorkomen van witwaspraktijken. De interne aspecten betreffen voornamelijk het controleren van privé-transacties van medewerkers, het voorkomen en zo nodig transparant beheren van tegenstrijdige belangen en het afschermen van vertrouwelijke informatie. Triodos Bank heeft een Europees complianceteam dat wordt geleid vanuit haar hoofdkantoor te Zeist. Bij iedere vestiging zijn compliancemedewerkers werkzaam. De afdeling Compliance rapporteert rechtstreeks aan de Directie.

In 2012 zijn er geen significante incidenten geweest op het gebied van compliance en integriteit. Triodos Bank is niet betrokken geweest bij noemenswaardige gerechtelijke procedures of sancties die samenhangen met het niet nakomen van wet- en regelgeving op het gebied van financieel toezicht, corruptie, reclame-uitingen, mededinging, privacy of productaansprakelijkheid.

Strategisch en reputatierisico

Triodos Bank is een bank met een duidelijk omschreven missie die voortvloeit uit haar statuten en die werkt vanuit de waarden zoals beschreven in de business principles. Binnen de organisatie wordt veel geïnvesteerd in opleiding, bewustwording en betrokkenheid van medewerkers bij de thema's en principes die Triodos Bank centraal stelt. De reputatie van Triodos Bank is een strategische pijler, want het vertrouwen in Triodos Bank is van wezenlijk belang voor een goede dienstverlening. Eventuele risico's voor de bank worden derhalve zeer zorgvuldig beheerst. Centraal bij de reputatie van Triodos Bank staat de daad bij het woord voegen ('Walk the talk'). Dit houdt onder andere in het opleiden van medewerkers, het zo transparant mogelijk verantwoording afleggen over alle daaraan gerelateerde activiteiten, en het zorgvuldig selecteren van samenwerkingspartners. In geval van calamiteiten zorgt Triodos Bank voor tijdige en juiste informatie en communiceert zij hier actief over.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2012

voor winstverdeling in duizenden euro's	Verwijzingen*	31.12.2012	31.12.2011
Activa			
Kasmiddelen		380.497	51.631
Overheidspapier		–	15.000
Bankiers	31	559.545	668.243
Kredieten		3.253.359	2.800.818
Rentedragende waardepapieren		896.530	573.096
Aandelen	32	4	4
Deelnemingen	33	28.607	24.175
Immateriële vaste activa	34	9.508	10.449
Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen	35	20.478	19.074
Overige activa		57.435	32.694
Overlopende activa		82.337	68.748
Totaal activa		5.288.300	4.263.932
Passiva			
Bankiers		62.799	34.902
Toevertrouwde middelen	36	4.595.562	3.708.575
Overige schulden		9.845	7.266
Overlopende passiva		49.228	46.510
Voorzieningen	37	297	213
		4.717.731	3.797.466
Achtergestelde schulden		5.300	15.300
Kapitaal	38	375.881	305.688
Agioreserve	39	101.656	76.234
Herwaarderingsreserve	40	8	49
Wettelijke reserve	41	6.031	7.024
Overige reserves	42	59.067	44.847
Onverdeelde winst		22.626	17.324
Eigen vermogen		565.269	451.166
Totaal passiva		5.288.300	4.263.932

	31.12.2012	31.12.2011
Voorwaardelijke schulden	60.860	64.542
Onherroepelijke faciliteiten	606.960	700.966
	667.820	765.508

* De verwijzingen hebben betrekking op de toelichting die begint op pagina 126. Deze vormt een integraal onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening.

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2012

in duizenden euro's	2012	2011
Resultaat deelnemingen na belastingen	4.832	4.673
Overig resultaat na belastingen	17.794	12.651
Nettowinst	22.626	17.324

Vennootschappelijk mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2012

in duizenden euro's	Aandelen- kapitaal	Agio
Eigen vermogen per 1 januari 2011	249.352	57.566
Uitbreiding aandelenkapitaal	51.619	23.385
Stockdividend	4.717	-4.717
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen		
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen		
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves		
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend		
Dividend niet in contanten uitgekeerd		
Overboeking naar wettelijke reserve ontwikkelingskosten		
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen		
Resultaat boekjaar		
Eigen vermogen per 31 december 2011	305,688	76,234
Uitbreiding aandelenkapitaal	64.540	31.075
Stockdividend	5.653	-5.653
Herwaardering vastgoed, bedrijfsmiddelen en deelneming na belastingen		
Koersresultaat bedrijfsuitoefening in het buitenland na belastingen		
Winstverdeling vorig boekjaar, toevoeging aan de overige reserves		
Winstverdeling vorig boekjaar, dividend		
Dividend niet in contanten uitgekeerd		
Aan de vennootschap vervallen dividend		
Overboeking naar wettelijke reserve ontwikkelingskosten		
In- of verkoop eigen certificaten van aandelen		
Resultaat boekjaar		
Eigen vermogen per 31 december 2012	375.881	101.656

Herwaarderings- reserve	Wettelijke reserve	Overige reserve	Onverdeelde winst	Totaal eigen vermogen
59	7.867	35.763	11.509	362.116
				75.004
				-
-10				-10
	52			52
		1.566	-1.566	-
			-9.943	-9.943
		6.623		6.623
	-895	895		-
		-		-
			17.324	17.324
49	7.024	44.847	17.324	451.166
				95.615
				-
-41				-41
	-151			-151
		5.217	-5.217	-
			-12.107	-12.107
		8.158		8.158
		2		2
	-842	842		-
		1		1
			22.626	22.626
8	6.031	59.067	22.626	565.269

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

in duizenden euro's

Algemeen

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gelijk aan de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening.

Conform artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek bevat de vennootschappelijke winst- en verliesrekening uitsluitend een uitsplitsing van het nettoresultaat in resultaat uit deelnemingen en overig resultaat.

Voor niet in de toelichting opgenomen posten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Activa

31. Bankiers

	2012	2011
Direct opeisbare tegoeden bij banken	241.499	382.361
Deposito's bij banken	318.046	285.882
	559.545	668.243

De direct opeisbare tegoeden staan ter vrije beschikking.

32. Aandelen

	2012	2011
S.W.I.F.T. SCRL	3	3
SEPA Biogasanlage Hattingen GmbH	1	1
	4	4

Het verloop van de aandelen is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	4	3
Aanschaf	–	1
Verkopen	–	–
Balanswaarde per 31 december	4	4

33. Deelnemingen

	2012	2011
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	19.801	20.076
Overige deelnemingen	8.806	4.099
	28.607	24.175

Dit betreft verworven kapitaalbelangen welke duurzaam voor de bedrijfsuitoefening worden aangehouden. Het overzicht van kapitaalbelangen conform artikel 2:379 van het Burgerlijk Wetboek is opgenomen in de grondslagen voor consolidatie in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	24.175	27.388
Verwervingen	1.519	475
Nieuw opgerichte entiteiten	18	-
Uitbreiding kapitaal	2.919	133
Resultaat deelnemingen	4.832	4.673
Overboeking van of naar voorziening negatief eigen vermogen deelnemingen	-33	-34
Uitgekeerd dividend	-4.340	-4.100
Herwaardering	142	-117
Terugbetaling op aandelen	-472	-4.295
Verkoop	-2	-
Koersresultaten vreemde valuta	-151	52
Balanswaarde per 31 december	28.607	24.175

34. Immateriële vaste activa

	2012	2011
Betaalde goodwill	183	282
Ontwikkelingskosten voor informatiesystemen	8.362	9.488
Computersoftware	963	679
	9.508	10.449

Betaalde goodwill

De betaalde goodwill betreft de goodwill die Triodos Bank in 2004, 2005 en in 2009 aan Triodos Investments España heeft betaald voor de afkoop van het winstrecht van de Spaanse vestiging.

Het verloop van de betaalde goodwill is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	788	788
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-506	-407
Balanswaarde per 1 januari	282	381
Aanschaf	-	-
Afschrijvingen	-99	-99
Balanswaarde per 31 december	183	282

Ontwikkelingskosten informatiesystemen

De ontwikkelingskosten informatiesystemen betreffen de ontwikkelingskosten van het nieuwe ICT-banksysteem van de bank.

Het verloop van de ontwikkelingskosten informatiesystemen is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	20.441	19.515
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-10.953	-8.732
Balanswaarde per 1 januari	9.488	10.783
Geactiveerde kosten	1.260	926
Afschrijvingen	-2.386	-2.221
Waardeverminderingen	-	-
Balanswaarde per 31 december	8.362	9.488

35. Onroerende zaken en bedrijfsmiddelen

	2012	2011
Onroerende zaken in eigen gebruik	8.785	8.852
Bedrijfsmiddelen	11.693	10.222
	20.478	19.074

Het verloop van de onroerende zaken in eigen gebruik is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	9.045	8.915
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-193	-127
Balanswaarde per 1 januari	8.852	8.788
Aanschaf	-	130
Afschrijvingen	-67	-66
Balanswaarde per 31 december	8.785	8.852

Het verloop van de bedrijfsmiddelen is als volgt:

	2012	2011
Aanschafwaarde per 1 januari	17.494	14.343
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-7.272	-7.478
Balanswaarde per 1 januari	10.222	6.865
Aanschaf	3.977	5.388
Verkoop *	-46	-71
Afschrijvingen *	-2.524	-2.003
Koersverschillen	64	43
Balanswaarde per 31 december	11.693	10.222

* exclusief desinvestering ad EUR 0,5 miljoen (2011: EUR 2,2 miljoen).

Passiva

36. Toevertrouwde middelen

	2012	2011
Spaargelden	3.322.186	2.685.464
Overige toevertrouwde middelen	1.273.376	1.023.111
	4.595.562	3.708.575

Onder de overige toevertrouwde middelen is een bedrag van EUR 4,2 miljoen (2011: EUR 7,5 miljoen) begrepen aan tegoeden van geconsolideerde deelnemingen.

37. Voorzieningen

	2012	2011
Voorziening voor het negatief vermogen van deelnemingen	134	167
Overige voorzieningen	163	46
	297	213

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	213	230
Dotatie	167	17
Onttrekking	-82	-34
Vrijval	-	-
Koersverschillen	-1	-
Balanswaarde per 31 december	297	213

38. Kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt EUR 1 miljard en is verdeeld in 20 miljoen aandelen met een nominale waarde van EUR 50. Aan het einde van het jaar waren er 7.517.630 aandelen (2011: 6.113.764 aandelen) van elk EUR 50 geplaatst bij en volgestort door Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank.

Op dezelfde datum had Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank eveneens 7.517.630 certificaten (2011: 6.113.764 certificaten) van elk EUR 50 uitgegeven.

Het verloop van het aantal aandelen is als volgt:

	2012	2011
Aantal aandelen per 1 januari	6.113.764	4.987.038
Uitbreiding aandelenkapitaal	1.290.800	1.032.382
Stockdividend	113.066	94.344
Aantal aandelen per 31 december	7.517.630	6.113.764

39. Agioreserve

Onder deze post is opgenomen de agioreserve, gevormd uit stortingen van het kapitaal boven nominaal, onder aftrek van kapitaalbelasting. Het volledige saldo van de agioreserve is fiscaal als zodanig erkend.

40. Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve betreft de niet gerealiseerde waardeveranderingen ten opzichte van de verkrijgingsprijs van de deelnemingen en de onroerende zaken in eigen gebruik.

41. Wettelijke reserve

	2012	2011
Ontwikkelingskosten	9.325	10.167
Omrekeningsverschillen	-3.294	-3.143
	6.031	7.024

Ontwikkelingskosten

Het verloop van de wettelijke reserve voor ontwikkelingskosten is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	10.167	11.062
Overboeking van overige reserve	-842	-895
Balanswaarde per 31 december	9.325	10.167

Omrekeningsverschillen

Het verloop van de wettelijke reserve voor omrekeningsverschillen is als volgt:

	2012	2011
Balanswaarde per 1 januari	-3.143	-3.195
Koersresultaten deelnemingen	-151	52
Balanswaarde per 31 december	-3.294	-3.143

42. Overige reserves

Het verloop van de overige reserves is inclusief de inkoop van eigen certificaten. Ultimo 2012 zijn door Triodos Bank geen eigen certificaten van aandelen ingekocht (2011: nihil).

Accountantskosten

Onderstaande tabel geeft een specificatie van de, ten laste van de in het boekjaar gekomen, honoraria van de accountantsorganisatie KPMG.

2012	KPMG Accountants NV	Overig KPMG netwerk	Totaal KPMG netwerk
Controle van de jaarrekening	284	147	431
Overige controlegerelateerde opdrachten	53	99	152
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	55	55
Andere niet-controlediensten	-	15	15
Totaal	337	316	653

2011	KPMG Accountants NV	Overig KPMG netwerk	Totaal KPMG netwerk
Controle van de jaarrekening	328	140	468
Overige controlegerelateerde opdrachten	37	112	149
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	80	80
Andere niet-controlediensten	18	116	134
Totaal	383	448	831

In de kolom Overig KPMG netwerk staan de honoraria gespecificeerd die door KPMG-onderdelen met uitzondering van KPMG Accountants NV in rekening zijn gebracht.

Zeist, 26 februari 2013

Raad van Commissarissen

David Carrington

Marcos Eguiguren

Marius Frank

Mathieu van den Hoogenband

Jan Lamers

Margot Scheltema, Vice-voorzitter

Hans Voortman, Voorzitter

Carla van der Weerd

* Statutair directeur

Directie

Pierre Aeby*

Peter Blom*, voorzitter

Overige gegevens

Winstverdeling

De winstverdeling is volgens de statuten als volgt geregeld:

Van de winst, zoals deze blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening, zal door de Directie een gedeelte worden aangewend voor het vormen of aanvullen van reserves, voor zover dit wenselijk wordt geacht.

De resterende winst wordt, tenzij de Algemene Vergadering anders beslist, aan de aandeelhouders uitgekeerd.

Alle certificaten van aandelen uitgegeven tot en met 17 mei 2013 zijn dividendgerechtigd over het boekjaar 2012. In de emissiekoers wordt rekening gehouden met de resultaten van Triodos Bank NV.

De voorgestelde winstverdeling is op basis van het aantal uitgegeven certificaten van aandelen per 31 december 2012, verminderd met het aantal door Triodos Bank ingekochte certificaten. Tijdens de Algemene Vergadering van Certificaathouders zal het definitieve voorstel voorgelegd worden.

De voorgestelde winstverdeling (in duizenden euro's) is als volgt:

Nettowinst	22.626
Toevoeging aan de overige reserves	-7.967
<hr/>	
Dividend (EUR 1,95 per certificaat van aandeel)	14.659

Gebeurtenissen na de balansdatum

Op 1 februari 2013 heeft de Minister van Financiën aangekondigd dat de regering in 2014 een eenmalige resolutieheffing van EUR 1 miljard aan de Nederlandse banken zal opleggen. We schatten dat ons aandeel hierin circa EUR 8 miljoen zal bedragen. De ex ante DGS-bijdrage (gepland vanaf 1 juli 2013) zal met twee jaar worden uitgesteld.

Nevenvestigingen

Naast de hoofdvestiging in Nederland heeft Triodos Bank nevenvestigingen in België, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Duitsland.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de algemene vergadering van certificaathouders van Triodos Bank NV.

Verklaring betreffende de jaarrekening

We hebben de in dit rapport op pagina 45 tot en met 133 opgenomen jaarrekening 2012 te Zeist gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2012 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, en voor het opstellen van het Verslag van de Directie, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, inclusief de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening van de vennootschap en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Triodos Bank NV per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b t/m h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist ingevolge Artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 26 februari 2013

KPMG ACCOUNTANTS N.V.
P.A.M. de Wit RA

Bericht van het Bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank

De Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (hierna kortweg het Administratiekantoor) is verantwoordelijk voor het beheer van alle aandelen van Triodos Bank. Tegenover die aandelen staan certificaten van aandelen die door het Administratiekantoor worden uitgegeven. Certificaathouders delen voor 100% in de economische rechten die aan deze aandelen verbonden zijn (zoals het recht op dividend), maar hebben verder geen directe zeggenschap. Die zeggenschap berust bij het Administratiekantoor.

Bij het uitoefenen van zijn stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders hanteert het Bestuur van het Administratiekantoor de volgende principes:

- waarborgen van de missie van Triodos Bank;
- garanderen van de onafhankelijkheid van Triodos Bank;
- zorgen dat de economische belangen van certificaathouders met betrekking tot continuïteit en winstgevendheid, dividendbeleid en de waardeontwikkeling van certificaten van aandelen van Triodos Bank worden behartigd.

Het Bestuur van het Administratiekantoor streeft ernaar de belangen van zijn certificaathouders, zowel van economische aard als betrekking hebbend op de missie, integraal te behartigen. Dit blijkt uit de volgende bepalingen in de administratievoorwaarden van het Administratiekantoor:

Artikel 6

Het Administratiekantoor oefent onafhankelijk het stemrecht uit dat rust op de aandelen die de stichting in haar bezit heeft. Daarbij laat het Administratiekantoor zich leiden door de belangen van de certificaathouders en die van de bank, alsmede door de beginselen die in de doelstellingen van de bank zijn weergegeven.

Voor een overzicht van de in beheer genomen aandelen en uitgegeven certificaten Triodos Bank per 31 december 2012 verwijzen wij u naar pagina 139 van dit jaarverslag.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders 2012

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, die op 25 mei 2012 te Zeist werd gehouden, heeft het Administratiekantoor in zijn rol als enig aandeelhouder van Triodos Bank toegelicht waarom het een bepaalde stem had uitgebracht en hoe het tot bepaalde beslissingen was gekomen. Het Administratiekantoor steunde de volgende voorstellen:

- goedkeuring van de jaarrekening 2011 en de voorgestelde winstbestemming;
- herbenoeming van de heer M. Eguiguren Huerta voor een tweede termijn als lid van de Raad van Commissarissen;
- wijziging van de statuten van Triodos Bank;
- aanpassing van de beloning van de leden van de Raad van Commissarissen;
- verlenen van een machtiging aan de Statutair Directeuren om certificaten van aandelen Triodos Bank te verkrijgen en aandelen uit te geven.

Het Administratiekantoor verleende decharge aan de Statutair Directeuren voor het gevoerde beleid, en aan de Raad van Commissarissen voor het door de raad uitgeoefende toezicht in 2011.

Algemene Vergadering van Certificaathouders

Meer dan 3.000 respondenten hebben op de jaarlijkse enquête onder certificaathouders gereageerd. In de Algemene Vergadering van Certificaathouders, die eveneens op 25 mei 2012 werd gehouden, zijn de resultaten van de enquête gepresenteerd.

De Algemene Vergadering van Certificaathouders steunde de volgende voorstellen:

- herbenoeming van mevrouw M.E. van Boeschoten voor een tweede termijn als lid van het Bestuur van het Administratiekantoor;
- aanpassing van de vergoeding van de leden van het Bestuur van het Administratiekantoor;

- wijzigingen in de administratievoorwaarden (waarbij een meldingsplicht werd ingevoerd voor alle certificaathouders die ten minste 3% van het gehele geplaatste aandelenkapitaal van Triodos Bank vertegenwoordigen).

Tijdens de vergadering werd een discussie gevoerd met de certificaathouders, over de volgende onderwerpen:

- Moet Triodos Bank minder strikt zijn ten aanzien van de duurzame sectoren waarin zij actief is?
- Kunnen kleine en middelgrote organisaties, zoals Triodos Bank, voldoende het verschil maken?
- In welke mate kan Triodos Bank passende risico's nemen en toch een redelijk rendement behalen?

Zowel de Algemene Vergadering van Aandeelhouders als de Algemene Vergadering van Certificaathouders was op internet te volgen, waarbij online deelnemers per e-mail vragen konden stellen en opmerkingen maken.

Vergaderingen en besluiten van het Bestuur van het Administratiekantoor

In 2012 is het Bestuur van het Administratiekantoor vijf keer bijeengekomen en had het Bestuur tevens vier bijeenkomsten met de Statutair Directeuren van Triodos Bank.

De onderwerpen die in deze vergaderingen zijn besproken, waren onder andere:

- het jaarverslag 2011, om de uit te brengen stem op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zorgvuldig te kunnen voorbereiden. Het verslag van de Directie in het Jaarverslag 2011 is onder andere beoordeeld op het relatieve aandeel van elke sector (sociaal, cultureel en ecologisch) in de kredietportefeuille, de balans tussen winstgevendheid, risico en de realisatie van de missie van Triodos Bank, en de mate waarin de activiteiten van Triodos Bank invloed hebben op de maatschappij;
- de groei en omvang van Triodos Bank in verhouding tot haar missie;
- de algehele impact van de financiële crisis op de bank;

- het halfjaarverslag 2012;
- Triodos Bank als referentiepunt voor duurzaam bankieren;
- de inhoud en het proces van de dialoog met certificaathouders in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk en Spanje;
- hoe de interactie met het snel groeiende aantal certificaathouders te verdiepen en verbeteren;
- hoe de onafhankelijkheid van de bank blijvend kan worden zeker gesteld.

Werkzaamheden van het Bestuur van het Administratiekantoor

Het Bestuur heeft verder:

- vestigingen bezocht van Triodos Bank in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Duitsland;
- vergaderingen bijgewoond van klanten, bijeenkomsten met certificaathouders en informele besprekingen met certificaathouders;
- een aantal algemene vergaderingen bijgewoond van aandeelhouders van beleggingsfondsen die Triodos Investment Management beheert.

Het Bestuur van het Administratiekantoor was betrokken bij het selectieproces van leden van de Raad van Commissarissen – zowel van nieuwe leden als bij herbenoemingen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij was de betrokkenheid van de kandidaten bij de missie van Triodos Bank.

De voorzitter van het Bestuur van het Administratiekantoor heeft regelmatig overleg gepleegd met de voorzitter van de Directie en de voorzitter van de Raad van Commissarissen. Zo heeft er regelmatig een driehoeksoverleg plaatsgevonden met de voorzitters van de Directie en Raad van Commissarissen. Vijfmaal is overlegd met de voorzitter van de Directie.

Het Bestuur van het Administratiekantoor heeft zijn zelfevaluatie afgerond. Om in te spelen op de groei van de bank en om te voldoen aan de vereisten van goed intern bestuur heeft het Bestuur zijn werkwijzen opnieuw verbeterd. Daarbij is ook een optimale samenstelling ten opzichte van de geografische spreiding van de certificaathouders

aan de orde geweest. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de selectie van nieuwe leden van het Bestuur van het Administratiekantoor.

Samenstelling van het Bestuur van het Administratiekantoor en onafhankelijkheid van leden van het Bestuur

Gezien het feit dat het Bestuur van het Administratiekantoor verantwoordelijk is voor de bescherming van de identiteit en missie van Triodos Bank, is het van essentieel belang dat de leden van het Bestuur onafhankelijk zijn. Daarom kunnen de Statutaire Directeuren of leden van de Raad van Commissarissen van Triodos Bank geen lid zijn van het Bestuur van het Administratiekantoor. Volgens de statuten van het Administratiekantoor bestaat het Bestuur uit drie of meer leden. Op dit moment heeft het Bestuur zes leden: drie uit Nederland en één uit respectievelijk het Verenigd Koninkrijk, België en Spanje. In 2012 is de samenstelling van het Bestuur niet gewijzigd. Mevrouw M.E. van Boeschoten werd herbenoemd als lid van het Bestuur.

Meer informatie over de vergoeding van de leden van het Bestuur van het Administratiekantoor vindt u in de jaarrekening van Triodos Bank op pagina 81.

Het Bestuur van het Administratiekantoor verwacht dat het in 2013 wederom in staat zal zijn om haar rol als betrokken aandeelhouder te verdiepen. Het voeren van een dialoog tussen Triodos Bank en haar certificaathouders is een essentieel onderdeel van dit streven. Het Administratiekantoor zal aan dit streven niet alleen uiting geven tijdens de Algemene Vergadering van Certificaathouders in Nederland, maar ook in België, het Verenigd Koninkrijk en Spanje, waar aparte informele bijeenkomsten voor certificaathouders zullen worden gehouden.

Zeist, 26 februari 2013

Namens het Bestuur van het Administratiekantoor

Max Rutgers van Rozenburg, Voorzitter
Marjatta van Boeschoten
Frans de Clerck
Luis Espiga
Jan Nijenhof
Josephine de Zwaan

Het Administratiekantoor is gevestigd
Nieuweroordweg 1, 3704 EC, te Zeist.

Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank

Overzicht van de in beheer genomen aandelen en uitgegeven certificaten Triodos Bank NV per 31 december 2012.

in duizenden euro's	31.12.2012	31.12.2011
In beheer genomen aandelen Triodos Bank NV à EUR 50 nominaal	375.882	305.688
Uitgegeven certificaten van aandelen Triodos Bank NV à EUR 50 nominaal	375.882	305.688

Zeist, 26 februari 2013

Bestuur Administratiekantoor

Marjatta van Boeschoten

Frans de Clerck

Luis Espiga

Jan Nijenhof

Max Rutgers van Rozenburg, Voorzitter

Josephine de Zwaan

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Opdracht

Wij hebben het bovenstaande overzicht per 31 december 2012 van de door Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank, Zeist, in beheer genomen aandelen en uitgegeven certificaten Triodos Bank NV gecontroleerd. Dit overzicht is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting.

Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake dit overzicht te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en vormt naar onze mening een deugdelijke grondslag voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat dit overzicht een juiste weergave is van de in beheer genomen aandelen en uitgegeven certificaten Triodos Bank NV per 31 december 2012.

Amstelveen, 26 februari 2013

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

P.A.M. de Wit RA

Biografieën

F. de Clerck (1945)

Frans de Clerck is voor het eerst benoemd in 2010 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Hij is medeoprichter van Triodos Bank België (1993) en voormalig lid van de Directie van Triodos Bank NV. Daarnaast is hij bestuurslid van Stichting Triodos Holding, Boss Paints NV, Hélène De Beir Foundation en voorzitter van de Raad van Commissarissen van De Foyer vzw in België. Frans de Clerck heeft de Belgische nationaliteit en bezit 6 certificaten Triodos Bank.

L.A. Espiga (1950)

Luis Espiga is voor het eerst benoemd in 2007 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Luis Espiga is president van het Triform Institute en consultant bij Organisatie Ontwikkeling en Human Resources in Spanje. Luis Espiga heeft de Spaanse nationaliteit en bezit 44 certificaten Triodos Bank.

J.T.M. Nijenhof (1945)

Jan Nijenhof is voor het eerst benoemd in 2005 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2014. Hij is bestuurslid van Stichting Triodos Holding. Tot 1 april 2010 was hij coördinerend vicepresident van de Rechtbank Haarlem. Sindsdien is hij plaatsvervangend rechter bij die rechtbank en bij de Rechtbank Oost-Brabant. Daarnaast is hij lid van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. Jan Nijenhof heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

L.M. Rutgers van Rozenburg (1947), Voorzitter

Max Rutgers van Rozenburg is voor het eerst benoemd in 1998 en zijn huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Hij is directeur van Human Engineering BV, bureau voor interim management. Max Rutgers van Rozenburg wordt regelmatig door de Ondernemingskamer benoemd tot voorzitter van de Raad van Commissarissen of tot Statutair Directeur van een vennootschap. Daarnaast is hij voorzitter van de Raad van Commissarissen van de

Stichting Grondbeheer Biodynamische Landbouw en bestuursvoorzitter van de Stichting Kingfisher Foundation for Phenomenology and Goethean Science. Max Rutgers van Rozenburg heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit 346 certificaten Triodos Bank.

M.E. van Boeschoten (1946)

Marjatta van Boeschoten is voor het eerst benoemd in 2009 en haar huidige benoemingstermijn eindigt in 2015. Eerder was ze van 2001 t/m 2009 lid van de Raad van Commissarissen van Triodos Bank. Marjatta van Boeschoten werkte zeven jaar als jurist bij de Britse Supreme Court en werd vervolgens management development consultant. Zij is directeur van Phoenix Consultancy en werkt met grote organisaties in de publieke en private sectoren in het Verenigd Koninkrijk. Zij is bestuurslid van de Stichting Klaverblad. Marjatta van Boeschoten heeft de Britse nationaliteit en bezit 1 certificaat Triodos Bank.

J.G.J.M. de Zwaan (1963)

Josephine de Zwaan is voor het eerst benoemd in 2010 en haar huidige benoemingstermijn eindigt in 2013. Zij is meer dan dertien jaar advocaat geweest, gespecialiseerd in grote vastgoedprojecten. De laatste vijf jaar van die periode was zij lid van het samenwerkingsverband (CMS) Derks Star Busmann, waar zij leiding gaf aan een team van vastgoedadvocaten. Hoewel zij niet langer als advocaat werkzaam is, is zij nog steeds betrokken bij dit kantoor als adviseur van het bestuur. Sinds 2000 is Josephine de Zwaan werkzaam in bestuurs- en toezichthoudende functies, in het bijzonder op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en cultuur. In 2009 is zij benoemd tot arbiter bij het Scheidsgerecht Gezondheidszorg en lid van de Governancecommissie van het Scheidsgerecht Gezondheidszorg. Josephine de Zwaan heeft de Nederlandse nationaliteit en bezit geen certificaten Triodos Bank.

Over dit verslag

Dit is een gecontroleerd jaarverslag 2012. Meer informatie kan online gevonden worden via www.triodos.nl/jaarverslag.

Het jaarverslag 2012 is een integraal jaarverslag en duurzaamheidsverslag en heeft betrekking op de activiteiten van Triodos Bank NV in Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Duitsland (zie ook de Triodos organisatiestructuur op pagina 6). De rapportageperiode is van 1 januari tot en met 31 december 2012.

Het vorige jaarverslag van Triodos Bank verscheen in april 2012 en had betrekking op het kalenderjaar 2011. In het verslag over 2012 wordt volgens dezelfde principes en uitgangspunten verslag gedaan als over 2011. Indien andere rekenmethodes zijn gehanteerd, wordt dat in de tekst toegelicht. Bij het maken van het jaarverslag van Triodos Bank wordt door een werkgroep nauwkeurig bekeken op welke manier de nieuwste richtlijnen en goede voorbeelden van verslaglegging kunnen bijdragen aan de verbeteringen van het verslag.

De gegevens in het verslag worden door externe deskundigen geverifieerd. KPMG Accountants NV controleert de financiële gegevens op de wettelijk voorgeschreven wijze. Er is geen wettelijk kader voor de verificatie van de milieu- en sociale gegevens in het verslag. De kernindicatoren die worden gebruikt voor de meting van sociale en milieuprestaties worden eveneens door KPMG geverifieerd.

Toepassing GRI

Triodos Bank heeft bij het opstellen van het verslag over 2012 voor de vijfde keer gebruik gemaakt van de derde generatie (GRI 3.1) richtlijnen (zoals gepubliceerd in 2006 en aangepast in 2011) van het Global Reporting Initiative (GRI). Voor de vierde keer hebben we gebruik gemaakt van de GRI Financiële Sector Supplementen die in 2008 zijn bijgewerkt.

Met het gebruik van deze richtlijnen streeft Triodos Bank naar een hoge mate van vergelijkbaarheid van haar verslag met dat van andere ondernemingen die GRI volgen. De bank streeft ernaar dit te doen op A+ niveau. Dit is door de GRI gecontroleerd en bevestigd. Het GRI overzicht en de Verklaring GRI toepassingsniveau check kunt u vinden op www.triodos.nl/jaarverslag.

Colofon

Triodos Bank NV Jaarverslag 2012

Versijning

April 2013

Tekst

Triodos Bank

Coördinatie

RRED Communications, 's-Gravenhage, Nederland

Concept & Art Direction

Michael Nash Associates, Londen,
Verenigd Koninkrijk

Ontwerp

Grafisch ontwerp PI&Q, Zeist, Nederland

Drukwerk

Drukkerij Pascal, Utrecht, Nederland

Oplage

1.000 exemplaren

Contact

Voor reacties of vragen over dit verslag kunt u contact opnemen met de lokale vestiging van Triodos Bank. De adressen staan vermeld op pagina 143.

Dit verslag is ook beschikbaar en te downloaden via www.triodos.nl/jaarverslag

Deze versie van het verslag is een vertaling van de originele Engelstalige versie. In geval van strijdigheid tussen de Engelstalige versie en de Nederlandstalige versie is het Engelstalige jaarverslag leidend.

Adressen

Internationaal hoofdkantoor

Nieuweroordweg 1, Zeist
Postbus 55, Nederland
3700 AB Zeist, Nederland
Telefoon +31 (0)30 693 65 00
www.triodos.com

Vestigingen

Nederland

Utrechtseweg 44, Zeist
PO Box 55, Nederland
3700 AB Zeist, Nederland
Telefoon +31 (0)30 693 65 00
www.triodos.nl

België

Hoogstraat 139/3 – Rue Haute 139/3
1000 Brussels, België
Telefoon +32 (0)2 548 28 28
www.triodos.be

Verenigd Koninkrijk

Deanery Road
Bristol BS1 5AS, Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 (0)117 973 9339
www.triodos.co.uk

Bijkantoor Edinburgh

24 Hanover Street
Edinburgh EH2 2EN, Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 (0)131 220 0869
www.triodos.co.uk

Spanje

C/ José Echegaray 5
Parque Empresarial Las Rozas
28230 Madrid, Spanje
Telefoon +34 91 640 46 84
www.triodos.es

Bijkantoor Barcelona

Avenida Diagonal 418 bajos
Casa de Les Punxes
08037 Barcelona, Spanje
Telefoon +34 93 476 57 47

Bijkantoor Sevilla

C/ Cardenal Ilundain 6
41013 Seville, Spanje
Telefoon +34 95 462 41 66

Bijkantoor Madrid

C/ Ferraz 52
28008 Madrid, Spanje
Telefoon +34 91 541 62 64

Bijkantoor Valladolid

Acera de Recoletos 2
47004 Valladolid, Spanje
Telefoon +34 983 21 71 76

Bijkantoor Valencia

C/ Del Justicia 1
46004 Valencia, Spanje
Telefoon +34 96 351 02 03

Bijkantoor Zaragoza

Avenida César Augusto 23
50004 Zaragoza, Spanje
Telefoon +34 976 45 64 69

Bijkantoor Bilbao

C/ Lersundi 18
48009 Bilbao, Spanje
Telefoon +34 94 424 30 97

Bijkantoor A Coruña

Avenida Finisterre 25
15004 A Coruña, Spanje
Telefoon +34 981 14 81 00

Bijkantoor Palma de Mallorca

Avenida de Portugal 5
07012 Palma de Mallorca, Spanje
Telefoon +34 971 22 94 87

Bijkantoor Las Palmas de G.C.

c/ Manuel González Martín 2
35004 Las Palmas de Gran Canaria, Spanje
Telefoon +34 928 24 24 33

Bijkantoor S.C. de Tenerife

Rambla de Santa Cruz 121
38004 Santa Cruz de Tenerife, Spanje
Telefoon +34 922 27 93 81

Bijkantoor Murcia

Avenida de la Libertad s/n
30009 Murcia, Spanje
Telefoon + 34 968 28 24 39

Duitsland

Mainzer Landstr. 211
60326 Frankfurt am Main, Duitsland
Telefoon +49 (0)69 717 19 100
Fax +49 (0)69 717 19 222
www.triodos.de

Duurzaam bankieren

is het inzetten van geld van spaarders en beleggers die een positieve verandering teweeg willen brengen, op een manier die rekening houdt met de gevolgen voor natuur, cultuur en samenleving. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de behoeften van de huidige, maar ook van toekomstige generaties.